

METODIKA KE KARTIČKÁM
K NEDĚLNÍM EVANGELIÍM

ŠKOLNÍ ROK

2021/2022

PEČUJEME
O BOŽÍ STVOŘENÍ



CENTRUM PRO KATECHEZI
ARCIBISKUPSTVÍ OLOMOUCKÉ

1. SMYSLY JAKO DAR

5. září 2021, 23. neděle v mezidobí

Mk 7,31–37:

Byli celí užaslí a říkali: „Dobře všechno udělal, i hluchým dává sluch, i němým řeč!“

Cíl setkání: Dítě si uvědomí, že Bůh nám dal pět smyslů – zrak, sluch, čich, hmat a chuť – abychom skrze ně mohli vnímat krásný svět kolem nás. Procvičuje si svou schopnost žasnout a svou vděčnost za smysly vyjádří v animované modlitbě.

STRNAD EDA A JIŘIČKA JÁJA

Byl podvečer babího léta, jeden z posledních teplých dní. Strnad Eda a jiříčka Jája se vraceli z výletu. Byli plní dojmů a radovali se z toho, že stihli podniknout ještě jednu výpravu přes několik kopců a polí, než se ochladí a slunce bude zapadat dříve a dříve. Byli nadšení a těšili se, až budou povídat mamince, tatínkovi a sestřičce, co všechno viděli. „Já se snad nedočkám. Už chci být doma, mám tolik zážitků!“ písal Eda vzrušeně. Přelétli jeden menší kopec a už se před nimi otevřela louka, na jejímž okraji roste keř, ve kterém jejich ptačí rodina bydlí.

Když se vrátili, u Strnadů panovala veselá nálada. Tak je to ostatně téměř každý den. Rodiče jsou totiž dobře naladěni skoro pořád. Tatínek Strnad drží nad svými dětmi pevné křídlo a maminka Strnadová má pro svá ptáčata vždycky otevřenou náruč. Mají svá ptáčata moc rádi a ona má ráda je. Jsou také nadšení, že jsou jejich dítky zvědavé, podnikavé a baví je poznávat svět. Někdy se o ně trochu bojí, ale to rodiče dělají, protože mají o své děti starost a nechtějí, aby se jim něco stalo. Mladší sestřička Emička s nimi zatím zůstává doma. O tu se tolik strachovat nemusí, protože ji mají pořád pod dohledem. Eda je Emiččin starší bratr. Jiříčky Jáji se ujali, když přišla o své rodiče. Mají ji ale rádi, jako by byla jejich vlastní.

Když Eda a Jája přiletěli domů, hned rodičům povídali, co všechno jim pohled do krásné přírody v okolí nabídl. „Viděli jsme tolik ovocných stromů! Hlavně jabloně, ty má na zahradě skoro každý. A lidé, kteří mají záhony, pomalu začínají sklízet brambory, cibuli a česnek. A cukety! Letos se všem urodily krásné velké cukety,“ hlásil Eda. „A když jsme letěli zpátky,“ dodala Jája, „viděli jsme z výšky západ slunce.“ Ten já mám moc ráda. A úplně nejraději mám, jak se vždycky slunce odráží od vody. Na to bych se mohla dívat pořád.“

(Otázka na děti: Co všechno ještě mohli Eda s Jájou vidět?)

„No to je krásné,“ usmál se tatínek Strnad. „Jsem rád, že se vám výlet líbil.“ „Myslím, že bychom mohli za tu krásnou přírodu a plody země poděkovat Bohu,“ dodala maminka Strnadová. „Bez něj by totiž žádný západ slunce, jablka ani zelenina nebyly. To on všechno stvořil, protože nás má rád.“ A tak se společně modlili: „Náš drahý Bože, děkujeme ti, že

nás máš rád. Děkujeme ti, že jsi nám dal křídla, abychom mohli létat po světě, a oči, díky kterým můžeme vidět krásnou přírodu, kterou jsi stvořil. Děkujeme ti také, že se Jáje a Edíkovi dnes nic nestalo, že se v pořádku vrátili domů a že se mohou radovat z toho, co viděli, a povídat nám o tom. Amen.“

Jája nechápala, kdo přesně ten Bůh je, ale byla po celodenním letu tak unavená, že se rozhodla, že se už nebude na nic doptávat a raději půjde spát. Ke kladení otázek mámě a tátovi bude určitě ještě spousta příležitostí.

Obrázky k příběhu: 1, 2

Návrh aktivity

Poznáváme s dětmi různé věci zrakem, sluchem a čichem. Vyzveme je, aby si zakryly oči. Pak klacíkem ťukáme na různé věci v místnosti nebo z kufříku a děti mají za úkol hádat, o jaký předmět jde. Mohou buď vykřikovat, nebo může katecheta vyvolávat. Následuje poznávání podle zraku – předměty mohou být zčásti zakryté šátkem a děti podle části, která zpod něj vykukuje, opět hádají, o jaký předmět jde, nebo, pokud prostor a vybavení místnosti dovolí, mohou děti hádat předměty podle siluety za nasvíceným plátnem. V posledním kole děti opět zavrou oči a dostanou do úst nějaké jídlo, které mají za úkol poznat podle chuti. Pokud je jezení v danou chvíli nevhodné, lze vybrat cokoli aromatického, k čemu si děti jen přičichnou.

U starších dětí je možné použít stejnou aktivitu, ale zvolit jiné předměty, případně lze rozšířit hru o čichání (poznávání koření, bylinek atd.)

Pomůcky: dřevěný klacík, zvoneček a jiné drobné předměty, šátek (nebo bílé prostěradlo), nějaké jídlo, které se bude dětem dobře rozdávat a lze je předem naporcovat (např. jablko)

Komentář k aktivitě

Hrou jsme si připomněli, že díky zraku, sluchu a chuti (nebo čichu) můžeme poznávat svět okolo nás. Jaké další smysly (*hmat a čich/chut'*) ještě známe. Mít všechny tyto smysly není samozřejmost. V evangeliu na dnešní neděli je příběh o muži, který neslyšel. Naše smysly jsou darem od Boha. Je důležité být Bohu vděční za to, co máme, proto se teď společně pomodlíme modlitbu děků a poděkujeme tak Bohu za to, že nám dal zrak, sluch, čich, hmat a chuť.

Modlitba

Děti sedí v kruhu, katecheta doprostřed připraví svíčku a okolo ní rozmístí obrázky orgánů pěti smyslů (příloha 01_smysly.pdf).

Katecheta začíná: „Bože, děkujeme ti, že jsi nám dal krásný svět. Děkujeme ti také, že jsi



nám dal všechno k tomu, abychom mohli tento krásný svět poznávat.

Že můžeme vidět...“ (Děti mohou doplnit, co mohou vidět, mluví jednotlivě a společně odpovídají: „Děkujeme ti, Pane.“)

„Že můžeme slyšet...“

Že můžeme cítit/ochutnat...“

Poznámky

- Při aktivitě je záměrně vynechán hmat, protože poznávání věcí podle hmatu bude náplní jiné aktivity.
- Se staršími dětmi je možné místo příběhu o ptáčkích přečíst přímo evangelijní příběh.

2. JEŽÍŠ JE SE MNOU V TĚŽKÝCH CHVÍLÍCH

12. září 2021, 24. neděle v mezidobí

Mk 8,27–35:

Kdo chce jít za mnou, zapřít sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě. Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mě a pro evangelium ztratí, zachrání si ho.

Cíl setkání: Dítě chápe, že každý člověk musí čelit každodenním potížím. Dokáže pojmenovat ty své a v modlitbě je odevzdává Bohu buď podle obrázků, nebo vlastními slovy.

PAVLÍK A NEHODA

Okolo keře, ve kterém si rodina Strnadů postavila své hnízdo, vede cyklostezka z nedalekého městečka. O kousek dál jsou také koleje, po kterých několikrát denně projíždí osobní vlak, který spojuje městečko s velkým městem. Je tu pořád rušno, a to se Strnadům líbí, protože rádi pozorují lidi i zvířata. Zajímá je, co dělají a o čem se baví. Poslední dva měsíce tu měli obzvlášť mnoho zábavy, protože byly letní prázdniny. Děti i dospělí jezdili na kole nebo kolečkových bruslích, procházeli se nebo seděli na louce a povídali si. Někteří si dokonce nosili deky a koše s jídlem a dělali si pikniky. Ptáčci je často a rádi sledovali. **(Otázka na děti: Co ještě můžeme dělat s rodinou venku, když je slunečné a teplé počasí?)**

Dnes je zaujal kluk Pavlík. Řítil se na kole prostředkem cyklostezky a šlapal do pedálů tak rychle, jak jen dokázal. V dálce za ním bylo vidět dalšího jezdce – byl to jeho tatínek. Než se tátovi podařilo syna dohnat, najel Pája na kámen. Kolo s ním škublo, zpanikařil, začal kličkovat a po několika sekundách spadl a odřel si pravé koleno. Začala mu téct krev a velmi rychle se mu v očích objevily slzy.

Eda s Jájou to nadělení pozorovali z nedalekého stromu. Jakmile začal malý smolař natahoval moldánky, Jája se vylekaně odrazila pařátky od větve, vyskočila do vzduchu, zamávala křídly a vypískla: „Letím mu utrhnout kousek jitrocele na louku!“ Eda se k ní hned připojil: „No jo, ten mu přiložíme na ránu, aby se mu rychle zahojila.“ Než se ale stihli s lístkem léčivé byliny vrátit, malého cyklistu už utěšoval jeho táta, který ho mezitím dohnal. Objal ho, utřel mu slzy a dodal: „To nevadí. Víím, že tě to bolí, ale ty jsi můj šikovný kluk a já ti věřím, že dokážeš dojet zpátky domů. Tam ti ránu ošetříme.“ Pavlík sice ještě trochu fňukal, ale pak se statečně postavil, zvednul kolo a nasedl na něj. Tentokrát už jel hezky vedle tačky a nikam nespěchal.

Eda z Jájou vzali utržený lístek jitrocele domů. Třeba si ho máma bude chtít schovat. Když příběh o Pavlíkovi povídali rodičům, tatínek Strnad dodal: „To měl ten kluk ale hodného tatínka. Připomíná mi to našeho nebeského Otce. On je taky pořád s námi, povzbuzuje nás, abychom byli stateční, a pomáhá nám zvládnout všechno, co nás v životě potká.“

Obrázky k příběhu: 1, 3 (jednoho kluka zakrýt), 23

Návrh aktivity

Děti si společně postupně prohlíží čtyři obrázky a popisují situace, které jsou na nich znázorněny. Na obrázcích je:

- dítě, které se snaží někam dosáhnout, ale je příliš malé
- dítě upadlo a uhodilo se
- dítěti se rozbil hrnek
- dítě je nemocné

Popisují svoje zkušenosti s danými problémy. Navrhují, jak je možné člověku v takové situaci pomoci. Za pomoci katechety vymýšlejí další situace, které jsou pro ně náročné, nepříjemné a ve kterých na něco nestačí.

Alternativou pro starší děti může být aktivita, kdy si skupina dětí zvolí jednoho nebo dva zapisovatele. Sedí v kruhu, doprostřed je položen velký balicí papír a na něm je uprostřed nakreslený obrázek smutného smajlíka. Děti mají za úkol společně vymyslet a sepsat několik problematických situací, ve kterých se ve svém životě ocitají (např. kdy se musí přemáhat, žádat někoho o pomoc atd.).

Pomůcky:

Mladší: vytištěné obrázky (viz přílohy, soubor 02_obrazky_deti.pdf)

Starší: balicí papír (postačí i několik menších papírů slepených k sobě), Fix

Komentář k aktivitě

Teď jsme si povídali o různých situacích v našem životě, které jsou pro nás těžké. Vzpomínáte si na tatínka z příběhu? Pomohl Pavlíkovi vstát, utěšil ho, ale také si přál, aby byl Pavlík statečný a dojel na kole zpátky domů. Podobně jedná Bůh s každým z nás. V dnešním evangeliu nám Ježíš říká, že kdo chce jít za ním, má zapřít sám sebe, vzít svůj kříž a následovat jej. Tím křížem myslí všechny naše starosti a trápení. Máme být stateční jako Pavlík a nebát se žádných těžkostí. Můžeme si být jistí, že Bůh nás s nimi nenechá osamělé, že nás neopustí a bude nám pomáhat, abychom to všechno zvládli.

Modlitba

V kruhu jsou rozložené obrázky nebo balicí papír. Katecheta začíná: „Děkujeme ti, Bože, že nás máš rád a že jsi pořád s námi. Prosíme tě o pomoc ve všech situacích, kdy se nám něco nepovede, kdy nás potká něco náročného nebo bolavého. Slibujeme ti, že se vždycky budeme snažit být stateční.“

Děti nyní mohou jednotlivě říkat věty začínající slovy: „I když...“ podle obrázků, poznámek na papíře nebo toho, co je zrovna napadne. (Např.: „I když jsme nemocní...“)

Po každé takto vyslovené větě všichni společně nahlas odpovídají:

„Ty nás neopouštíš, Bože.“

Poznámky

- Při práci s obrázky budou děti možná mít sklon hodně povídat o tom, kdy jim samotným něco upadlo, kdy byly nemocné apod. Proto je dobré citlivě řídit diskuzi tak, aby děti měly prostor vyjádřit své zkušenosti s vyobrazenými situacemi, ale aby to nebylo to jediné, o čem se bude celou dobu mluvit. Snažme se jim napovědět tak, aby dokázaly uvést příklady nějakých dalších situací (např. kdy něco ztratily, kdy se jim vůbec nechtělo něco udělat, nemoc blízkého člověka atd.)

3. JEŽÍŠ MĚ MÁ RÁD, I KDYŽ JSEM JEŠTĚ MALÝ/Á

19. září 2021, 25. neděle v mezidobí

Mk 9,30–37:

Pak vzal dítě, postavil ho před ně, objal ho a řekl jim: „Kdo přijme jedno z takových dětí kvůli mně, mne přijímá; a kdo mne přijme, nepřijímá mne, ale toho, který mě poslal.“

Cíl setkání: Dítě se dozví, že Bůh ho má rád. Chápe, že Boží láska není závislá na věku ani schopnostech milovaného. V modlitbě děkuje Bohu za jeho lásku k němu i k jeho kamarádům.

NÁVŠTĚVA LESA

Jednou se Jája s Edou rozhodli, že se podívají do lesa. „Ještě nikdy jsem tam nebyla a jsem moc zvědavá, jak to tam vypadá,“ švitořila Jája a nedočkavě poskakovala na větvi, až se třásl celý keř. „Já jsem tam už jednou byl s tátou. Jsou tam houby a mech, to je takový zelený koberec,“ podělil se o svou zkušenost Eda.

Letěli přes pole a kolem potoka. Na kraji lesa spatřili zvláštní zvířátko, které nikdy předtím neviděli. Mělo oranžovohnědý kožíšek, špičaté uši, velký ocas a v tlapkách oříšek. Hbitě běhalo a skákalo po stromech. (Otázky na děti: O jaké zvířátko jde? A jaká další zvířátka žijí v lese?)

Namířilo si to přímo k Edíkovi s Jájou. „Ahoj, ptáčci! Já jsem veverka Esterka.“ „Já jsem Eda a tohle je Jája. Chtěli bychom se podívat do lesa. Mohla bys nás provést?“ Ptáčci měli radost, že si tak rychle našli kamarádku. Nadšeně poletovali za poskakující veverkou, která jim ukazovala krásy jejího domova. „Rostou tu hlavně smrky a borovice. Tady pod stromy najdete spoustu hub. Tohle je bedla. A támhleto je muchomůrka. Pozor, ta je jedovatá!“ Jája a Edovi málem vypadly oči z důlků. To je úplně jiný svět, než který znají. Jen je tu trochu šero, ale to nevadí.

Eda se najednou přestal rozhlížet, zahleděl se na Esterku a zesmutněl. „Už bych chtěl letět domů,“ poprosil. „Je mi smutno, protože vidím, že ty, Esterko, máš silné nohy, kterými můžeš skákat z větve na větev, a takový krásný huňatý ocas. My ptáčci můžeme poskakovat jen trochu a ocásky máme malé. Myslím, že to není fér. Pán Bůh je nespravedlivý, když jednomu zvířátku dá silné nohy, a druhému ne.“ Jája chtěla Edu nějak potěšit, ale vůbec nevěděla jak. Zato Esterka měla v odpovědi jasno. „Víš, Edíku, já mám silné nohy, abych mohla skákat, a ty máš zase křídla, abys mohl létat. To já nemůžu, i když bych moc chtěla. Pán Bůh nás stvořil tak, že jsme každý jiný. Na světě by bylo moc smutno, kdybychom byli

všichni jeden jako druhý.“ Jáje bylo líto, že ji něco takového nenapadlo Edovi říct. Pomyslela si, že musí doma poprosit rodiče, aby si s ní o Bohu víc povídali, protože by ho chtěla lépe poznat.

Obrázky k příběhu: 1, 5, 9

Návrh aktivity

Pro mladší děti

Do kruhu položíme obrázek kluka a holky (příloha 03_kluk_a_holka.pdf). Vyzveme děti, aby jim vymyslely jména. Podmínkou je, že se na jménech musí shodnout všichni. Pomáháme dětem, aby se společně dohodly.

Každému dítěti dáme do ruky srdíčko. Řekneme jim, že jim teď budeme povídat něco o (jméno holky) a (jméno kluka). Jejich úkolem bude se rozhodnout, jestli si myslí, že je takové má Bůh rád. Svůj názor vyjádří tím, že až dostanou pokyn, zvednou srdíčko, nebo ho nechají položené v klíně.

- Mají oba čtyři roky, chodí do školky, občas trochu zlobí. Má je Bůh rád?
- Když se narodili, byli malá miminka, neuměli ještě ani mluvit, ani chodit, jenom leželi a plakali, jedli nebo spali. Měl je Bůh rád?
- A až budou dospělí, budou z nich třeba maminka a tatínek, z kluka může být třeba kněz. Bude je mít Bůh rád?
- A co kdyby byli nemocní?
- A když spí?
- A co když jsou smutní, má je taky Bůh rád?

Děti pak mohou vymýšlet další příklady stavů, kdy je má Bůh stále rád. Také může následovat zpěv písně (viz poznámky).

Pro starší děti

Variantou pro starší děti může být aktivita, kdy mají za úkol pantomimicky předvést následující osoby nebo situace, přičemž ostatní hádají. Dítě, které má osobu ztvárnit, si vezme stranou a pošeptáme mu, co má dělat.

- miminko
- maminku starající se o dítě
- člověka, který se bojí
- nemocného člověka

Dále si mohou vymýšlet vlastní pantomimické hádanky. Na závěr jim položíme otázku, zda si myslí, že všechny lidi, které teď pantomimicky předvedli, má Bůh rád.

Pomůcky

- Mladší: pro každé dítě obrázek srdíčka (příloha 03_srdce.pdf)
- Starší: bez pomůcek

Komentář k aktivitě

Zvednutí srdíčka bylo správně pokaždé, protože Bůh má rád každého a pořád. Bez ohledu na to, jestli je velký nebo malý, tlustý nebo hubený. Nezáleží na tom, co zrovna děláme. Má rád tebe osobně. Zná tvoje jméno. Právě tebe na tomto světě chtěl a naplánoval si tě. A vůbec mu nevadí, že jsi ještě malý a nedokážeš toho tolik, co starší kamarádi, sourozenci nebo dospělí.

Modlitba

Katecheta rozsvítí svíčku (lze nahradit obrázkem srdce položeným doprostřed kruhu sedících dětí). Vezme svíčku/srdce a podá ji/je dítěti po své pravé ruce se slovy: „Bože, ty máš rád... (řekne jméno dítěte)“. Všichni společně odpovídají: „Děkujeme ti.“ Dítě, které nyní drží svíčku/srdce, pokračuje stejným způsobem, všichni pak stejným způsobem odpovídají. Takto předmět projde rukama všech dětí. Když se vrátí zpět ke katechetovi, katecheta řekne: „Bože, ty máš rád nás všechny.“ Všichni odpovídají: „Děkujeme ti.“

Poznámky

- Aktivitu je možné doplnit zpěvem písně „Ať jsi velký nebo malý“.
- Video: <https://www.youtube.com/watch?v=K3wPd-YHdPo>
- Text a akordy: <https://zpevník.proscholy.cz/pisen/447/at-ysi-velky-nebo-maly>

4. NE VŠECHNO MI PROSPÍVÁ

26. září 2021, 26. neděle v mezidobí

Mk 9,38–43.45.47–48:

*Lépe, abys vešel do Božího království jednoooký,
než abys byl s oběma očima uvržen do pekla.*

Cíl setkání: Dítě chápe, proč je důležité sebeovládání. Společně s katechetou dokáže k jednotlivým smyslovým orgánům uvést příklad špatné věci, kterou jimi může udělat, a vyjadřuje své přání se takovým činností vyhýbat.

ŠPATNĚ VYMYŠLENÁ HRA

Hned následující den začal Eda přemlouvat svou sestru: „Jájuš, poletme zpátky do lesa, mně se tam moc líbilo!“ Jája souhlasila, protože se jí jejich poslední výlet také moc líbil. Hned po snídani proto natěšeně vyletěli z hnízda a vydali se na cestu k lesu. Přáli si, aby mezi vzrostlými stromy zase potkali Esterku.

A potkali. Dokonce je vyhlížela hned na kraji lesa. „Ahoj, kamarádi! Já jsem tak šťastná, že jste tady. Doufala jsem, že zase přiletíte, moc se mi to s vámi včera líbilo.“ Všichni tři měli z opětovného setkání velkou radost. Hned začali společně vymýšlet, co budou dělat. Esterka navrhla, že by mohli sbírat žaludy, pak si sednout na vrcholek nejvyššího stromu a soutěžit, kdo s jedním z plodů dohodí nejdál. To se ptáčkům líbilo, a tak měl už za malou chvíli každý v zobáčku po jednom žaludu. **(Otázka na děti: S čím nebo jak si rády hraje?)**

Každý se pak snažil dohodit co nejdál. Veverka ale pořád vyhrávala, protože se mohla se svými pacičkami pořádně napřáhnout, zato ptačí sourozenci se museli spolehnout jen na své zobáčky. Po pár kolech je to přestalo bavit. Navrhli proto, že by mohli zkoušet pouštět žaludy na kameny a slétli o několik pater větví níže.

V listí vedle balvanů uviděli ježka. Jája pošeptala kamarádům: „Vidíte ho? Co kdybychom se zkusili strefit do něj? To by mohla být velká zábava.“ Eda s Esterkou přikývla a škodolibě se usmáli. Nejdřív házela Esterka, ale netrefila se. Po ní Eda, ten ale také minul cíl. Jája chytila do zobáčku žaludovou municí, vylétla do vzduchu, opatrně se vznesla přímo nad ježka a pustila ji. „Au! Vy uličníci!“ ozvalo se zespoda. Ježek, který byl ještě před pár sekundami do půl těla zahrabaný v listové peřině a spal, vylezl na světlo a zamířil svým pohledem směrem ke vzrostlé borovici, na které seděli Jája, Esterka i Eda. Všichni tři se polekali. Uvědomili si, že tahle lumpárna od nich vůbec nebyla hezká. Ve strachu z ježkova hněvu veverka odskákala někam na druhý konec lesa a ptáčci vyplašeně uletěli až domů. Jája měla v očích slzičky.

Doma se rodičům přiznali, co v lese provedli. Tatínek ani maminka Strnadovi se ně nezlobili, protože viděli, že svého chování upřímně litují. Maminka si ale neodpustila pár slov. „Víte, děti, kdybychom si všichni navzájem dělali naschvály, tak by se nám tady na zemi moc špatně žilo. Svoje nohy, křídla i zobáčky bychom se měli snažit používat k hezkým a dobrým věcem. Svým zobákem můžeme zazpívat písničku, nebo do něj taky můžeme vzít žalud a pustit ho někomu na hlavu.“ Edík s Jájou pak slíbili, že žaludy, ale ani žádné další plody už po žádném zvířátku házet nebudou.

Obrázky k příběhu: 1, 5, 6, 9

Návrh aktivity

Děti jsou vyzvány, aby se postavily do kruhu a zavřely oči (nebo jsou jim zavázány). Pak se, aniž by je otevřely, chytí za ruce. Vytvoří tak hada a opatrně se v něm chvíli pohybují po místnosti. (Jako první jde katecheta, který určuje cestu.)

Pak si sednou do kruhu a katecheta vytáhne obrázek smyslů. Ptá se dětí, jestli si ještě pamatují na první setkání, kdy si o nich povídali. Společně s dětmi vzpomíná, které předměty (příp. vůně, chutě) měly uhodnout. Řekne, že je skvělé, že můžeme své smysly používat k poznání tak dobrých věcí, a dodává, že stejně dobře jsme teď využili své ruce k tomu, abychom se pevně drželi a věděli, kam máme jít, a nohy, abychom dokázali trasu projít.

Na to navazuje slovy o tom, že své smysly můžeme používat k mnoha dobrým věcem, které jsme teď vyjmenovali, ale také ke špatným. Společně s dětmi vymýšlí příklady (např. uhodit brášku, vzít si něco, co mi nepatří, chodit tam, kam je zákaz vstupu, poslouchat cizí rozhovory...)

Starší děti mohou hrát takto: rozdělí se do dvojic, jedno dítě z každé dvojice zavře (příp. si zaváže) oči. Druhé má za úkol ho chvíli vodit po místnosti, a to buď za ruku, s rukou položenou na rameni toho, kdo vede, nebo podle zvuků (tleskání, luskání atd.). Způsob zvolíme podle schopností dětí a celkového nastavení skupiny (při vedení podle zvuků se snadno dělají „naschvály“ jiným dvojicím. Dvojice si po chvíli vymění role. Je možné zkusit i verzi aktivity, kdy se drží za ruce všichni společně a vedení hada nechat na některém z dětí.

Pomůcky: šátek pro každé dítě (nemusí být)

Komentář k aktivitě

Povídali jsme si o tom, že můžeme své smysly, ruce a nohy, použít k dobrým i špatným věcem. V dnešním evangeliu nám Ježíš radí, abychom se snažili těm nesprávným vyhýbat. Říká nám: „Svádí-li tě tvá ruka, usekni ji! Je pro tebe lépe, abys vešel do života bez ruky, než abys přišel s oběma rukama do pekla, do neuhasitelného ohně.“ Takto pak mluví i o oku a noze. To jsou hodně drsná slova! Ježíš nás ale nechce strašit, ani po nás nechce, abychom si opravdu usekli ruku, nebojte se. Jen chce vyjádřit, abychom si dávali pozor na to, co rukama děláme, protože je důležité, abychom tady na světě dělali dobré věci, aby si nás jednou mohl vzít k sobě do nebe.

Modlitba

Uprostřed kruhu leží obrázky kluka a holky (příloha 03_kluk_a_holka.pdf). Dětem jsou rozdány malé kamínky. Katecheta uvede modlitbu: „Dobrý Bože, děkujeme ti, že jsi nás tak úžasně stvořil. Že máme nohy, ruce, oči, uši, pusy, nos, abychom je mohli dobře používat. Víme ale, že někdy děláme i špatné věci. Prosíme tě za odpuštění.“ Děti mohou následně pokládat kamínky na libovolnou část těla u jednoho z obrázků a doplnit modlitbu vlastními slovy: „Bože, nechci... se svýma rukama... nohama... ušima... si brát cizí věci... chodit tam, kam nemám... poslouchat cizí rozhovory...“ Pokud děti nechtějí mluvit, mohou jen položit kamínek. Katecheta pak zakončí: „Bože, děkujeme ti, že nás máš rád, i když někdy děláme špatné věci. Slibujeme ti, že se budeme snažit se jim vyhýbat. Prosíme tě, abys nám v tom pomáhal. Amen.“

Pokud se vám zdá, že se děti ve skupince nedokáží tak aktivně zapojit, můžete zvolit tuto variantu modlitby: katecheta uvede i zakončí stejně, ale jednotlivá přání přednáší sám. Řekne: „Bože, nechci... (doplní činnost)“ a pokládá kamínek na obrázek na část těla, které se to týká. Děti podle položeného kamínku společně doplňují „svýma nohama... rukama... ušima...“

Poznámky

- Pokud pracujete s větší skupinkou dětí, můžete k modlitbě použít i přílohu 01_smysly.pdf, aby se na obrázky všechny kamínky vešly.
- K tématu se hodí píseň „Mám ruce na tleskání“. <http://chvaly.nasefara.cz/?list=mam-ruce-na-tleskani>
- Se staršími dětmi je možno zpívat píseň „Věřím, že voláš mě, ó Pane můj“ (zpěvník Hosana č. 191), kterou lze použít i jako modlitbu.

1. f: Věřím, že voláš mě, ó Pane můj, slyším, slyším hlas tvůj. Věřím, že voláš mě, ó Pane můj, dávám ti celý život svůj.
2. Zde je mé tělo, Pane, slabé a unavené, dávám ti, Pane, tělo své, zde je mé tělo, Pane, jen v síle Tebou dané chci stále konat dílo tvé.
3. Zde jsou mé oči, Pane, slepé a uplakané, dávám ti, Pane, oči své, zde jsou mé oči, Pane, dívám se, avšak marně, chci znát i něco z krásy tvé.
4. Zde jsou mé uši, Pane, slyší jen řeči plané, dávám ti, Pane, uši své, zde jsou mé uši, Pane, hlas tvůj ať do nich vane, ať stále slyší slovo tvé.
5. Zde jsou mé ruce, Pane, prázdné a ušpiněné, dávám ti, Pane, ruce své, zde jsou mé ruce, Pane, prosím tě, naplň dlaně, chci dát všem lidem dary tvé.
6. Zde jsou mé nohy, Pane, tvrdé a uspěchané, dávám ti, Pane, nohy své, zde jsou mé nohy, Pane, ukaž jim cesty správné, ať následují kroky tvé.
7. Zde jsou má ústa, Pane, mluvím jen věty prázdné, dávám ti, Pane, ústa svá, zde jsou má ústa, Pane, čekám, co dáš mi za ně, chci hlásat jenom slova tvá.
8. Zde je mé srdce, Pane, prázdné a ustrašené, dávám ti, Pane, srdce své, zde je mé srdce, Pane, prosím, ať láskou plane, zapal ho ohněm lásky tvé.

5. PŘÁTELSTVÍ S JEŽÍŠEM

3. října 2021, 27. neděle v mezidobí

Mk 10,2–16:

„Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří Boží království.“

Cíl setkání: Dítě se setkává s osobou Ježíše jako s někým, kdo stojí o to mít s ním osobní vztah. Dozvídá se, že s Ježíšem může navázat přátelství, a v modlitbě mu za to děkuje.

OMLUVA

Tatínkovi Strnadovi pořád vrtala lumpárna Jáji a Edy hlavou. Rozhodl se proto, že jim navrhne: „Co kdybyste se ježkovi zaletěli omluvit?“ Edu ten návrh trochu vylekal. „Tak to teda ne! Já se stydím. Stejně už se s ním nikdy neuvidíme. A ani ho vlastně vůbec neznáme.“ Jája se přidala. „Přesně tak. Nechápu, proč bychom ho kvůli tomu měli v lese znova hledat.“ Táta ale trval na svém. „Nezáleží na tom, jestli se s ním ještě někdy potkáte nebo ne. Protože to nic nemění na tom, že to, co jste udělali, bylo špatné. A Pán Bůh nás učí, abychom ve chvílích, kdy někomu ublížíme, dokázali svou chybu přiznat a říct mu: „Promiň.“ „No tak jo,“ přikývla ptáčata děti nadurděně. „Ale ani trochu se nám nechce.“

Letěli známou cestou přes pole a kolem potoka. Na kraji lesa chvíli přemýšleli, jak by mohli vypátrat, kde právě teď ježek je, a rozhodli se nejdříve podívat k hromadě listů u kamenů, kde se to celé seběhlo. Nakonec ho potkali na nedaleké pasece. Ježek je hned ucítil, přestal lovit žížaly a otočil se k ptáčkům.

Jája s těžko skrývanou váhavostí promluvila jako první: „Ahoj, ježku. Přišli jsme se ti omluvit.“ Eda nesměle pokračoval: „Házeli jsme po tobě žaludy. Teď už víme, že jsme ti ublížili. Mrzí nás to. Promineš nám?“ Ježek se smířlivě pousmál a odpověděl: „Inu dobrá. Odpuštěno. Ale už to, prosím, nikdy nedělejte.“ Ptačí sourozenci slíbili, že se taková lumpárna už nikdy nebude opakovat.

Pak si ještě chvíli povídali. Ptáčci se dozvěděli, že ježek se jmenuje František. Povídali mu, že bydlí u nedaleké louky a že moc rádi navštěvují les. Domluvili se, že Fandu ještě někdy přiletí navštívit. Po cestě domů se Eda sestřičce svěřil: „Teda, Jájo, mně se tak ulevilo. Jako by mi spadl ze srdce obrovský balvan. Jsem moc rád, že jsme se s ježkem setkali a že nám prominul, co jsme mu provedli.“ Jája přitakala, také měla radost. Pořád ale byla neklidná. V hlavě totiž měla připravenou jednu velmi důležitou otázku na rodiče a přála si na ni co nejdříve znát odpověď.

Ihned po přiletu domů vyhrkla na tátu Strnada: „Tati, a když jsme udělali špatnou věc, má nás Bůh ještě pořád rád?“ Taťka s úsměvem odpověděl: „To víš, že ano. Má vás rád pořád.“

A teď z vás má navíc velkou radost, protože jste dokázali uznat svou chybu. Náš nebeský tatínek vás oba moc miluje a přeje si, abyste byli s ním.“ Eda i Jája si pomysleli, že je to moc krásné. Zajímalo je, jak by mohli Bohu ukázat, že také chtějí být s ním. Vždyť není vidět ani cítit, tak k němu nemohou přijít na návštěvu jako k Esterce nebo Františkovi. Ale rozhodli se, že se na to zeptají někdy příště.

(Otázky na děti: Už jste se někdy někomu za něco omlouvaly? Za co?)

Obrázky k příběhu: 1, 2, 6

Návrh aktivity

Děti jsou rozděleny do dvou skupin. Mají za úkol projít jednoduchou překážkovou dráhu, která je v místnosti připravena. Může jít například o podlézání stolu, slalom mezi židlemi či drobnými předměty z kufříku rozloženými na zemi, přejít po na zemi položeném nataženém provázku „nohu za nohou“ – klást paty těsně ke špičkám (pohybovat se tedy každým krokem o délku chodidla), udělat kotrmelec na koberci. Využijte předměty, které máte v místnosti k dispozici, a zvažte, zda chcete, aby děti běžaly, a přizpůsobte tomu překážky (jejich rozložením jim to případně znemožněte). Pokud chcete zvolit klidnější verzi, můžete přichystat pouze natažený provázek, který budou mít za úkol přejít. Na konci dráhy umístěte kartu s obrázkem Ježíše. Každý člen skupinky má za úkol po odstartování dráhu projít, na konci se dotknout obrázku, vrátit se ke své skupince a plácnout si s dalším členem, který pak může odstartovat.

Pro starší děti může být aktivita buď stejná, jen případně jinak zvolené překážky na dráze podle věku dětí. Pokud je to vhodnější, mohou děti soutěžit jen ve dvojicích a ostatní jim mohou fandit. Tak bude možné situaci v místnosti lépe ukočírovat. Lze také udělat turnaj – vítěz kola postoupí do dalšího, ve kterém se utká s jiným vítězem. Pokud jsou ve skupině děti, které se nemohou pohybové soutěže zúčastnit, můžeme je aktivně zapojit tím, že je pověříme zapisováním výsledků do pyramidy.

Pomůcky: Nábytek a předměty v místnosti, případně předměty z katechetického kufříku, obrázek Ježíše (05_jezis.pdf)

Komentář k aktivitě

Při hře jsme společně putovali za Ježíšem. Byla to soutěž mezi dvěma skupinami. Důležité ale je, abychom věděli, že u Ježíše žádné takové soutěžení neexistuje. U Ježíše jsme každý první, jsme každý „vítězem soutěže“, protože on chce být s každým z nás. Neměří nám čas, nechce nás s nikým porovnávat, prostě jen stačí, abychom k němu přišli. To je jediné pravidlo, které tato „soutěž“ má. Prostě musíme jen přijít.

Modlitba

Děti sedí v (půl)kruhu. Katecheta uvede: „Dobrý Ježíši, děkujeme ti, že nás máš rád. Děkujeme ti, že můžeme být u tebe, že jsi náš bratr a že nikdy nejsme sami. Děkujeme, že pro tebe jsme všichni na prvním místě.“ Následně si vezme do ruky obrázek Ježíše a řekne: „Děkuji ti, Ježíši, že můžu být s tebou.“ A předá obrázek dítěti vedle sebe. Dítě větu zopakuje a také předá obrázek dál. Obrázek Ježíše tak projde rukama všech dětí. Pokud někdo nechce mluvit nahlas, může se na obrázek jen podívat. Poslední položí obrázek do středu. Může následovat zakončení vlastními slovy, společná modlitba „Otče náš“ nebo zpěv písně „Děti, pojdte ke mně“.

Poznámky

- Komentář hry můžeme doplnit tím, že rozdáme dětem nějakou drobnost, která vyjádří, že pro Ježíše jsme všichni první (např. čokoládová mince s nalepeným číslem 1, medaile vyrobená z papíru atd.). Tuto drobnost lze zapojit i do modlitby, kdy si každé dítě vezme svou „medaili“ z hromádky poté, co vysloví svůj dík.
- Při modlitbě můžeme zvážit, zda místo obrázku Ježíše použijeme zapálenou svíčku (dle věku dětí).
- Hodí se píseň „Děti, pojdte ke mně“
<https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=ZGVmYXVsdGRvbWFpbnx6d-HJhY2VuYWthcGVsYXxneDoxNzExYjYzMDcyZjMwNTc3>

<http://chvaly.nasefara.cz/?list=deti-pojdte-ke-mne>
- Případně také „Pán Bůh je špička“ <http://chvaly.nasefara.cz/?list=pan-buh-je-spicka>

6. MÍT JEŽÍŠE NA PRVNÍM MÍSTĚ

10. října 2021, 28. neděle v mezidobí

Mk 10,17–30:

„Jdi, prodej všechno, co máš, a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi.

Pak přijď a následuj mě!“

Cíl setkání: Dítě už z minulých setkání ví, že Ježíš ho má na prvním místě. Nyní se dozví, co znamená, že i ono má mít Ježíše na prvním místě. V modlitbě vyslovuje své přání, aby tomu tak bylo.

KRÁSNÉ HNÍZDO

Ze špičky keře, ve kterém naše ptačí rodina bydlí, je možné zahlédnout v dálce vysokou skálu. Jáa a Eda si už dlouho chtěli tím směrem udělat výlet, ale rodiče jim to zatím nechtěli dovolit, protože o ně měli strach. Dnes ale ptačí máma sama navrhla, jestli by se tam nechtěli podívat: „Už jste trochu povyrostli a já vám věřím, že na sebe budete opatrní. Jen si dejte pozor, abyste se vrátili do soumraku. Za tmy byste pak těžko hledali cestu zpátky.“ Děti slíbily, že přiletí domů včas.

Vydali se na cestu. Během letu si prohlíželi podzimní přírodu. Byli v úžasu nad tím, jak se za poslední týdny změnila. Krajina byla zalitá žlutými, oranžovými a hnědými odstíny barev. Začínalo být chladno a listy padaly ze stromů na zem. Zastavili se u košatého javoru na úpatí kopce a chvíli si prohlíželi jeho listy zblízka. „Bráško, to je taková krása! Každý lístek je jedinečný. Bůh je jak skvělý umělec, když namaluje každý jinak. Nechápu, jak to může stíhat.“ „Jednoduše, vždyť je všemohoucí. To si my ptáčci dokážeme jen těžko představit,“ odpověděl Eda.

Když se dost vynadávali, pokračovali v cestě ke svému cíli, který už nebyl daleko. Skála byla zblízka ještě vyšší, než se při pohledu od jejich domova zdálo. Vyletět až nahoru pro ně ale nepředstavovalo žádný problém. Tam zjistili, že kamenná hora nemá jen jeden vrcholek, jak se zprvu zdálo, ale hned dva. Na jednom z nich právě seděli a těsně pod tím druhým byla prohlubeň, ve které bylo postaveno velké orlí hnízdo. V tuto chvíli však zelo prázdnotou. Eda a jeho sestřička na sebe mrkli a opatrně popoletěli směrem k němu. Oba byli zvědaví, jak vypadá zblízka, ale báli se, že se tady z ničeho nic objeví jeho obyvatel a bude se na ně zlobit, že mu zasahují do jeho soukromí. Po zkušenosti s ježkem se neodvažovali udělat cokoli, co by mohlo jinému zvířátku vadit. **(Otázky na děti: Víte, jak vypadá orel? Jaké další ptáky znáte?)**

Opatrně si hnízdo prohlíželi. Bylo velmi prostorné, postavené z těch nejlepších větví a vystlané trávou. „Orli na podzim opouštějí svá hnízda a vracejí se k nim až na jaře. Takže podle mého mínění se nemusíme bát, že bychom ho potkali, protože už nejspíš nepřiletí,“ přemýšlel Eda nahlas. Jakmile to ale vypustil ze zobáčku, uviděli v dálce velkého ptáka se zahnutým zobákem, který se nebezpečně rychle blížil k nim. Rychle popočetli o kus dál a schovali se za skalním výběžkem. Chvilí pak orla ještě opatrně pozorovali. „Má nádherná křídla. Umí rychle létat. A to hnízdo...“ říkali si. Napadlo je, že by mohli doma navrhnout, že si to jejich hnízdečko rozšíří, aby bylo tak velké a krásné jako orlí.

Po cestě nasbírali do zobáčků nějaké větvičky. Mnoho jich ale naráz neunesou, určitě to nebude stačit. Ale když zalétnou něco posbírat každý den, zanedlouho budou mít stavebního materiálu dost.

Jaké zklamání pak pro Edu s Jájou bylo, když rodiče s úpravami hnízda nesouhlasili. „K čemu by nám bylo?“ ptala se nechápavě máma. „To, které máme, nám úplně stačí. Mít velké hnízdo je super, ale my přece máme daleko větší bohatství. Víte jaké?“ Ptačí děti netušily. „No přece Pána Boha,“ prozradil tatínek. „Toho máme na prvním místě. To je ten největší dar. On je pořád s námi, a to je daleko důležitější než krásné hnízdo.“

Obrázky k příběhu: 1, 7

Návrh aktivity

Před dětmi jsou rozložené obrázky (zmrzlina, auto, mobil, hračky, dům, hamburger, rodina, Ježíš – viz příloha 06_veci_a_jezis.pdf). Katecheta si s dětmi povídá o tom, na kterých obrázcích jsou zobrazeny důležité věci, které jsou důležité hodně, které méně, které vůbec...

Se staršími dětmi může katecheta vést podobný rozhovor, ale místo obrázků využije slova (příloha 06_slova.pdf, rodina, samé jedničky, nejnovější mobil, mít co jíst a pít, Bůh, být slavný, mít kde bydlet, mít hodně sladkostí).

Komentář k aktivitě

Při hře jsme přišli na to, že dar poznání Boha/Ježíše je důležitější než všechno ostatní. V evangeliu Ježíš jednomu člověku radí, aby šel, prodal všechno, co má, a rozdal to chudým. Pak bude mít poklad v nebi. Chtěl tím říct, že pokud se chce člověk dostat do nebe, není k tomu důležité mít spoustu majetku. Ten největší poklad je to, co není vidět – Boží láska. Nezáleží na tom, jestli máme drahé věci, důležité je, že máme Boha. Bůh nám z této lásky daroval krásný svět, nádhernou přírodu, ze které dostáváme všechno potřebné pro svůj život.

Modlitba

Doprostřed kruhu dětí katecheta položí ošatku (a pokud byly použity obrázky, tak vedle ní ještě obrázek Ježíše. Obrázky rozdává mezi děti (pokud je obrázků málo, může je rozdat do dvojic). Katecheta modlitbu začne slovy: „Bože, děkujeme ti, za to, že tě můžeme znát a že nás máš rád. Děkujeme ti za všechny dobré dary, které nám dáváš. Víme, že jedině,

co potřebujeme, jsi ty. Děkujeme ti, že máme co jíst a pít, že máme kde bydlet, že máme rodinu, která nás má ráda. Děkujeme ti za to, že si máme s čím hrát, že máme možnost zavolat lidem, kteří bydlí daleko od nás. Všechny tyto věci ti chceme teď odevzdat.“ Děti pak postupně pokládají do ošatky obrázky a říkají přitom: „Děkujeme ti, Bože.“

Poznámky

- Vytisknuté obrázky je možné nahradit i reálnými předměty. Např. autíčko na hraní, klíče od domu, bonbony atd.). Mohou to být i trochu jiné předměty, než jsou na obrázcích, ale důležité je, aby bylo možné některé věci označit za velmi důležité a jiné za méně důležité nebo nedůležité a aby nechyběl obrázek nebo symbol Ježíše.
- K tématu se hodí píseň „Láska Kristova“. Je dostupná zde: <http://chvaly.nasefara.cz/?list=laska-kristova>

7. PŘED BOHEM JSME SI VŠICHNI ROVNI

17. října 2021, 29. neděle v mezidobí

Mk 10,35–45:

Ale kdo by chtěl být mezi vámi veliký, ať je vaším služebníkem, a kdo by chtěl být mezi vámi první, ať je otrokem všech. Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za všechny.

Cíl setkání: Dítě si uvědomí, že každý člověk má před Bohem stejnou hodnotu. V modlitbě prosí za lidi, se kterými se setkává (rodiče, kamarádi, spolužáci, učitel...).

SETKÁNÍ S VOSOU

„Víš, kde už jsme dlouho nebyli? Ve městě! Poletme se tam podívat,“ navrhla jedno říjnové dopoledne Jája. Eda neměl nic proti. Do městské zástavby to měli kousek. Vydali se hned na cestu a už za pár minut se mohli usadit na bříze mezi panelovými domy. Spokojeně sledovali děti hrající si na pískovišti přímo pod stromem a na nedalekém hřišti. Na lavičkách seděly maminky a sledovaly své ratolesti. Některé přišly ve dvojicích, a tak nahlas probíraly, co se u nich doma za poslední dobu stalo zajímavého. Ty, které s sebou žádnou kamarádku neměly, si něco četly z obrazovky mobilního telefonu.

Děti se snažily vyklopit do písku co nejlepší bábovičku ve tvaru srdíčka, želvy nebo traktoru. Jeden starší kluk se snažil postavit hrad. Na hřišti si několik větších dětí házelo s míčem a jedna holčička se pokoušela je u toho vyfotit. Najednou se okolo ní začala motat vosa. Dívka ale byla tak zabraná do focení, že si obtížného hmyzu vůbec nevšimla. Po chvíli se vosu přesunula nad pískoviště. Začal kroužit okolo jedné z malých holčiček. „Jestli ona ji nepíchne!“ vypískla Jája. Dívka si jí brzy všimla a začala okolo sebe vyděšeně máchat rukama. „Kristýnko, nemrskej sebou, nebo dostaneš žihadlo!“ zavolala na ni maminka a běžela jí na pomoc. Už bylo ale skoro pozdě. Vosa kroužila okolo čím dál rychleji a zmateněji a už už vytahovala žihadlo.

V tu chvíli Edu napadlo, jak by možná mohl ještě situaci zachránit. Hlasitě na hmyzí paní zakřičel: „Haló, voso! Nechej ji a poleť sem.“ Ta zpozorněla a otočila se směrem ke stromu, na kterém seděli naši ptačí hrdinové. Z toho, že na ni někdo zavolal, byla tak vedle, že úplně zapoměla, že chtěla malou Kristýnku bodnout. Přiletěla ke stromu a třepotala křídélky ve vzduchu těsně před čtyřma ptačíma očkami. „Ahoj, co jste zač? Nesezobnete mě?“ zeptala se nedůvěřivě. „Ne, nemusíš se bát. Já jsem jen nechtěl, abys té holčičce ublížila,“ odpověděl Eda. Pak malému černožlutému stvoření sestru i sebe představil. To jim pak prozradilo své jméno. Byla to Alenka. **(Otázka na děti: Jaké další druhy hmyzu znáte?)**

Vosa pak vysvětlovala, že Kristýnce dát žihadlo nechtěla, ale že když ji někdo svými prudkými pohyby vyprovokuje, nemůže si pomoci. Jája se jí na to hned zeptala: „Alenko, jste vy vosy vlastně k něčemu užitečné? Promiň, že se tak ptám, rozhodně bych tě nechtěla urazit. Ale pořád mi to vrtá hlavou. Vždyť jen rozdáváte žihadla, která bolí. Není divu, že se vás pak lidé bojí.“ Alenka se nad její otázkou rozesmála. „Ale samozřejmě, že jsme užitečné! Vždyť pomáháme opylovat rostliny. Na světě je tolik květin, že včelky by to samy nezvládly. Všechna zvířátka jsou užitečná. Všechna mají na světě svůj jedinečný úkol, proto je každé z nich důležité. Kdyby některé z nás přestalo plnit svou úlohu, uškodilo by to ostatním zvířátkům i lidem. Každého z nás pověřil Pán Bůh něčím důležitým.“

Ptáčci pak řekli, že už musí letět domů, a tak se s vosou rozloučili a vydali se na cestu. Jája pořád přemýšlela o tom, co před chvílí slyšela. „Ten Bůh je prostě borec. Má to všechno tak dokonale vymyšlené. Jsem ráda, že ho můžu znát.“

Obrázky k příběhu: 1, 4, 8

Návrh aktivity

Děti se postupně dívají na obrázky různých lidí (viz příloha 07_obrazky_lidi.pdf) a mají za úkol rozhodnout, jestli jsou důležití nebo ne. Společně s katechetou pak přicházejí na to, že důležití jsou úplně všichni, bez ohledu na to, jak jsou zdraví, chytrí apod.

Starší děti dostanou sadu obrázků (viz příloha 07_cisla.pdf) a tři papíry, na kterých jsou napsána velká čísla 1, 2 a 3 (viz příloha 07_cisla.pdf). Papíry s čísly leží vedle sebe na zemi a děti mají za úkol každý obrázek přiřadit k nějakému číslu podle toho, jak jsou podle nich vyobrazení lidé důležití. Pak mohou s obrázky dále pracovat – vymýšlet, jak tito lidé mohou pomáhat a sloužit druhým. Děti buď přednášejí vlastní nápady, nebo katecheta říká návrhy a děti ukazují na obrázky, kdo může tímto způsobem pomáhat.

Pomůcky: obrázky lidí (viz příloha 07_obrazky_lidi.pdf) a čísla (07_cisla.pdf)

Komentář k aktivitě

V příběhu jsme slyšeli, že každé zvíře má stejnou hodnotu. Stejně je to i s lidmi. Všichni jsou stejně důležití, všechny má Bůh rád. Všichni jsou si před ním rovni a všichni mají stejnou povinnost nežít jen pro sebe, pomáhat druhým a chovat se k nim hezky.

Modlitba

Děti si rozeberou obrázky. Všichni sedí v kruhu, při modlitbě obrázky postupně pokládají doprostřed a říkají: „Děkujeme ti, Bože, za... (doplní podle obrázku)“. Starší děti mohou prosbu více konkretizovat (přidat, proč za danou osobu děkují).

8. V MODLITBĚ SI POVÍDÁM S BOHEM

24. října 2021, 30. neděle v mezidobí

Mk 10,46–52:

Slepec odpověděl: „Mistře, ať vidím!“ Ježíš mu řekl: „Jdi, tvá víra tě zachránila!“

Cíl setkání: Dítě ví, že modlitba je rozhovor s Bohem. Chápe, že Bůh opravdu slyší, co mu říká, a dokáže se do jednoduché modlitby aktivně či pasivně zapojit.

ZTRACENÍ V LESE

Byl hezký podzimní den a Eda přemlouval Jáju, aby se zase vypravili do lesa. Té se však tentokrát vůbec nechtělo. Bráška ji nakonec přemluvil, ale pod jednou podmínkou: že se podívají jedině do míst, kde ještě nebyli. To pro ně ale mělo znamenat, že poletí do nejvzdálenějšího cípu lesa. Prý tam lidé postavili novou rozhlednu. Prozradila jim to teta sýkorka, která se u nich nedávno zastavila na návštěvě. **(Otázky na děti: Byly jste někdy na rozhledně? Co všechno jste z ní viděly?)**

Jája si po cestě postěžovala: „Trochu mě mrzí, že se nestihneme zastavit ani za Františkem, ani za Esterkou.“ „Za to ale můžeš ty! Ty jsi chtěla letět do míst, která jsme ještě nikdy nenavštívili,“ vystartoval na ni Eda. Pak se ještě chvíli dohadovali, ale naštěstí je to brzy přestalo bavit. I přesto pak ale jen našťvaně a mlčky letěli vedle sebe.

Když už v dálce zahlédli rozhlednu, na oblohu se přihnaly černé mraky a začalo poprchat. Les se zahalil do mlhy, která postupně houstla. Jája na svého uraženého parťáka zavolala: „Co budeme dělat? Já se nechci ztratit!“ Eda jí výsměšně odpověděl: „Ty se bojíš, co? Tak si klidně leť domů, ale já se rozhodně nezaleknu nepohody, když už jsme tak blízko cíle!“ Jája se zpáteční cesty o samotě bála ještě víc než hledání rozhledny v mlze, takže zmlkla a po boku svého bratra pokračovala v cestě. Po chvíli se ale rozpršelo víc, a tak se museli schovat pod strom, aby jim nepromokla křídla. Začínalo jim také být zima, a tak se k sobě přitiskli. „Jájo, promiň, že jsem byl na tebe ošklivý,“ pověděl smutně a provinile Edík. „Já bych se ti také chtěla omluvit. Trvala jsem na tom, že chci letět až k rozhledně. Kvůli mně jsme uvězněni v dešti daleko od domova,“ odvětila Jája.

Seděli jako dvě hromádky neštěstí a přemýšleli, co budou dělat. V takovém počasí se rozhodně nemůžou vydat na zpáteční cestu. Zdálo se, že jim nezbyvá nic jiného než čekat a doufat, že se brzy vyčáší. Vtom Jája dostala spásný nápad. „Už vím, co můžeme udělat. Poprosíme Pána Boha, aby nám pomohl.“ A tak se společně modlili: „Náš drahý Bože, víme, že jsme se nezachovali správně. Mysleli jsme každý sám na sebe a kvůli tomu jsme se teď ocitli v průšvih. Je nám to líto. Chceme tě poprosit o tvou pomoc a ochranu. Nevíme, jak

se máme z této situace dostat, ale věříme, že když ji svěříme tobě, ty nám pomůžeš. Chtěli bychom tě poprosit, abys nám pomohl dostat se v pořádku domů. Amen.“

Pak zase seděli a čekali. Pořád přelo a byla jim zima, ale už se nebáli. Věděli, že jejich nebeský tatínek nad nimi drží svou ochrannou ruku. Po pár minutách se začaly mraky pomalu trhat. Probleskovalo mezi nimi slunce a déšť ustupoval. Opadala i mlha a ptačí sourozenci vděčně zamávali křídly, vnesli se do oblak a vydali se na cestu domů. „Děkujeme ti, Bože!“

Obrázky k příběhu: 1, 9

Návrh aktivity

Hra Tichá pošta: Děti sedí za sebou, prvnímu z nich katecheta pošeptá nějaké slovo. Dítě ho pak pošeptá svému sousedovi, ten zase dalšímu, a tak si ho postupně pošlou všechny děti. Poslední dítě řekne slovo nahlas. Se staršími dětmi můžeme posílat slovní spojení či věty. Můžeme také některé z dětí nechat, aby slovo vymyslelo a poslalo samo.

Komentář k aktivitě

Zkoušeli jsme si posílat slova. Všimli jsme si, že ne vždy jsme dobře slyšeli a rozuměli, co kamarád poslal. S Bohem to ale tak není – Bůh slyší všechno, co mu říkáme, ať to povíme nahlas nebo potichu. Dokonce i tehdy, když to řekneme jenom v duchu, ve svém srdci. Bůh nám nejen naslouchá, ale také bere naše modlitby vážně. Bral vážně prosbu Edy a Jáji, kteří se ztratili v lese. Bral vážně prosbu slepého člověka z evangelia.

Modlitba

Katecheta postupně čte tyto věty a děti po každé z nich společně přidávají: „...ty nás slyšíš, Bože.“ Starší děti mohou číst samy z lístečků.

když ti chceme děkovat...

když tě chceme o něco prosit...

když se modlíme nahlas i potichu...

když se modlíme v duchu...

ať jsme kdekoliv...

9. PŘIKÁZÁNÍ LÁSKY

31. října 2021, 31. neděle v mezidobí

Mk 12,28b–34:

„Proto miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou myslí a celou svou silou.“ Druhé je toto: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“

Žádné jiné přikázání není větší než tato.

Cíl setkání: Dítě ví, že je důležité snažit se mít rád Boha, druhé i sebe sama. V modlitbě vyjadřuje svou touhu v této lásce růst.

ČTYŘLÍSTKY

Bylo obyčejné podzimní odpoledne a Eda se nudil. Poskakoval okolo keře a nedařilo se mu vymyslet žádnou pořádnou zábavu. Jája mu sice navrhla několik míst, na které by se dnes mohli podívat, ale ani jedno z nich se mu příliš nezamlouvalo. Když už ale poskakoval tam a zpátky skoro hodinu, zavolala na něj ptačí máma: „Hele, Edo, co kdybys vzal malou Emičku na louku?“ Ema je Edova mladší sestra. Většinou ještě zůstává doma s rodiči, ale keř s jejich hnízdem je právě na kraji louky, takže pod Edovým dohledem si na ní může hrát i ona. Jája hned řekla, že poletí také.

Na louce se snažili vymyslet nějakou hru, ke které by se zvládli připojit všichni tři. Dlouho je ale nic nenapadalo. „Co třeba na schovávanou?“ navrhl Eda. „To určitě ne, nemůžeme přece někde Emičku nechat schovanou samotnou,“ namítla starostlivá Jája a dodala: „Mě napadla hra na honěnou. Ale to asi taky nepůjde, protože Emča by nás nikdy nechytla, jsme mnohem rychlejší než ona.“ „Hm, to jo. Mně by se asi stejně dneska nechtělo létat moc rychle,“ dodal Eda. Byl prostě celý den tak nějak zvláště naladěný. Po chvilce společného uvažování se jim nakonec přece jen podařilo vymyslet hru, kterou mohli zvládnout všichni. Rozhodli se, že budou soutěžit, kdo z nich první najde čtyřlístek.

Rozcupitali se každý na jinou stranu louky a začali si prohlížet lístky jetele. Za malou chvilinku se ozvala Jája: „Už ho mám!“ Sourozenci se k ní nedůvěřivě slétli. Sestřin úspěch se jim zdál nějak podezřele rychlý. Až se jim tomu nechtělo věřit. Jája však skutečně držela v zobáčku čtyřlístek. „Ty jsi tak šikovná,“ pípla Emička. Edovi se ale pořád zdálo, že tady něco nehraje. Vytrhl Jáje čtyřlístek ze zobáčku a v tu chvíli se mu rozpadl na dvě půlky. Ve skutečnosti to totiž žádný čtyřlístek nebyl. Byly to dva stonky, na každém z nich bylo po dvou listech, celkem tedy čtyři. Jája totiž utrhla dva trojlístky, uškubla jim po jednom listu a přiložila je k sobě. „Ty podvodnice!“ vykřikl nazlobený

Eda. Jája na to ale klidně odpověděla: „Já jsem vás nechtěla podvést. Jen mě napadlo vyzkoušet, jestli si toho všimnete. Jsi bystrý, bráško.“ To Edu uklidnilo a potěšilo.

Znova se ponořili do hledání, ale Jája po chvíli znova hlásila: „Našla jsem ho! A tentokrát už je opravdický.“ Chvíli po ní objevil jetel se čtyřmi lístky i Eda. Jen malá Emička ne a ne svůj čtyřlístek najít. Starší sourozenci jí pak pomáhali hledat, ale ani jednomu z nich se už nepodařilo žádný další najít. Emičce to bylo líto. Zesmutněla a z oka jí ukápla slza. Eda chtěl sestřičku potěšit. „Víš co, tady máš můj. Já si utrhnu trojlístek, mně to nevadí.“ Emička si utřela slzu, zaradovala se a přijala bráchův dárek. **(Otázky na děti: Hledaly jste někdy čtyřlístek? Kdy a kde? A podařilo se vám ho najít?)**

Když se vrátili domů, věnovali své nalezené poklady mamince. Ta se divila, že Eda přinesl jen trojlistou rostlinku. Vyložil jí tedy, že věnoval svůj čtyřlístek Emě. „No teda! Z toho mám ještě větší radost, než kdybyste ho našli všichni tři. Trojlístek je totiž také vzácný, ale úplně jinak než čtyřlístek. A víte proč? Svými listy nám může připomínat tři důležité věci v našem životě, které k sobě nerozlučně patří. Stejně jako trojlístek má tři listy, tak my máme milovat Pána Boha, druhé a sami sebe,“ vysvětlovala maminka a ukazovala u toho postupně na každý ze tří lístků. „O tom, že Bůh nás má rád a my máme mít rádi jeho, jsme si už povídali. Ty jsi dnes, Edíku, ukázal, že máš rád svou mladší sestřičku, když jsi ji obdaroval. Stejně tak máme mít rádi i všechna ostatní zvířátka. A o tom, že máme mít rádi i sami sebe, si povíme někdy příště.“

Obrázky k příběhu: 1, 2, 19, 23

Návrh aktivity

Každé dítě dostane obrázek trojlístku. Ten si obtáhne a vymaluje. Společně s katechetou pak ukazuje na jednotlivé listy a opakuje podle nich hlavní myšlenku z příběhu: že máme mít rádi Boha, druhé lidi a sebe. Starší děti společně s katechetou vymýšlejí příklady jednání, ve kterém se láska k Bohu, druhým lidem a k sobě projevuje (modlitba, pomoc, péče o své zdraví...). Své myšlenky vyjádří kresbou nebo psaním do jednotlivých listů.

Pomůcky: papírový trojlístek pro každé dítě (viz přílohy: 09_trojlistek.pdf), nůžky, pastelky

Komentář k aktivitě

Mít rád Boha, druhé lidi a sebe – to je to nejdůležitější, co nám Bůh říká. Můžeme dětem ještě zdůraznit, že je opravdu důležité si to zapamatovat, a navrhnout jim, že si mohou trojlístek doma vystavit na viditelné místo, aby na to nezapomněly.

Modlitba

Modlitba vychází z příkladů jednání, o kterém si skupinka povídala při aktivitě. Děti mohou postupně Boha vlastními slovy prosit, aby jim pomáhal takto jednat. Katecheta modlitbu zahájí: „Náš nebeský tatínku, víme, že nás máš všechny rád. Chceme mít rádi nejen tebe, ale také lidi okolo nás a sebe samotné tak, jako ty. Víme, že naše láska se má projevit skutky, a chceme tě teď prosit, abys nám pomáhal v situacích, kdy pro druhé něco děláme.“ Děti následně postupně nahlas vyslovují situace, o kterých byla řeč v rámci aktivity. Všichni pokaždé společně nahlas dodají: „Prosíme tě, Bože.“

10. O DOBRÝCH SKUTCÍCH

7. listopadu 2021, 32. neděle v mezidobí

Mk 12,38–44:

Amen, pravím vám: Tato chudá vdova dala víc než všichni ostatní, kteří dávali do pokladnice. Všichni totiž tam dali ze svého nadbytku, ona však dala ze svého nedostatku.

Cíl setkání: Dítě chápe, že Bůh oceňuje jeho snahu, že se raduje z každého malého skutku lásky. Dokáže uvést příklady drobných dobrých skutků, které může každodenně dělat.

NEMOC

Tento den není pro rodinu Strnadů ani trochu veselý. Jája totiž včera prochladla a není jí dobře. Kašle, kýchá a je velmi slabá. Eda je z toho celý nespokojený. „To je určitě proto, že jsme se včera vrátili tak pozdě domů. Několikrát opakovala, že je jí zima, ale já ji vůbec neposlouchal.“ Bylo mu to líto. Přemýšlel, jak by mohl sestře pomoci, ale nic ho nenapadlo.

Po dlouhém přemítání se rozhodl, že se poradí s mámou. Ta měla v odpovědi hned jasno. „Myslím, že Jáje by k uzdravení pomohla léčivá rostlina. Nejlepší by byla mateřídouška.“ „No jasně!“ Edík hned začal poskakovat radostí. „Mateřídoušku znám. Tu najdu hned. Víím, jak vypadá, je to hodně malinkých fialových lístků pohromadě. Na louce jich vždycky byla spousta.“ Než se maminka i nemocná sestřička nadály, už byl na cestě na louku. **(Otázky na děti: Byly jste někdy nemocné? Jak jste se cítily? Kdo se o vás staral?)**

Letěl nízko nad travnatým porostem, ale květ mateřídoušky nikde neviděl. Proletěl celou louku tam a zpátky, ale marně. Byl listopad a tato bylina už odkvetla. Eda byl zoufalý. Věděl, že stačí, když Jáje přinese stonky s lístky, ale nevěděl, jak vypadají. Dokázal poznat jen lístky okvětní.

Rozhodl se, že se zkusí podívat ještě na vedlejší louku. U cesty potkal malou žabku. Napadlo ho, že se jí zkusí zeptat, jestli neví, jak by mohl mateřídoušku mezi různými druhy trav rozpoznat, ale ani ona netušila, jak vypadá. Byl čím dál víc nešťastný, ale nakonec ejhle! Když už skoro ztratil veškerou naději, že by mohlo jeho hledání skončit úspěchem, na samém kraji nedalekého luhu přece jen jednu známou fialovou květinu našel. S radostí ji pevně chytil do zobáčku, utrl až u země a rychle letěl domů. Věděl, že jediná rostlinka asi nebude stačit, ale i tak měl velkou radost, že vůbec nějakou našel.

Doma mateřídoušku hned předal mamince, aby ji pro nemocnou Jáju přichystala. Ta se hned ptala, proč jí přinesl tak málo. Eda se hned přiznal: „Když ona už dávno odkvetla a já ji tak nedokázal poznat.“ Slyšel to i tatínek Strnad a hned navrhl: „Tak pojď, já ti ji ukážu.“

Letěli tedy na louku ještě jednou spolu. A nemuseli daleko, hledaná bylina totiž rostla jen malý kousek od jejich hnízda. Každý vzal do zobáčku několik stonků s lístky a vrátili se domů.

Jája svému bráškovi děkovala: „Edíku, ty na mě tak myslíš. Jsem ti vděčná za to, co jsi pro mě udělal.“ Ten ale hned opáčil: „Nemáš mi vůbec za co vděčit. Vždyť bez táty bych skoro nic nepřinesl. Ta jedna rostlinka, kterou jsem sám tak dlouho hledal, by sama nestačila.“ Maminka Strnadová, která rozhovor svých dětí poslouchala, se hned na to nechala slyšet: „Drahý Edo, chtěla bych tě vyvést z omylu. I ta mateřídouška, kterou jsi přinesl jako první, je velmi důležitá. A víš proč? Ty jsi ji totiž dlouho hledal a moc sis přál, abys mohl sestřičce nějak pomoci. A to je to nejdůležitější. Bůh po nás nechce, abychom dávali hodně, ale abychom dávali tolik, kolik zvládneme. A to ty jsi udělal.“ Edu ta slova zahřála u jeho malého ptačího srdíčka. V duchu sám sobě slíbil, že se bude vždycky snažit dělat to nejlepší, co dokáže, aby tak dělal Pánu Bohu radost.

Obrázky k příběhu: 1, 2, 20, 23

Návrh aktivity

Děti si sednou na zem do kruhu co nejbližší k sobě. Pokrčí nohy tak, aby z nich společně vytvořily tunel. Jedno dítě stojí vně kruhu. Má za úkol sebrat minci, kterou si ostatní děti posílají pod koleny v tunelu. Pokud se mu to podaří, sedá si za ostatnímu do kruhu a na jeho místě ho vystřídá to dítě, pod jehož nohama byla mince sebrána.

Starší děti si mohou zahrát stejnou hru, ale se striktněji určenými pravidly. Ten, kdo chytá minci, musí celou dobu stát na obou nohách (může tak jen sáhnout do kruhu, nesmí se po nikom válet, tlačit na někoho apod.).

Pomůcky: jedna dvacetikorunová mince

Komentář k aktivitě

Po ukončení hry se společně s dětmi podíváme na minci. Je její hodnota vysoká nebo nízká? Pro někoho, kdo žije v dostatku, asi nízká, ale pro člověka, který nemá na jídlo, má vysokou hodnotu. Eda hledal pro Jáju mateřídoušku. Pro někoho by to byla obyčejná luční rostlina, kterých je všude plno, ale pro Jáju byla ta jedna, kterou jí Eda donesl, důležitá, protože jí mohla pomoci se uzdravit. Bůh si také všímá maličkostí, zná jejich hodnotu. Každý dobrý skutek, který uděláme, je pro něho moc důležitý, i když se může ostatním lidem zdát nepodstatný. Bůh ví, že jsme udělali to nejlepší, na co jsme stačili, a to je důležité. Dnešní evangelium je o ženě, která donesla do chrámové pokladnice drobnou minci. Lidé si říkali, že je to málo, ale pro Boha to bylo hodně, protože ta žena byla chudá a dala tolik, kolik jen mohla.

S dětmi pak popřemýšlíme, jaké dobré drobné věci můžeme dělat, dávat Bohu a druhým. (Např. usmívat se, pomoci sourozenci, poslouchat rodiče, přemoci se, když se nám něco nechce, uklidit si, být hodní při mši svaté...)

Modlitba

Děti sedí v kruhu. Postupně si posílají minci. Ten, kdo ji má v ruce, může nahlas vyjádřit dík Bohu. Díky vycházejí ze společného rozhovoru o drobných dobrých věcech, které můžeme dělat: „Děkujeme ti, Bože, že nás vidíš, když... (pomáháme sourozenci, posloucháme rodiče...).“ Všichni ostatní po každém díku přidávají: „Děkujeme ti, Bože.“

Pokud některé dítě nechce mluvit, pošle jen minci dál. Pokud skupinka není ještě připravená na formulaci vlastních myšlenek při modlitbě, může díky říkat katecheta, děti pak budou jen společně odpovídat.

11. BOŽÍ SLOVO PLATÍ POŘÁD

14. listopadu 2021, 33. neděle v mezidobí

Mk 13,31:

Nebe a země pomínou, ale má slova nepomínou.

Cíl setkání: Dítě chápe, že to, co nám Bůh říká skrze Bibli, je neměnné a že jeho slovo nám má co říct i do dnešní doby.

SMUTNÁ JEŠTĚRKA

V půlce listopadu už je sice docela chladno, ale ne tak chladno, aby to Strnadům zabránilo v poznávání světa. Dnes se rozhodli, že se po okolí proletí nejen Jája a Eda, ale i malá Ema s tátou. Poletovali podél luk a nikam nespěchali. Drželi se nízko u země, protože Emička se ještě zdráhala létat vysoko. Její sourozenci si občas vyletěli o něco blíže k obloze. Táta svou dcerku povzbuzoval, aby se také nebála vyletět výš, ale malé to nebylo vůbec příjemné, proto ji nenutil a držel se s ní nízko.

„Tati, můžeme si s Jájou dát závod, kdo bude rychleji na kameni u remízku?“ zakřičel na něj z výšky jeho syn. Tatínek na něj zavolal zpátky: „Ano, můžete, ale počkejte tam na nás. Za chvíli vás doletíme.“ Ptačí sourozenci hned vystartovali a nabrali tu největší rychlost, jakou jen dokázali. Na domluvené místo dorazili cobydup. A dokonce oba přistáli na kameni současně, takže soutěž skončila nerozhodně. Tatínek s Emou nikam nespěchali. Když se ale blížili do cíle, všimli si, že Eda s Jájou s někým rozmlouvají. Když přiletěli ještě blíže, spatřili dvě malá korálková očka a zelený kabátek. Byla to ještěrka.

Když Jája viděla, že už se táta se sestrou blíží, zavolala na ně: „Pojďte rychle sem, potřebujeme vás!“ Když dosedli na kámen, hned pokračovala: „Tohle je Rozárka. A je moc smutná. Rozárko, tohle je taťka a sestra Emča. Mohli bychom ti nějak pomoci?“ Pan Strnad si všimnul, že ještěrce se skutálela z oka slzička. Rozechvělým hlasem řekla: „Já nevím. Je mi smutno už několikrátý den, protože je zima a sluníčko moc nehřeje. Na tento kámen jsem se celé léto chodila vyhřívat a byla jsem moc spokojená. Teď můžu být jen zalezlá někde v díře a čekat, až bude zase jaro. A to bude trvat ještě moc a moc dlouho. Tak je mi z toho do pláče.“ **(Otázky na děti: Bylo někdy někomu z vaší rodiny nebo kamarádů smutno? Utěšovaly jste ho?)**

Ptačí rodinu napadlo, že by ještěrku mohli potěšit nějakým dárkem. Rozletěli se proto po louce a každý ulovil jednu žížalu. Pak je přinesli v zobáčcích zpátky na kámen a položili je na hromádku. Táta řekl: „Tady máš od nás dárek, ještěrko. A chtěli bychom tě moc povzbudit, aby ses snažila nebyť tak nešťastná. Víš, příroda potřebuje, aby byla zima, protože si tak

může odpočinout a nabrat novou sílu, aby na jaře zase mohlo všechno růst a kvést. A i když se cítíš sama, Pán Bůh je pořád s tebou. On má celou zemi pod kontrolou. Dobře ví, co dělá, a má nás rád. A to platí pořád, ať je podzim, zima, jaro nebo léto. On je pořád stejný.“

Ptáčci pak slíbili, že novou známou ještě někdy potěší svou návštěvou. Pak se s ní rozloučili a vydali se na cestu domů. Ještěrka jim mávala a byla o mnoho spokojenější. Sice se nemohla vyhřívat na sluníčku, ale hřálo ji, že má nové kamarády a že ví, že se může spolehnout na svého Otce v nebi.

Obrázky k příběhu: 1, 2, 11

Návrh aktivity

Katecheta rozloží na zem několik předmětů. Jedním z nich je Bible. Počet dalších předmětů uzpůsobíme věku dětí. Ty okolo nich sedí v kruhu. Jsou vyzvány, aby si předměty dobře prohlédly. Pak si zakryjí oči a katecheta jeden předmět odebere. Děti mají za úkol poznat, který předmět chybí. Starším dětem můžeme hru ztížit tím, že před ně rozložíme více předmětů.

Pomůcky: několik věcí z katechetického kufříku, Bible

Komentář k aktivitě

Zahráli jsme si hru, ve které se pořád něco měnilo. Vy jste, děti, vždycky moc dobře poznaly, co to bylo. Je tady ale něco, co se nikdy nezmění (katecheta ukazuje na Bibli). Tato knížka je takový dlouhý dopis, který nám Bůh napsal. Je to Boží slovo. Bylo napsáno už hodně dávno, ale pořád platí a vždycky bude. Co řekne Bůh, to se nikdy nezmění. Na to se můžeme spolehnout. Na Boží věrnost se mohla spolehnout i ještěrka z našeho příběhu.

Je důležité, aby Boží slovo z našeho života nikdy nezmizelo. Možná si z Bible čtete doma s rodiči. Až budete starší, budete si ji číst samy. A s Božím slovem se také setkáváme při mši svaté.

Modlitba

Všichni sedí společně v kruhu, uprostřed kruhu je položena Bible. Katecheta začíná: „Dobrý Bože, děkujeme ti, že tě můžeme stále více poznávat. Děkujeme ti, že k nám mluvíš skrze Bibli. Děkujeme ti, že si v ní můžeme číst, ať už v kostele nebo doma.“

Pokud děti chtějí, mohou následně přidat nahlas jakékoli další díky.

Poznámky

- Můžeme si také s dětmi popovídat o tom, jestli mají doma Bibli, jak vypadá a jestli si v ní čtou.

12. JEŽÍŠ JE KRÁL

21. listopadu 2021, Ježíše Krista Krále

Jan 18,37:

Ano, já jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě.

Cíl setkání: Dítě poznává, že Boží království je věčné a nezničitelné. Chápe, co znamená, že Ježíš je Král a že Boží království je něco jiného než království z pohádek.

KDO JE KRÁL?

Dneska je venku velmi škaredé počasí. Nebe se skrylo za velké šedavé mraky a po listech stromů i po trávě už od rána tančí studené kapky deště. Rodiče proto rozhodnou, že celá rodina zůstane schovaná pod keřem. Edovi a Jáje je to líto, a tak s nimi vůbec není řeč. Máma by je ráda trochu rozptýlila, a tak ji napadne, že jim trochu ozvláštní společný oběd. „Milé děti, mám pro vás soutěž. Ten z vás, kdo první sezobe všechna semínka, která vám táta přichystal k obědu, bude král. Ale dávejte pozor, ať vám nezaskočí v krku.“ To se jim líbilo. Když máma klání odstartovala, Eda s Jájou se pustili do jídla. Emička soutěžit nechtěla.

Nejdřív vedl Eda, ale Jája ho nakonec předběhla. „Už jsem hotová!“ zapískala vesele. „No jo, zase jsi byla rychlejší, ségra. Ty vždycky vyhráváš. Když jsme hledali čtyřlístky, tak jsi ho taky našla první.“ „To máš pravdu,“ povídá na to Jája. „Ale to přece nic neznamená. Já jsem možná byla úspěšná ve hrách, ale tobě se zase povedly jiné skvělé věci. Vzpomeň si třeba, jak jsi ve městě na hřišti zachránil Kristýnku před vosím bodnutím. Nebo jak jsi věnoval Emičce svůj čtyřlístek. To by třeba mě vůbec nenapadlo. Obdivovala jsem tě. A myslím, že to je důležitější než vyhrát soutěž.“

Ptačí sourozenci pak pro ukrácení dlouhé chvíle začali vzpomínat, co všechno se jim za poslední dobu podařilo. „Také často vzpomínám na to, jak jsme se byli omluvit ježkovi. Jsem tak rád, že jsme to udělali. Myslím, že kdyby nás k tomu táta nepobídnul, dodnes by nás to trápilo.“ „Já jsem zase ráda,“ dodala Jája, „že jsme zažili ten velký déšť a mlhu v lese. Moc jsem se bála, ale díky tomuhle zážitku jsem si uvědomila, že Bůh je opravdu s námi v každé situaci. Že nás nenechá o samotě a že se na něj můžeme kdykoli obrátit.“

Táta se pak zajímal: „A kde se vám líbilo nejvíc?“ Sourozenci mu však nedokázali odpovědět. Vzpomínali na les, louky i skálu s orlím hnízdem. Na veverku Esterku, na ježka Františka i na ještěrku Rozárku. Povídali o tom, že se jim stýská po teplých letních dnech, kdy mohou klidně celý den poletovat po okolí, cestovat do dálek, potkávat se s kamarády, ale že už

ví, že Pán Bůh nechává zemi odpočinout a nabrat novou sílu. **(Otázky na děti: Jaké místo nebo koho jste v poslední době navštívily? Líbilo se vám tam?)** „Já vůbec nevím, kde to bylo nejlepší. Celá příroda je prostě tak krásná! A mít dobré kamarády je taky super,“ rozplývala se Jája. „Pořád musím přemýšlet o tom, jak je možné, že Bůh dokáže udělat takovou krásu. Namalovat každý list úplně jinak. Udělat vysoké skály. Zkrášlit každou květinu. Vytvořit hustou mlhu. A jak to skvěle vymyslel, že tady nejsme sami. Společně s ostatními zvířátky i s lidmi je to tu totiž mnohem lepší.“ Táta jí na to odpověděl: „A představ si, že Bůh nám dal jednoho speciálního kamaráda. Víš, jak jsme si říkali, že Bůh je náš Otec? Tak máme i nebeského bratra. Je to Ježíš, Boží Syn. A má nás také moc rád, stejně jako Bůh. A kromě toho, že je to náš bratr, tak je také Král. Ale jiný, než o jakého jsme dnes u oběda soutěžili. To byla jen taková hra. Ježíš je Králem celé země i nebe.“

Ptačí sourozenci byli překvapení. Měli ale také velkou radost, protože mít bratra Ježíše, který je zároveň Král, je přece skvělé. Zatím si nebyli jistí, co to přesně znamená, ale věděli, že chtějí Ježíše více poznávat.

Obrázky k příběhu: 1, 2, 12

Návrh aktivity

Děti stojí v kruhu, uprostřed je židle. Jedno z dětí představuje krále, sedne si na židli a na hlavu si dá korunu vyrobenou z papíru (příloha 12_koruna_a.pdf nebo příloha 12_koruna_b.pdf). Ostatní děti chodí okolo něj v kruhu. Některé z dětí se může odvážit korunu sebrat. V té chvíli se sedící dítě zvedne a snaží se „lupiče“ chytit. Chvíli se tak honí okolo židle, honěné dítě se může zachránit tím, že si na nyní prázdnou židli sedne. Pokud se mu to podaří, pak dané kolo vyhrálo a stává se králem. Hra pokračuje stejným způsobem dál.

Pomůcky: papírová koruna (viz přílohy). Rozstříhnete papír podle lomené čáry a díly k sobě přilepte tak, aby tvořily korunu. Možná bude třeba kus ustříhnout – velikost je třeba upravit tak, aby seděla na dětskou hlavu.

Komentář k aktivitě

Společně jsme si zahráli hru, ve které byli někteří z nás na chvíli králem. I ptáčci v našem příběhu si hráli na krále. Ale Ježíš je opravdový Král. Kraluje nad celou zemí. Nemá ale takové království, jaké známe z pohádek. Jeho království nemůžeme vidět, protože je v nebi. Je ještě daleko větší a krásnější, takže si to jen těžko dokážeme představit.

Modlitba

První varianta: Modlitba proběhne písničkou „Kdo stvořil“. Děti mohou vymýšlet vlastní sloky. (Dostupné zde: <http://chvaly.nasefara.cz/?list=kdo-stvoril>).

Druhá varianta: Děti postupně říkají: „Ty jsi Král...“ (doplní podle sebe: země, přírody, vody, stromů, lidí...) a ostatní odpovídají: „Chválíme tě, Pane.“ Může to říkat také katecheta a děti mohou jen odpovídat. Uprostřed kruhu dětí leží papírová koruna.

Poznámky

- Můžeme si s dětmi zazpívat písničku „Ty jsi Král“: <http://www.chvaly.nasefara.cz/?list=ty-ysi-kral&akordy=ano&filtr=&stitek=>

13. O PŘIPRAVENOSTI

28. listopadu 2021, 1. neděle adventní

Lk 21,36:

Proto bděte a modlete se v každé době, abyste mohli všemu tomu, co se má stát, uniknout a obstát před Synem člověka.

Cíl setkání: Dítě chápe, že život každého člověka jednou skončí. V modlitbě vyjadřuje svou důvěru, že má Bůh všechno ve svých rukou.

O BOŽÍM PLÁNU SE SVĚTEM

„Stala se hrozná věc!“ křičela rozrušená Jája a vlétla do hnízda tak rychle, jako ještě nikdy. „Tetu sýkorku chytila kočka!“ „To mě mrzí,“ odvětila máma. „Je to opravdu smutná zpráva. Ale nedá se nic dělat, to se bohužel stává.“ Dcera to ale pořád nemohla rozdýchat. „Já nechápu, proč by ptáčky měli umírat. Proč existují kočky, které nás loví? A proč život každého zvířátka musí někdy skončit? A jak na to, mámo, můžeš říct, že se to prostě stává?“

Jáje to nešlo do hlavy. Nervózně poskakovala po keři a hlavou se jí honila hromada myšlenek, až se v nich začínala sama ztrácet. Bylo jí smutno z toho, že už nikdy neuvidí tetu sýkorku. Daleko víc jí ale vrtala hlavou úplně jiná věc, nad kterou ještě nikdy nepřemítala. Rozhodla se na ni zeptat tatínka. „Tati, a když už tu teta sýkorka není, znamená to, že ani vy tu jednou nebudete? A co já? Co Edík? Emička? A co celý svět? Bude tu navždy? Já nechci, aby to tu všechno skončilo!“ Táta se zamyslel. Po chvíli rozvažování se pokusil celou záležitost vysvětlit: „Drahá Jájo, vím, že je to pro tebe novinka a že je to asi těžké přijmout, ale je to tak. Všechno jednou skončí. Život každého z nás je omezený. I životy lidí. I tento svět jednou skončí.“

Jája si nebyla jistá, co tím táta myslí. „Chci být chvíli sama,“ řekla a vyletěla ven z hnízda. „Počkej!“ volal na ni. „Ještě jsem ti to nedořekl.“ Jája už ale byla příliš daleko na to, aby ho slyšela. Táta tedy jen mávnul křídlem a řekl si, že se určitě brzy vrátí. **(Otázky na děti: Byly jste někdy smutné? Proč?)**

To se ale bohužel nestalo. Když byla Jája pryč už dobré dvě hodiny, rozhodl se starostlivý otec, že ji půjde hledat. Poprosil Edu, aby mu pomohl. Jeden letěl nalevo k městu a druhý napravo k lesu, Emu ale nikde nenašli. Táta už byl opravdu nervózní. „Doufám, že se sama vrátí. Mám o ni opravdu strach, snad se jí nic nestalo.“

Když se pomalým tempem spolu se synem vraceli domů, zahlédli něco povědomého sedět na lípě u cesty. Přiletěli blíž a ejhle! Byla to Jája. „Jájinko, pojď s námi domů,“ prosil ji bráška. „Nepůjdu. Chci být sama. A víte proč? Vy mě totiž pořád vodíte za nos s tím vaším

Bohem. Ale já už vám nevěřím. Kdyby Bůh byl dobrý, tak by to na světě nezařídil tak, že by zvířátka a lidé umírali. A už vůbec by nechtěl, aby takový krásný svět skončil.“

Tátovi už bylo jasné, proč jeho dcera našťavaně uletěla. Pokusil se proto nedorozumění, které mezi nimi vzniklo, vysvětlit: „Víš, já jsem ti to nestihl dopovědět. Bůh to tak zařídil, protože ví, že pro nás má nachystáno ještě něco lepšího, než je tento život a tento svět. Až z něj odejdeme, budeme už jenom s ním. Budeme šťastní víc než tady na zemi. Bude to tak krásné, že si to teď jen těžko dokážeme představit. Ale k tomu, abychom u něj jednou mohli být, je velmi důležitá jedna věc.“

„Teď už to chápu!“ odpověděla Jája o poznání veseleji než před chvílí. „Dopověz mi to, táto, prosím. Chci vědět, co můžu udělat pro to, abych jednou mohla být s Bohem.“ Táta tedy pokračoval: „Nevíme, jak dlouho tady na zemi budeme. Proto je třeba, abychom pořád žili tak, jak nejlépe dokážeme. Abychom na sebe byli navzájem hodní a pomáhali si. A hlavně abychom mysleli na Boha a modlili se. Náš čas na tomto světě jednou skončí. Může to přijít kdykoli. Nemusíme se ale ničeho bát, protože se můžeme spolehnout na Boha, že má všechno dobře naplánované.“

Obrázky k příběhu: 1, 2, 27

Návrh aktivity

Děti se pohybují po místnosti za zvuku hudby. Katecheta několikrát hudbu vždy po nějaké době vypne. Děti mají za úkol na to vždy pohotově zareagovat tím, že si sednou na zem. Starší děti se mohou pohybovat okolo kruhu postaveného ze židliček, kterých je o jednu méně než účastníků hry. Když si při vypnutí hudby sednou, na jednoho hráče židlička nezbyde. Ten vypadne ze hry. Hraje se, dokud nezůstane jeden vítěz.

Pomůcky: židličky, malý reproduktor (nebo aspoň mobil, který umí nahlas přehrát hudbu)

Komentář k aktivitě

V dnešním evangeliu čteme o konci světa. Nikdo neví, kdy přijde. V dnešním příběhu se Jája vyrovnávala s tím, že odešla teta sýkorka. Bylo to pro ni nečekané a uvědomila si přitom, že každý život jednou skončí. Když jsme hráli hru, nikdy jsme nevěděli, kdy přestane hudba znít. Museli jsme se soustředit, být pohotoví, připravení. Stejně je to s naším životem. Je potřeba, abychom nezapomínali na to, že jednou přijde konec. (Se staršími dětmi je možné si ještě povídat o tom, jak se můžeme na konec života připravovat a jak máme žít.)

Modlitba

Katecheta čte modlitbu: „Náš nebeský tatínku, věříme, že nás máš rád a že jsi pořád s námi. Děkujeme ti, že jsi nám dal život, že můžeme být na této zemi. Prosíme tě, abychom dokázali čas, který tady máme, co nejlépe využít. Abychom dělali dobré věci, měli se navzájem rádi, pomáhali si a také poznávali tebe. Chceme se snažit žít co nejlépe.“



Děti mohou přidat své vlastní prosby. Všichni společně k nim nahlas přidávají. „Prosíme tě, Pane.“

Poznámky:

- Do hry je možné vybrat jakoukoli hudbu, ale pro dynamiku hry je lepší nevybírat nic pomalého. Může být třeba tato: <https://www.youtube.com/watch?v=DKC-IRhvdNY>
- Pokud v místnosti nejsou židličky, můžete použít třeba polštářky nebo klidně jen na zem položené papíry vel. A4/A5. Důležité je, aby byla místa, která mají děti při vypnutí hudby zaujmout, jasně označená.
- Pokud máte ve skupině dospělého, který umí hrát na hudební nástroj, klidně hudbu z reproduktoru nahraďte živou hudbou. Důležité ale je, aby někdo z dospělých stíhal sledovat situaci při hře a mohl případně rozhodnout, kdo vypadává.

14. PŘIPRAVIT SE

5. prosince 2021, 2. neděle adventní

Lk 3,4–6:

Připravte cestu Pánu, vyrovnejte mu stezky! Každé údolí ať je zasypáno, každá hora a každý pahorek srovnán; kde je co křivého, ať je narovnáno, cesty hrbolaté ať se uhladí! A každý člověk uvidí Boží spásu.

Cíl setkání: Dítě se dozvídá, že je třeba mít srdce připravené na příchod Pána. Pochopí, že si ho může připravovat a uklízet si v něm tím způsobem, že se bude snažit hezky žít a že poprosí za odpuštění toho, co se mu nepodařilo.

PŘÍPRAVY NA ZIMU

Podzim se pomalu, ale jistě chýlil ke konci a ptačí rodiče rozhodli, že je potřeba začít s přípravami na zimu. Svolali proto celou rodinu dohromady a seznámili je s plánem dne. „Děti, je potřeba, abychom se podívali po nějakých krmítkách u lidských obydlí. Zatím ještě můžeme sbírat hmyz a semínka venku, ale kdyby napadl sníh, hladověli bychom. Bílá peřina by totiž přikryla celou zemi a my bychom neměli možnost potravu sbírat. Proto dnes budeme hledat místa, na která hodní lidé přes zimu chystají krmení pro nás ptáčky, abychom věděli, kam máme letět, až budeme mít hlad. Rozdělíme se na dvě skupiny: Máma, Eda a Emička poletí do města a táta s Jájou se podívají do vesnice.“

Holky souhlasily, ale Edovi se to moc nelíbilo. Začal protestovat. „A mně se zrovna dneska vůbec nikam nechce. Zůstanu doma.“ Táta na to namítl: „To ale není férové jednání, synu. Až bude hlad, všichni se budeme chtít nakrmit tím, co pro nás lidé připravili. I ty si budeš chtít dát semínka. Proto by bylo správné, kdybys teď šel hledat krmítka s námi.“ „Ale mně se prostě nechce! Dnes nebudu nikam létat. Stačí přece, když všechna potřebná místa obletíte ve dvojicích, ne? Budu tady na vás čekat.“ Rodiče byli vzdorovitým chováním svého syna mírně zaskočení. Rozhodli se tomu už ale nevěnovat příliš mnoho pozornosti, protože bylo potřeba co nejdříve vyrazit na cestu. Nechali tedy Edu doma a vydali se hledat místa, která by je mohla v čase sněhu zachránit před hladem.

Když se navečer všichni zase setkali doma, vyměňovali si zážitky a zkušenosti. Jája hlásila: „Na vesnici je mnoho hodných lidí. Našli jsme tam šest krmítek. Ve třech z nich už dokonce byla přichystaná slunečnicová semínka. Myslím, že tuto zimu o potravu nebudeme mít nouzi.“ Emička s mámou byly také úspěšné. „Emčo, řekni Jáje a tatínkovi, kolik jsme jich viděly my,“ vyzvala dcerušku maminka. „Myslím, že jich bylo deset,“ pískala malá nadšeně. „Lidé je měli připevněné na balkonech. A úplně na konci města, tam, jak je řada nových domků, jich také pár bylo.“ Rodina byla se svým úspěšným pátráním velmi spokojená.

Jen Eda byl smutný. UVědomil si totiž, že je mu líto, že se na dobře odvedené práci nepodílel. Chvilí sbíral odvahy a pak opatrně promluvil: „Mami, tati, Jájo, Emičko, chtěl bych se vám omluvit, že jsem vám dnes nepomohl. Je mi to líto. Víím, že jste dnes společně udělali velmi důležitou věc, bez které bychom možná nepřežili zimu, a já jsem to nechal všechno na vás, protože jsem byl líný. Prosím, odpusťte mi. Až bude zima a nebudeme mít co zobat, vezmete mě na krmítko s sebou? Prosím.“ **(Otázky na děti: Stalo se vám někdy, že jste udělaly něco, čeho jste pak litovaly? O co šlo?)**

Máma Edovi za všechny odpověděla: „Je nám, Edíku, líto, že jsi dnes nebyl s námi. Máme tě ale moc rádi a nezlobíme se na tebe. A samozřejmě tě nenecháme umřít hladu. Až bude všude sníh a nebude možné sbírat žádný hmyz ani semínka tady v okolí, vezmeme tě s sebou.“ Eda byl rád, že mu rodina odpustila, a řekl: „Nevím, co bych bez vás dělal. Asi bych v zimě umřel hladu.“

Táta pak ještě dodal: „Děti, pamatujete si ještě, jak jsme si povídali o tom, že máme být připraveni na konec života? Díky Edovi si to teď můžeme ještě lépe zapamatovat. Stejně jako je potřeba se přichystat na zimu, máme chystat svoje srdce na setkání s Bohem.“ Všichni se pak společně objali a byli rádi, že se navzájem mají. Mít rodinu je totiž velký dar.

Obrázky k příběhu: 1, 2, 21

Návrh aktivity

Děti před sebou mají hromadu přírodnin. Jejich úkolem je roztřídit je na hromádky (nebo rozdělit do nějakých nádob).

Starší děti mohou třídit poslepu. Pokud nejsou přírodniny příliš drobné, mohou se snažit je uchopit pomocí prstů u nohou.

Pomůcky: kaštiny, kamínky, listí...

Komentář k aktivitě

Měli jsme tady před sebou hromadu věcí. Byl v nich chaos. My jsme je společně roztřídili a uklidili. Měli jsme tady u sebe na stole kousek přírody. V dnešním evangeliu si můžeme přečíst výzvu, ať se zasypou údolí a srovnají hory, aby se mohla vyrovnat cesta, po které přijde Pán. Nemusíme jít doopravdy zasypávat údolí a bořit hory, ale je potřeba, abychom ve svém srdci měli hezky uklizeno, aby do něj mohl Ježíš přijít. A uklizeno v něm budeme mít tehdy, když poprosíme za odpuštění toho, co jsme pokazili, a budeme se snažit žít co nejlépe.

Modlitba

Všichni sedí společně v kruhu, uprostřed jsou přírodniny. Katecheta modlitbu zahájí: „Bože, dnes jsme se dozvěděli, že máme mít své srdce hezky uklizené, aby do něj mohl přijít tvůj Syn a náš bratr Ježíš. V Bibli čteme o horách a údolích. Děkujeme ti, že jsi pro nás stvořil tak krásný svět a že nám o něm vyprávíš a používáš ho, abychom mohli lépe poznávat, co nám chceš říct. Chceme ti teď za ten krásný svět děkovat.“

Děti po jednom nahlas říkají: „Bože, děkujeme ti za... (*něco z přírody – stromy, vodu, skály, ovoce, květiny...*)“ Mohou se inspirovat v přírodninách, které byly použity, ale také mohou říkat, co napadne je samotné. Všichni ostatní u každého díky společně odpovídají: „Děkujeme ti.“

15. POMÁHÁME SI

12. prosince 2021, 3. neděle adventní

Lk 3,11:

Kdo má dvoje šaty, ať se rozdělí s tím, kdo nemá žádné.

A kdo má něco k jídlu, ať jedná stejně.

Cíl setkání: Dítě chápe, že je důležité pomáhat druhým. Uvádí příklady situací, kdy k tomu může mít příležitost, a v modlitbě vyjadřuje svou touhu takto jednat.

POMÁHAT JE SAMOZŘEJMOST

Když si dnes Eda s Jájou na chvíli vyletěli ven, potkali na lípě u cesty velmi zvláštního ptáčka, kterého nikdy předtím neviděli. Tedy spíš ptačí slečnu. Měla sytě žlutá a zelená křídla. Na žlutou byli zvyklí, vždyť strnadi mají také žlutý kabátek. Ale ta zelená jim nějak nešla do hlavy. Rozhodli se proto, že se s ptačí slečnou pokusí seznámit.

Opatrně si přisedli na vedlejší větev. „Ahoj, já jsem Jája a tohle je můj bráška Eda,“ pokusila se krasavici oslovit Jája. V tu chvíli si všimla, že slečna nevypadá zrovna vesele. „Ahoj, já jsem andulka. Jmenuji se Klárka,“ odpověděla slečna. „Nevíte náhodou, kde to jsem?“ „No přece u pole za městem. Ty jsi tu nikdy nebyla?“ zeptal se Eda. „Ne, nebyla. Já totiž bydlím u lidí. Patřím holčičce Janičce, mám u ní v pokoji svoji malou voliérku. Když mě z ní jednou vypustila, nevšimla si, že je ve vedlejší místnosti otevřené okno. Napadlo mě, že bych se mohla podívat ven, a tak jsem jí uletěla. Ale pak jsem nemohla najít cestu zpátky. Bloudila jsem mezi panelovými domy a ty se mi pak úplně ztratily z dohledu a já doletěla až sem.“
(Otázky na děti: Máte nějaké domácí zvířátko? Jaké? Jak se o něj staráte?)

„Aha, tak ty bydlíš u lidí!“ Oba sourozenci ihned pochopili, proč takové zelené peří vidí poprvé. Přemýšleli, jak by mohli Klárce pomoci. Zeptali se jí, jestli má hlad. Měla. Rozhodli se proto, že ji vezmou k sobě domů. Snad se rodiče nebudou zlobit.

A nezlobili se. Naopak, pochválili Edu i Jáju, že se Klárky ujali. Když se všichni společně nazobali dobrého zrní, andulka jim povídala o svém životě. O tom, jak si s holčičkou Janičkou hraje, jak se učí mluvit. Moc ji to baví, nejraději by brebentila celé dny. Strnadi jí pak na oplátku řekli něco o sobě. Když se všichni vypovídali, Klárka se jim svěřila: „Moc se mi stýská po mém domově. Chtěla bych vám poděkovat, že jste mi poskytli útočiště. Ráda bych se teď ale vrátila domů. Kterým směrem mám letět, abych se dostala k městu?“ „My tě doprovodíme!“ nabídli hned Jája s Edou. Nechceme, aby ses zase ztratila.“

Vydali se proto všichni tři na cestu k městské zástavbě. Když přiletěli do města, ještě jim chvíli trvalo, než našli ten správný dům. Andulčina rodina bydlela v pátém patře vysokého

paneláku se žltorúžovou fasádou. Když se loučili, Klárka jim ještě jednou děkovala a dodala, že až příště přiletí do města, určitě ji mají navštívit. Stačí, když zaklepou na okno dětského pokoje, a ona jim zamává.

Ptačí sourozenci se pak vraceli domů a vyměňovali si své dojmy z dnešního dne. „Jsem ráda, že jsme se Klárky ujali. Myslím, že je moc důležité si navzájem pomáhat. Možná, že by bez nás už nikdy nenašla cestu domů.“ Eda souhlasil. „Když jsme ji potkali, hned jsem si vzpomněl na to, co nám často říkají mamka s tatškou. Že máme být na sebe navzájem hodní a pomáhat si. Myslím, že bylo správné, že jsme ji vzali k nám domů a rozdělili jsme se s ní o jídlo.“ Společně se dohodli na tom, že kdyby ještě někdy potkali někoho, kdo by měl hlad, rozhodně se s ním zase o něco k snědku rozdělí.

Obrázky k příběhu: 1, 14

Návrh aktivity

Hra Zlaté jezero: Jedno dítě stojí na jednom konci místnosti, ostatní děti na druhém. Dítě nahlas vysloví větu: „Přes Zlaté jezero může jít ten, kdo má barvu... (doplní jednu barvu dle svého výběru).“ Všichni, kdo tuto barvu mají na sobě, se jí dotknou a přejdou na druhou stranu místnosti. Kdo ji na sobě nemá, má dvě možnosti: buď najít někoho, kdo ji má, a dotknout se jí na jeho oblečení, nebo na druhou stranu přeběhnout s tím, že ho dítě, které barvu určilo, může chytit. Pokud se chytači podaří přebíhajícího chytit, chycený se přidává na stranu chytače a v následujícím kole mu pomáhá vybírat barvu.

Se staršími dětmi můžeme vybírat kombinace více barev s tím, že aby člověk mohl jezero bezpečně přejít, je třeba se držet obou. Je však třeba ve hře zachovat prvek pomoci, tak aby mělo každé dítě možnost nabídnout jinému dítěti, které na sobě danou barvu nemá, aby se chytilo jeho barvy.

Komentář k aktivitě

V dnešním evangeliu čteme, že Jan Křtitel říkal lidem, aby se k sobě chovali hezky a aby si vzájemně pomáhal. Eda a Jája v dnešním příběhu také pomohli andulce, která se ztratila. Při hře jsme si také vzájemně pomáhali – nabídli jsme tomu, kdo neměl požadovanou barvu, aby se nás chytil, a společně jsme bezpečně přešli jezero. Napadá vás, děti, kdy můžeme druhým pomáhat? Jak můžeme pomoci mamince, tátovi, babičce, sourozenci, kamarádovi, paní učitelce?

Modlitba

Děti společně vkládají do modlitby situace, ve kterých mohou pomáhat. Jednotlivé přímluvy se odvíjí od toho, co si společně řekli. Jedno dítě říká: „Bože, prosíme tě, pomáhej nám, abychom... (doplní podle sebe: poslouchali rodiče, pomáhali sourozencům...)“ Ostatní odpovídají: „Prosíme tě, Bože.“ Přímluvy může také říkat katecheta a děti mohou jen odpovídat.

16. MÍT KRÁSNÉ VZTAHY S DRUHÝMI

19. prosince 2021, 4. neděle adventní

Lk 1,44:

Jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, dítě se radostně pohnulo v jejím lůně.

Cíl setkání: Dítě je motivováno usilovat o dobré vztahy s lidmi okolo sebe. V modlitbě prosí Boha za lidi ze svého okolí (rodinu, kamarády).

NÁVŠTĚVA

Rodiče se rozhodli, že spolu s dětmi navštíví známou rodinu strnadů, kteří bydlí za městem. Byla to k nim ale dálka a dětem se v chladném počasí příliš cestovat nechtělo. „Musíme tam zaletět dříve, než napadne sníh,“ vysvětlovala maminka. „Uvidíte, že se vám tam bude moc líbit. Mají taky děti, budete si moct společně hrát. Pokud nepoletíme teď, dostaneme se tam až na jaře. Myslím, že by nám to všem bylo zpětně líto.“

Jája i Eda jsou z toho mrzutí. Tentokrát se k nim přidala i malá Ema, které se taky moc nechce. „Už začíná chytat vaše manýry,“ komentoval to tatínek. I přes značný odpor dětí se ale rodina k přátelům vydala. Po cestě každý u pole posbírali do zobáčku nějaká zrníčka, aby na návštěvu nepřiletěli s prázdnou.

Kamarádi je přivítali s otevřenou náručí. „Jsme tak vděční, že jste se za námi vypravili, i když je to kus cesty a venku je zima. Moc rádi vás vidíme a věříme, že spolu prožijeme hezký čas.“ Ema, Eda a Jája se seznámili s Májou a Kájou. Hned si porozuměli, a jen co společně s rodiči sezobali po náročné cestě pár zrníček obilí, vyletěli ven a začali vymýšlet, jakou hru si společně zahrají. A dokonce jim vůbec nevadilo, že je zima. Vždyť při pohybu se přece zahřejí. Rodiče se smáli a při pohledu na své děti si nemohli odpustit láskyplnou poznámku: „A to se jim sem vůbec nechtělo. Celou dobu jsme jim říkali, že se jim návštěva bude líbit, a ony nám nevěřily.“ Tatínkové i mámy byli rádi, že se děti dokážou zabavit bez nich. Povídali si, co je v obou rodinách nového, a byli šťastní, že se po dlouhé době vidí.

Když nastal čas k návratu domů, Jáje, Edíkovi ani Emičce se vůbec nechtělo. Přemlouvali rodiče, aby mohli ještě chvilku zůstat. Ti ale nesouhlasili, protože se stmívalo a byl nejvyšší čas vydat se na cestu domů. Děti i dospělí se proto rozloučili a slíbili si, že se budou navštěvovat i nadále.

Jen co se Strnadovi nožkama odrazili od země a vzletli do oblak, děti začaly jeden přes druhého vykřikovat: „To byla ale krásná návštěva! Tak dobře jsme se vydováděli!“ A rodičům vyprávěly o tom, jaké hry hrály. Nejvíce se jim líbila hra na honěnou. Dokonce už ji tentokrát zvládla i malá Emča. „Jsme rádi, děti, že se vám návštěva líbila,“ odpověděli na to

rodiče. „A také jsme rádi, že jsme si všichni společně vyzkoušeli, že pro dobré kamarádství je třeba něco obětovat. Kdybychom se nepřemohli a nevydali se na cestu i přes to, že se nám nechtělo a že je zima, nezažili bychom s přáteli tyto krásné chvíle.“ **(Otázky na děti: Chodíte rády na návštěvy? Ke komu?)**

Když se vrátili domů, byli velmi unavení. Bylo to opravdu náročný den. Jen co děti přistály v hnízdě, už spaly. Rodiče je přikryli svými křídly a také spokojeně ulehli. Byli rádi, že jsou jejich děti šťastné a že už ví, že dobré přátelství něco stojí.

Obrázky k příběhu: 1, 2

Návrh aktivity

Každé z dětí si, si vylosuje jeden z předem připravených papírků se zvířetem (příloha 16_zvirata.pdf). Jejich úkolem je se podle stejných obrázků mlčky rozdělit do dvojic. Ve dvojici pak mají za úkol přijít na něco, co mají společného. (Může jít o oblíbenou činnost, jídlo, barvu atd.) Starší děti toho mohou vymyslet víc. Pak dvojice postupně nahlas říkají, na co přišly.

Komentář k aktivitě

Dnešní den je celý o radosti ze setkání. Maria se setkala s Alžbětou a obě se z toho velmi radovaly. Ptáčci se setkali se svými kamarády a užili si spolu spoustu legrace. My jsme se potkali ve dvojicích a zjistili jsme, co máme společného. Všechna tato setkání se vyznačují tím, že aby se mohla uskutečnit, bylo potřeba, aby ti, kdo se chtěli setkat, vynaložili nějaké úsilí. Marie se musela vydat na dlouhou cestu. Ptáčci také museli letět daleko. My jsme se museli hledat. Ale všechna ta setkání za to stála. Vztahy s druhými lidmi jsou moc důležité, ale aby mohly být hezké a pevné, je potřeba jim věnovat čas a úsilí. Někdy to pro nás možná bude znamenat vzdát se na chvíli svého pohodlí, ale rozhodně to stojí za to.

Modlitba

Děti sedí v kruhu. Katecheta modlitbu krátce zahájí vlastními slovy a pak pošle mezi děti srdíčko (příloha 16_srdce.pdf, nebo klidně jiné, které jste si vyrobili). Ty si ho postupně podávají po kruhu. Dítě, které ho zrovna drží v ruce, může říct jména lidí, za které by chtělo prosit. Ostatní se vždy společně přidávají: „Prosíme tě, Pane.“

17. VÁNOCE

25. prosince 2021, Slavnost Narození Páně

Lk 2,11:

V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel – to je Kristus Pán.

Cíl setkání: Dítě zná příběh narození Ježíše a chápe, proč je to pro křesťany významná událost.

O VÁNOCÍCH

Rodiče Strnadovi se rozhodli, že dětem povypráví vánoční příběh. Začala máma. „Milé děti, tento příběh se odehrál před více než dvěma tisíci lety. V té době panoval v jedné zemi mocný císař, který chtěl vědět, kolik lidí žije v jeho říši. Proto se rozhodl provést soupis lidu. Každý se musel vydat do města, odkud pocházela jeho rodina, aby se tam zapsal do velké knihy. Marii se mělo už brzy narodit miminko, takže cesta pro ni byla náročná, ale nedalo se nic dělat, protože nařízení císaře museli poslechnout.“

Táta pokračoval. „Vydali se tedy...“ „Na výlet!“ skočil mu do řeči Eda. „Ale no tak, Edíku, copak ty vůbec neposloucháš? Ne, nešli na výlet. Šli se zapsat do velké knihy, jak říkala maminka. Do města Betléma. Když tam byli, Maria porodila syna Ježíše, zavinula ho do plenek a položila ho do jeslí. To je takové krmítko, ze kterého jedí velká zvířata.“

Nedaleko byli pastýři, kteří hlídali svá stáda ovcí. Ukázal se jim anděl a řekl jim: „Nebojte se, chci vám říct něco radostného. Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán.“ Pak pastýři viděli celé zástupy andělů, kteří zpívali: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi!“ **(Otázky na děti: Máte doma betlém? Jak vypadá? Jaké postavy v něm jsou?)**

Edovi vrtala hlavou jedna věc. „Já pořád nechápu, proč se Ježíšek narodil do takové chudoby. Vždyť jsme si nedávno říkali, že je Král. Ale on neměl ani vlastní postýlku.“ Rodiče měli radost, že jejich syn nad příběhem přemýšlí. „Edíku, Bůh nás má tak rád, že se ze svého nebeského království rozhodl sestoupit sem na zem. Stal se tak chudým, jak jen chudý může člověk být.“ Eda zakroutil hlavou. „To tedy vůbec nechápu. Kdybych já byl král, zůstal bych ve svém království a užíval bych si svého bohatství.“ „Víš, Bůh to udělal z lásky k nám. Má nás tak moc rád, že se klidně kvůli tomu stal člověkem, a dokonce jedním z nejchudších na zemi. Nepřišel totiž mezi lidi jen tak. Přišel, protože chtěl všechny zachránit. O tom si ale povíme zase někdy jindy.“

Už bylo pozdě večer a ptačí rodiče i děti se uložili ke spánku. Děti se těšily, až se v dalších dnech o Boží lásce k nám dozvědí víc.

Obrázky k příběhu: 1, 2, 15

Návrh aktivity

Katecheta si společně s dětmi přehraje vánoční příběh pomocí postaviček z přílohy 17_vanocni_pribeh.pdf.

Lukáš 2,1–14: *V těch dnech vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby se v celé říši provedlo sčítání lidu: To bylo první sčítání a konalo se, když byl v Sýrii místodržitelem Quirinius. Šli tedy všichni, aby se dali zapsat, každý do svého města.*

Také Josef se odebral z galilejského města Nazareta vzhůru do Judska do města Davidova, které se jmenuje Betlém, protože byl z rodu a kmene Davidova, aby se dal zapsat spolu s Marií, sobě zasnoubenou ženou, která byla v pozeňnaném stavu.

Když tam byli, naplnil se jí čas, kdy měla porodit. A porodila svého prvorozeného syna, zavinula ho do plenek a položila do jeslí, protože v zájezdním útulku nebylo pro ně místo.

V té krajině nocovali pod širým nebem pastýři a střídali se na hlídce u svého stáda. Najednou u nich stál anděl Páně a sláva Páně se kolem nich rozzářila a padla na ně veliká bázeň. Anděl jim řekl: „Nebojte se! Zvěstuji vám velikou radost, radost pro všechny lid: V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel – to je Kristus Pán. To bude pro vás znamením: Naleznete děťátko zavinuté do plenek a položené v jeslích.“ A náhle bylo s andělem celé množství nebeských zástupů a takto chválili Boha:

„Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v kterých má (Bůh) zalíbení.“

Komentář k aktivitě

Příběh, který si převyprávěla ptačí rodina a který my jsme si přečetli a zahráli, se stal už dávno, před více než dvěma tisíci lety. Je ale pořád důležitý, protože je to událost, která ovlivnila život každého člověka. I každého z nás. Bůh nám z lásky dal svého Syna Ježíše. Jako je Bůh náš Otec, tak je Ježíš náš Bratr a má každého z nás rád.

Modlitba

Zpěv písně „Narodil se Kristus Pán“. S akordy dostupné zde: <https://pisnicky-akordy.cz/vanocni-koledy/narodil-se-kristus-pan>

Poznámky

- Katecheta může buď společně s dětmi postavičky vystřihnout a nalepit na špejli, nebo je může sám připravit předem. Děti je také mohou předem vyrobit samy, nebo je možné využít postavičky z již existujícího betléma. Scénku je možné hrát buď na improvizovaném jevišti ze stolu, nebo třeba mít obrázky bez špejlí jen rozložené na zemi.
- Příběh je možné rozvinout a doplnit i informace, které v něm nejsou, např. návštěvu pastýřů a tří králů (příloha obsahuje i tyto obrázky).

18. RODINA

26. prosince 2021, Svátek Svaté rodiny

Lk 2,51:

Potom se s nimi vydal na zpáteční cestu, šel do Nazareta a poslouchal je.

Cíl setkání: Dítě ví, že rodiče ho mají rádi a chtějí pro něj to nejlepší. Uvědomuje si, že Ježíš měl taky rodiče, kteří se o něj starali a vychovávali ho.

ZTRACENÁ EMA

Když se ráno ptačí rodina probudila, nastal v hnízdě poprask. Doma totiž chyběla malá Ema. Rodiče byli značně vyděšení a chtěli ji hned letět hledat. Necháпали, kam se poděla. Možná se dnes probudila velmi brzy a rozhodla se, že se proletí po venku.

„Rozdělíme se a poletíme každý na jinou stranu, jako když jsme hledali Jáju,“ rozhodl táta. Když se ale po nějaké době zase sešli doma, zjistili, že nikdo z nich při hledání nebyl úspěšný. Edu pak napadlo, že by mohli o pomoc s pátráním poprosit všechny své kamarády.

„Skvělé, tak se zase rozdělíme. Edo, ty poletíš k lesu za veverkou a ježkem. Jájo, vyprav se, prosím, do města za vosou. Máma zůstane doma a bude čekat, jestli se náhodu Ema nevrátí sama. A já se poletím zeptat k našim přátelům strnadům a po cestě se zastavím za ještěrkou,“ rozhodl táta.

Nebylo na co čekat. Ptáčci hned letěli na místa, která jim táta určil, aby se zeptali svých přátel, zda Emu neviděli. Také je chtěli poprosit, aby dávali pozor, jestli se Ema náhodou neobjeví. Máma čekala doma.

Když se postupně začali vracet, nejdřív přinášeli samé neveselé zprávy. První se vrátila Jája. „Nemohla jsem vosu Alenku najít, ale nakonec jsem ji přece jen objevila. Emu neviděla a nemůže nám ani pomoci s hledáním, protože je zima a v zimě musejí být všechny vosy zalezlé.“ Po ní přiletěl Eda. „Esterka i František spali zimním spánkem, ale slíbili mi, že teď zůstanou vzhůru a budou hlídat les.“

Tatínek se dlouho nevracel. Nebylo se čemu divit, protože si sám zvolil tu nejdelší cestu. Nakonec v dálce uviděli žlutou tečku. „To je on!“ volali. Později si ale všimli, že vedle něj letí ještě jeden ptáček. Doufali, že to bude Ema. A byla. Když přiletěli, všichni Emu objali. Máma se jí hned ptala: „Kde jsi byla, drahá? My jsme se o tebe tak báli!“ Ale Ema ze sebe nevydala ani hlásku. Proto za ni odpověděl tatínek: „Emča byla u strnadů a hrála si s Májou a Kájou. Bojí se, že se na ni s maminkou budeme zlobit.“ V tu chvíli malá promluvila: „Já jsem se ráno probudila a napadlo mě, že by bylo skvělé moct si dneska hrát s kamarády. Tak jsem letěla za nimi. Vůbec mi nedošlo, že o mě budete mít strach.“ Máma na to

odpověděla: „Dítě naše, moc prosím, už nám to nikdy nedělej. Nechceme se na tebe zlobit, ale dnešní den pro nás byl opravdu náročný. Máme tě moc rádi, záleží nám na tobě a báli jsme se, že ses někde ztratila.“ **(Otázky na děti: Stalo se vám někdy, že jste udělaly něco, čím jste zarmoutily rodiče? O co šlo?)**

Emička pak slíbila, že už nikdy bez dovolení rodičů ven nepoletí. Ví, že rodičům záleží na tom, aby byla v bezpečí.

Obrázky k příběhu: 1, 2, 5, 6, 8, 11

Návrh aktivity

Děti zavrou oči. Katecheta někde v místnosti schová postavičku Ježíše (z příloh 05_jezis.pdf nebo 06_veci_a_jezis.pdf). Může být trochu vidět, nebo také ne (podle věku dětí). Až dostanou děti pokyn, mají za úkol se tiše pohybovat po místnosti a snažit se obrázek najít. Pokud se to někomu podaří, nesmí to dát nijak najevo. Místo toho jde za katechetou a pošeptá mu do ucha, kde se obrázek nachází. Tak se hraje dál, dokud obrázek nenajdou všichni.

Komentář k aktivitě

V dnešním evangeliu je příběh o tom, jak se Ježíš ztratil svým rodičům a oni ho hledali, protože o něj měli strach. Stejně tak se rodiče báli o malou Emu, když se dlouho neukázala doma, a začali ji hledat. Naši rodiče by nás taky hledali, kdybychom se ztratili. Mají nás rádi a báli by se o nás.

Rodiče pro nás chtějí to nejlepší. Někdy se nám to nezdá. Třeba když nám něco zakazují. Dělají to ale proto, že nás mají rádi a moc jim na nás záleží.

Modlitba

Děti si po kruhu posílají postavu Ježíše. To, které ji má právě v ruce, řekne: „Ježíši, děkuji ti za maminku a tatínka a ...“ (doplní jméno dítěte, které sedí vedle něj, a předává mu u toho obrázek).

Poznámky

- Místo postavičky Ježíše klidně schovejte jakýkoli jiný předmět. Při modlitbě si pak s dětmi můžete opatrně poslat svíčku, případně papírové srdíčko.
- Pokud se stane, že některé z dětí nebude moct dlouho obrázek najít, vyzveme ostatní děti, aby pro něj vymyslely nápovědu.

19. PANNA MARIA

1. ledna 2022, Matka Boží Panna Maria

Lk 2,19:

Maria však to všechno uchovávala v srdci a rozvažovala o tom.

Cíl setkání: Dítě se seznámí s osobou Panny Marie. Chápe, že s ní může mít osobní vztah jako s Bohem, že se k ní může modlit. Ví o modlitbě Zdrávas, Maria.

EMA SE TRÁPÍ

Emičku pořád trápilo, že zarmoutila rodiče tím, že opustila hnízdo bez dovolení. Přemýšlela, jak by jim to mohla vynahradit, ale nic ji nenapadlo. Kdyby bylo venku teplo, natrhala by jim na louce kytičku, ale teď je zima a pod sněhovou přikrývkou těžko nějaké květy najde. Jak tak přemýšlela o své rodině, napadlo ji: „Jak je možné, že rodiče mají rádi i Jáju? Vždyť není jejich. Vypadá úplně jinak než my ostatní. My máme pěkně žlutý kabátek, ale Jája má nahoře tmavě modrý, dole bílé břicho a uprostřed černá křídla.“

Rozhodla se, že se zeptá mámy, jak se k nim Jája dostala. V té době totiž ona sama ještě nebyla na světě. Eda s Jájou poletovali po venku, takže měla jistotu, že to neuslyší. Opatrně tedy položila otázku: „Mami, jak se do naší rodiny dostala Jája? A máte ji rádi stejně jako mě s Edou, i když není naše?“ „No samozřejmě!“ odpověděla bez váhání maminka. Máme ji moc rádi. Přijali jsme ji za vlastní.“ A pak se rozpovídala o tom, jak k Jáje přišli. „Když jsme měli doma malého Edíka, zahřívala jsem ho svými křídly a táta pro nás sháněl potravu. Jednou, když byl takhle sbírat semínka, našel maličkou Jáju ležet na kraji pole s poraněnou nožkou. Byla vyděšená a hladová. Vzal ji k nám domů, a protože se od té doby po ní nikdo nesháněl, zůstala s námi až dodnes. Už si ani nedokážeme představit, že bychom ji neměli.“ **(Otázka na děti: Jaké dobré vlastnosti mají vaši rodiče?)**

„To je krásné,“ odpověděla Ema. „Já si také nedokážu představit, že by tu s námi Jája nebyla. A víš, co se mi, maminko, zdá? Že ta vaše rodičovská láska je taková opravdová. Měla tak ráda i Panna Maria malého Ježíška?“ „No to víš, že ano. Vždyť to byl její syn. Ale láska Panny Marie je v něčem úplně jedinečná. Ona má totiž ráda nejen Božího Syna, ale i každého z nás. Je maminkou jeho i naší. Jája se nechápavě doptávala: „Takže vlastně každý máme maminky dvě?“ „Ano, přesně tak,“ odpověděla máma. „A dokonce se k ní můžeš modlit.“

Pak to hned společně zkusili: „Drahá maminko Maria, děkujeme ti, že nás máš ráda. Prosíme tě, abys ochraňovala nás i celou naši rodinu a přimlouvala se za nás u našeho nebeského Otce v nebi. Amen.“

Obrázky k příběhu: 1, 2

Návrh aktivity

Děti se učí modlitbu Zdrávas, Maria pomocí obrázků (příloha 19_zdravas_maria.pdf).

Katecheta vysvětlí dětem, že tato modlitba se skládá ze tří částí:

- První část jsou slova, která řekl Marii anděl, když jí přišel říct, že si ji Bůh vybral, aby se stala matkou Syna Božího: „Zdrávas, Maria, milosti plná, Pán s tebou.“
- Druhou částí jsou slova Alžběty, kterou přišla Maria navštívit, když obě čekaly miminko: „Požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého, Ježíš.“
- Poslední část se modlíme my, lidé: „Svatá Maria, matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší.“

Můžeme pak dětem obrázky zamíchat a nechat je modlitbu správně složit nebo jim je rozstříhat na několik dílků a pak skládat v menších skupinkách jednotlivé obrázky. Starší děti pak mohou správně složit slova modlitby (příloha 19_zdravas_maria_2.pdf) nebo přiřadit texty k obrázkům.

Komentář k aktivitě

Dnes je svátek Panny Marie, maminky Ježíše. Proto jsme se společně seznámili s modlitbou, kterou se k ní modlíme. Maria je maminkou každého z nás. Ví o nás a my se k ní můžeme v modlitbě obracet.

Modlitba

Společná modlitba Zdrávas, Maria podle obrázků nebo textů. Děti se zapojují tak, jak zvládnou.

Poznámky

K tématu se hodí například písničky:

- Byla Panna Maria:
<http://www.chvaly.nasefara.cz/?list=byla-panna-maria&akordy=ne&filtr=&stitek=maria>
(stačí vybrat některé sloky)
- Maria, jsi královnou mou
<http://www.chvaly.nasefara.cz/?list=maria-jsi-kralovnou&akordy=ano&filtr=&stitek=>
a <https://www.youtube.com/watch?v=pYhX4THWFCc>
- Ave, Maria, Pán buď s Tebou
<https://zpevnik.proscholy.cz/pisen/10/ave-maria-pan-bud-s-tebou> a <https://www.youtube.com/watch?v=5vgMMNIIS8I>

20. MÁM V SOBĚ SVĚTLO

2. ledna 2022, 2. neděle po Narození Páně

Jan 1,5:

To světlo svítí v temnotě a temnota ho nepohltila.

Cíl setkání: Dítě pozná, že v sobě nese světlo, kterým je Ježíš. Dozví se, že se musí starat o to, aby to světlo svítilo. V modlitbě pak zpěvem písně vyjadřuje, kde všude chce, aby světlo bylo, a jak se o něj bude starat.

TATÍNEK VYPRÁVÍ

Byl začátek ledna a venku byla zima. Ne že by ptáčci museli být pořád zalezlí v hnízdě, ale rozhodně neměli potřebu trávit venku tolik času jako v letních měsících. Nemožnost hrát si celý den venku na čerstvém vzduchu s sebou ale nese potřebu zabavit se něčím jiným. Rodina si proto teď často povídá.

Dnes se jako první ujal slova táta. „Milé děti, chtěl bych vám vyprávět jeden příběh z mého dětství. Chcete?“ „Jo, jo, jo!“ hned nadšeně zapískali Eda, Jája i Emička. Tatínek tedy spokojeně pokračoval. **(Otázky na děti: Povídáte si doma s rodiči? O čem?)**

„Když jsem byl tak starý jako vy, moc mě zajímala noční obloha. Přál jsem si proletět se za jasné noci pod hvězdami a pořádně si je prohlédnout. Moji rodiče mě ale na noční výlet nechtěli pustit. Nakonec jsme se s mým tátou, tedy vašim dědečkem, dohodli, že poletí se mnou. Jednou, když byla krásná jasná noc a hvězdy byly velmi dobře vidět, jsme tedy po setmění vyletěli ven z hnízda. Byl jsem jako u vytržení. Mohl jsem na noční obloze oči nechat.

V jednu chvíli jsem však zahlédl hvězdičku v dálce mezi stromy na kraji lesa. Byl jsem z toho zmatený, protože jsem měl za to, že hvězdy jsou jen na obloze. Rozhodl jsem se proto letět až k ní a pořádně ji prozkoumat.

Zjistil jsem, že to není hvězda, ale brouček. Ale ne ledajaký brouček. Byla to světluška a měla svítící zadeček. Moc se mi to líbilo. Napadlo mě, že by bylo skvělé také umět takto svítit, protože bych tak mohl mít jednu hvězdu stále u sebe. Zeptal jsem se proto světlušky, jestli neví, jak bych mohl zařídit, abych také svítil. Ona ale nevěděla.

Bylo mi líto, že nemůžu svítit, a pořád jsem nad tím musel přemýšlet. Táta mi na to ale tenkrát řekl něco, co mi dodnes utkvělo v paměti: Můj milý synu, nemusíš být smutný, protože existuje světlo, které je vzácnější než všechny hvězdy a světlušky dohromady, a to můžeš mít u sebe i ty. To světlo je Ježíš. Když budeš mít Ježíše ve svém srdci, budeš mít u sebe i to nejvzácnější světlo.

Tenkrát jsem moc nechápal, co mi tím táta chtěl říct. Teď už to ale vím a přál bych si, abyste si to zapamatovaly i vy, děti moje. Když člověk počítá s Ježíšem ve svém životě a nechá se jím vést, všechno je najednou jasnější. Ne že by člověk nějaké světlo viděl očima, ale snáze poznává, co má dělat, co je správné a co ne, a daleko lépe se mu tak žije.“

Jája, Ema a Edík pokyvovali hlavou a snažili se si tatínkova slova zapamatovat.

Obrázky k příběhu: 1, 2, 16

Návrh aktivity

Mladší děti pozorují světlo. Katecheta co nejvíce zatemní místnost. Sedne si s dětmi do kruhu a rozsvítí svíčku. Společně pozorují, co v jejím světle mohou vidět a kam až dosvítí. Pak ji sfoukne a vyzve děti, aby si zakryly oči. Schová v místnosti rozsvícenou baterku tak, aby bylo její světlo vidět jen trochu. Poté vyzve děti, aby otevřely oči a pokusily se baterku najít.

Starší děti si vyrobí lampičku ze zavařovací sklenice. Ta se jen ozdobí polepením různými drobnými ozdobami či papírky – tím, co katecheta přichystá. Je také možné hrdlo sklenice omotat drátkem a vytvořit na něm ucho, za které bude možné svítilnu držet. Návrhy, jak sklenici nazdobit, najdete v příloze 20_napady.pdf).

Pomůcky:

Mladší: svíčka, zápalky

Starší: pro každé dítě zavařovací sklenice, silnější drátek, lepidlo, různé drobnosti a barevné papíry na ozdobu (stačí zbytky)

Komentář k aktivitě

V evangeliu čteme o Ježíši, který je světlo. Když je okolo nás tma, když žádné světlo nemáme, nic nevidíme. Díky Ježíši můžeme dobře vidět svůj život. V příběhu, který jsme četli, ptáčí tatínek vyprávěl, jak zjistil, že má Ježíšovo světlo. Říkal, že když člověk počítá s Ježíšem ve svém životě a nechá se jím vést, všechno je najednou jasnější.

Modlitba

Modlitba proběhne formou zpěvu písně „Moje malé světélko“ (případně ji mohou děti dostat rozdanou po částech na papírcích a jen ji přečíst).

<http://chvaly.nasefara.cz/?list=moje-male-svetelko>

1. Moje malé světélko, chci, aby svítilo.
2. Nikdo mi ho nevezme, chci, aby svítilo.
3. Nikdo mi ho nezhasne, chci, aby svítilo.
4. Nedám si ho pod poklop, chci, aby svítilo.

- 
- 
5. Postavím ho co nejvýš, chci, aby svítilo.
 6. A když bude velká tma, chci, aby svítilo.
 7. Při práci i ve škole, chci, aby svítilo.
 8. Mamince i tátovi, chci, aby svítilo.
 9. Také u nás v rodině, chci, aby svítilo.
 10. Všude tam, kde smutno je, chci, aby svítilo.
 11. Taký moje srdíčko, chci, aby svítilo.
 12. Chceme býti svatými, chci, aby svítilo.

21. PATŘÍM DO BOŽÍ RODINY

9. ledna 2022, Křtu Páně

Lk 3,22:

Ty jsi můj milovaný syn, v tobě mám zalíbení.

Cíl setkání: Dítě se seznámí s významem křtu v životě křesťana. Ví, jak probíhá křest, a uvědomí si, zda je samo pokřtěné nebo ne, a sdílí to s ostatními.

ŠPINAVÉ PEŘÍ

Venku se trošku oteplilo a částečně roztál sníh. Do jara je sice ještě daleko, ale přesto se teď dá venku sem tam najít něco k snědku. Eda s Jájou nabídli zbytku rodiny, že poletí nasbírat nějaká semínka, protože chtěli využít možnosti proletět se.

Když přiletěli k poli a dali se do hledání, zjistili, že některá místa jsou velmi rozblácená. Po poli jezdí traktor, který za sebou nechává hluboké brázdy. V nich se pak drží voda. Když se voda smíchá s hlínou, vytvoří bahno. „Pozor, ať se neušpiníš, Jájo,“ varoval sestřičku Eda. „Neboj, dám si pozor,“ na to Jája. Hledali a hledali, ale žádné zrní nemohli najít. Rozhodli se tedy, že poletí do města na krmítko. Už se chtěli vydat na cestu, když vtom Jája vykřikla: „Edo, vždyť ty máš úplně špinavé břicho!“

Bylo to tak. Brácha sice upozorňoval, ať si oba dají pozor, ale nakonec se sám ušpinil. Co teď? Takto se nemůže vrátit do hnízda.

Jáju napadlo, že by si Eda mohl zkusit bříško umýt v nedaleké řece. Letěli k ní. Zamrzlá nebyla, na to bylo venku moc teplo. Bylo třeba, aby si Eda opatrně namočil bříško. „Mně se do toho vůbec nechce,“ sdělil své sestře pocity, které v něm vyvolal pohled na vodu. „Bude to studené. A co když se namočím moc? Co když mě ta voda strhne?“ „Neboj, nestrhne,“ uklidňovala ho sestra. Musíš ale chvíli vydržet s ponořeným břichem, aby se ti hlína pořádně vymyla.“

Eda se ještě chvíli odhodlával. Pak konečně zamával křídly, vznesl se nad hladinu a opatrně se k ní zase přiblížil. Ponořil bříško do vody. „To studí!“ pískal. Jája ho povzbuzovala: „Vydrž, bráško! Ještě chvíli.“

Když se pak Eda zvedl, neměl sice peří úplně čisté, ale už to bylo o mnoho lepší. Ve vzduchu se otřepal a přistál na pevné zemi vedle Jáji. Teď se mohli ptáčci vydat do města na krmítko.

U něj nabrali do zobáčků zrní, které jim tam dobří lidé přichystali, a vydali se na cestu domů. Když doma povídali, co se Edovi stalo, máma se smála: „A víte, jak se dobře sundává z peří bahno? Necháte ho zaschnout a pak ho očistíte na sucho.“ Eda byl trošku našťvaný, že se ve studené řece koupal zbytečně. Máma ho proto uklidnila: „To nevadí. Díky tomuto zážitku si totiž můžeš zapamatovat jednu věc, kterou ti teď povím. V Bibli je příběh o Ježíši, který se nechal pokřtít. Ponořil se celý do řeky. A lidé se nechávají křtít dodnes. Kdo je pokřtěný, patří do Boží rodiny.“
(Otázka na děti: Víte, jak probíhá křest?)

Obrázky k příběhu: 1, 23

Návrh aktivity

S mladšími dětmi si přehrajeme obřad křtu. Děti hrají rodiče a kmotry. Vysvětlíme jim, že člověk, který je pokřtěný, patří do Boží rodiny. Celý obřad křtu je zde (nečteme ho dětem celý slovo od slova, přizpůsobíme se jejich věku a schopnostem porozumět):

<http://www.liturgie.cz/temata/krest/liturgie-krtu-malych-deti-krok-za-krokem>

Se staršími dětmi si můžeme jen popovídat (rozložit předměty mezi ně do kruhu a postupně si říct, na co se používají, nebo si povídat úplně bez nich).

Pomůcky: panenka, zavínovačka nebo bílý šátek, ubrus...), svíčka, kousek bílé látky jako křestní rouška, malá konvička, malá krabička (jako nádoba na křížmo)

Komentář k aktivitě

Křest je pro toho, kdo má rád Boha, velmi důležitá událost. Stává se totiž členem Boží rodiny a Bůh mu odpouští hříchy. Když se ponoříme do vody, voda z nás smyje špínu. Stejně tak z nás při křtu voda smývá hřích.

Modlitba

Děti sedí v kruhu. Všichni se chytanou za ruce. Katecheta se modlí: „Bože, děkujeme ti, že tě můžeme znát. Děkujeme ti, že jsme součástí tvé rodiny. Že máme nejen rodinu, se kterou bydlíme, ale pak také ještě jednu velkou rodinu – církev. Děkujeme ti, že máme okolo sebe lidi, kteří nám o tobě povídají, a že tě tak můžeme stále více poznávat. Děkujeme ti za dar křtu, při kterém jsi nám odpustil naše hříchy.“

Pak katecheta pošle po kruhu stisk. Dítě, ke kterému stisk přijde, řekne nahlas: „Děkuji, ti, Bože,“ a pošle ho dál. Tak stisk obejde celý kruh.

22. BŮH DĚLÁ ZÁZRAKY

16. ledna 2022, 2. neděle v mezidobí

Jan 2, 11:

To byl v galilejské Káně počátek znamení, která Ježíš učinil; tím zjevil svou slávu a jeho učedníci v něj uvěřili.

Cíl setkání: Dítě pozná, že Bůh může zasahovat do života člověka a vnášet do něj dobro.

BŮH SE STARÁ

Zase se ochladilo a napadl sníh. To je přesně ta doba, kdy se ptáčci musejí spolehnout na to, že je nakrmí dobří lidé. Naše ptačí rodina se proto vydala hledat nějaké krmítko.

Všichni už byli opravdu vyhladovělí. Rozhodovali se, jestli poletí do města, nebo do vesnice. Táta Strnad nakonec rozhodl, že navštíví vesnici. Když tam dorazili, obletěli postupně všechna krmítka, ale v žádném z nich nebyl dostatek zrní, aby se z něj mohla nasytit celá rodina. „Co teď? Už jsme navštívili všechna krmítka, o kterých víme?“ zeptala se máma táty. „Ne, ještě je jedno úplně u posledního domu,“ odpověděl táta s nadějí v hlase. Letěli tedy ještě tam.

Když dorazili na místo, nejdříve nemohli krmítko najít. Nakonec se ale podařilo. A ejhle, něco v něm bylo. Když si ale všech pět ptáčků posedalo na okraj, zjistili, že toho rozhodně nebude dost pro všechny. Mamka s taťkou se na sebe smutně podívali. „Budeme si to muset rozdělit,“ rozhodl táta. Udělali z trochy zrní pět hromádek a každý si tu svou sezobal. Pak přemýšleli, co dál.

„Mohli bychom ještě zaletět do města,“ navrhl Eda. „Mně by se spíš zamlouvalo, kdybyste už letěli s mámou domů, zatímco já bych se zkusil sám podívat, jestli by se tam našlo nějaké plné krmítko. Myslím, že není rozumné, abychom létali v takové zimě všichni po celém městě a zbytečně se vysilovali,“ řekl na to táta.

To se mámě i dětem zdálo rozumné. Jája ještě navrhla: „Myslím, že než se rozdělíme, mohli bychom se společně pomodlit. Bůh se o nás přece stará a nenechá nás umřít hladu.“ S tím samozřejmě celá rodina souhlasila. Rodiče moc potěšilo, že Jája o celé situaci takto přemýšlí.

A tak se společně modlili: Dobrý Bože, děkujeme ti, že jsi s námi v každé situaci, že nás máš rád a že se o nás staráš. Věříme, že jsi s námi i teď a že víš, že máme hlad a bojíme se, že nebudeme mít co jíst. Prosíme tě, abys nám dal do srdcí klid, abychom se nebáli, co s námi bude. Prosíme tě, abychom v pořádku přečkali zimu a našlo se pro nás vždycky něco k jídlu. Amen.“

Pak se chtěli vydat na cestu, ale když vzlétli k obloze, otevřely se najednou dveře blízkého domku a vyšel z nich člověk, který držel v ruce pytlík a nějakou kouli. Vydal se přímo ke krmítku. V pytlíku byla semínka, která nasypal do krmítka. Koule byla lojová, tu pověsil na strom o pár metrů dál.

Ptáčci se zaradovali. Vrátili se na krmítko a nazobali se do sytosti. „Děkujeme, Bože,“ pípla malá Emička.

(Otázky na děti: Krmíte doma ptáčky? Jak vypadá krmítko a co se do něj dává?)

Obrázky k příběhu: 1, 2, 21

Návrh aktivity

Katecheta mezi děti rozloží hromádky s různými přírodninami (kamínky, kaštiny, sušenými listy atd.). Děti mají za úkol z nich složit obrázek. Mohou pracovat samostatně, společně nebo po menších skupinkách.

Starší děti budou mít trochu těžší úkol. Dostanou papíry, které zmačkají a následně narovnájí. Pak si vezmou tužky, prohlédnou si rýhy a pokusí se v nich najít nějaký obraz, který do nich namalují.

Pomůcky:

Mladší – přírodniny

Starší – papíry a tužky nebo pastelky

Komentář k aktivitě

V dnešním evangeliu čteme o tom, jak Ježíš udělal zázrak. Pomohl lidem na svatbě. Změnil smutnou událost ve veselou. Stejně tak pomohl ptáčkům v příběhu.

My jsme složili obrázky z přírodnin, které by jinak jen tak ležely na hromadě, nebo jsme našli něco hezkého ve zmačkaném papíře, který by jinak byl na vyhození. Stejně tak Bůh dokáže vytvářet hezké věci v našich životech, a to i v situacích, které se nám zdají beznadějně.

Modlitba

Doprostřed kruhu nachystáme džbánec (případně misku). Děti pak do nádoby při modlitbě hází přírodniny, které jsme předem rozprostřeli okolo. U toho vyslovují svoje prosby Bohu. Ostatní na ně společně nahlas odpovídají: „Prosíme tě, Pane.“

23. VLIV NA OKOLNÍ SVĚT

23. ledna 2022, 3. neděle v mezidobí

Lk 4,18–19:

Duch Páně je nade mnou, proto mě pomazal, poslal mě, abych přinesl chudým radostnou zvěst, abych vyhlásil zajatým propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil milostivé léto Páně.

Cíl setkání: Dítě si uvědomí, že je důležité, jak se chová, protože svým chováním může ukazovat na Ježíše. V modlitbě vyjadřuje svou touhu po zvoleném způsobu chování.

SOUROZENCI

Ptáčci odpočívali v hnízdě, když vtom uslyšeli nějaký hluk. Někdo byl na louce. Edovi a Jáje to nedalo a vyletěli ven, aby zjistili, co se děje. Nedaleko od keře uviděli rodinu – mámu, tátu a tři děti. Byli to dva kluci a jedna holčička. Vyšli si společně na zimní procházku.

„Jé, to je skoro jako u nás! Nás je také pět, ale na rozdíl od nich jsme dvě holky a jeden kluk,“ zasmála se Ema. Oba byli rádi, že mají nějaké povyražení, proto se rozhodli usadit se na nedaleký strom tak, aby měli na rodinu dobrý výhled a mohli je pozorovat.

„Mamí, můžeme se vyválet ve sněhu?“ volal jeden z kluků. „Můžete, ale až půjdeme zpátky, protože byste pak byli mokří a museli bychom se vrátit domů hned,“ odpověděla máma. Děti byly veselé a plné energie. Utíkaly společně několik metrů před rodiči. Také dělaly koule ze sněhu a házely je po sobě. **(Otázky na děti: Máte sourozence? Mladší, nebo starší? Jak se jmenují?)**

V jednu chvíli se nejmladší holčička na chvíli zastavila, dřepla si a upravovala si botu. Bráchové si toho všimli, podívali se na sebe, zašklebili se a rozběhli se po zasněžené cestě dopředu. Chtěli sestře utéct. Za zátáčkou se schovali za strom a čekali na ni.

Sestřička se je snažila doběhnout. Když mījela místo, kde byli schovaní, nevšimla si jich a utíkala dál. Oni ji nechali ještě chvíli běžet, pak na ni zavolali a smáli se, že se jich nevšimla.

Jejich rodiče to viděli a zavolali si je všechny k sobě. „Kluci, to se nedělá,“ vysvětloval jim táta. „Na vašem chování mi vadily hned dvě věci. Za prvé jste zneužili toho, že vaše sestřička se zdržela, a utekli jste jí. Za druhé jste se jí smáli, že si vás nevšimla, a navíc jste se jí schválně schovali. Takové jednání není správné. Chtěl bych, abyste se jí omluvili.“

Kluci provinile sklonili hlavu, obrátili se k malé slečně a zkroušeně špitli: „Promiň.“ Sestra se ale smála a ihned odpověděla: „To je v pohodě, já se na vás nezlobím.“ Pak dodala:

„Hele, co jsem našla v kapse.“ Vytáhla tři bonbóny a každému z bratrů dala po jednom.

Eda s Jájou to nechápavě sledovali. „Jak je možné, že se na ně nezlobí? To já bych se hned urazil, kdyby mi to někdo udělal,“ kroutil svou malou ptačí hlavou Eda. Jája ale měla jiný názor. „Myslím, že se ta holčička zachovala správně. Vždyť Pán Bůh nás přece zve k tomu, abychom na sebe byli hodní. Podle toho všichni poznají, že ho máme rádi.“

Obrázky k příběhu: 1, 3, 4

Návrh aktivity

Katecheta vybere jedno z dětí, kterému dá do ruky zvoneček. Toto dítě se otočí tak, aby nikoho nevidělo. Všechny ostatní děti si sednou do kruhu. Pak si házejí malým balonkem až do chvíle, kdy otočené dítě zazvoní na zvoneček. Balonek tak u někoho zůstane. Všechny děti se tváří, že je to právě u nich. Mají ruce u sebe nebo u těla, jako kdyby ho schovávaly. Dítě, které bylo otočené, má za úkol poznat, u koho se balonek skrývá.

Pomůcky: balonek, zvoneček

Komentář k aktivitě

Při hře jsme se snažili poznat, kdo schovává balonek. Mnohdy to šlo velmi dobře poznat. Podle toho, jak se člověk chová, lze rozlišit, co je zač. Podle toho, jak se chováme, mohou druzí lidé poznat, že máme rádi Ježíše. A jak bychom měli jednat? Třeba jako holčička z dnešního příběhu, která byla na své bratry hodná.

Modlitba

Všichni sedí v kruhu. Katecheta modlitbu zahájí: „Bože, víme, že je důležité, jak se chováme. Chceme tě teď společně prosit, abys nám pomáhal chovat se k druhým lidem hezky, aby podle toho poznali, že patříme k tobě.“ Pak si děti postupně posílají balonek. To, které ho má v ruce, může říct prosbu, ve které vyjádří svou touhu po určitém způsobu chování (např. „Bože, prosíme tě, abychom neodmlouvali rodičům, abychom pomáhali sourozencům, abychom nekřičeli na spolužáky atd.“) Všichni ostatní pak společně dodávají: „Prosíme tě, Bože.“

24. ODEVZDAT STAROSTI

30. ledna 2022, 4. neděle v mezidobí

Lk 4, 30:

On však prošel jejich středem a ubíral se dál.

Cíl setkání: Dítě si připomene, že Ježíš s ním je při všech těžkostech. V modlitbě ho pak za své konkrétní těžkosti prosí.

BÝT V KLIDU

Byl konec ledna, krajina byla pokrytá sněhem a ptáčci měli hlad. Bylo třeba zaletět na krmítko, aby se mohli najíst. Eda s Jájou se nabídli, že zbytku rodiny přinesou něco k snědku, aby nemuseli do zimy všichni. Rozhodli se, že navštíví vesnici.

Když tam přiletěli, přemýšleli, které krmítko by mohli vyzkoušet. „Pamatuješ si, Edo, jak jsme tady minule byli celá rodina, nemohli jsme nikde najít potravu a pak najednou přišel hodný pán, který nám nasypal? Co kdybychom se vrátili přesně na to místo, kde se to stalo?“ navrhla Jája. Eda souhlasil: „No jasně, že si to pamatuji!“ Letěli tedy přes celou vesnici. Chvíli jim trvalo, než ten domek, u něj krmítko a o něco dál na stromě pověšenou lojovou kouli našli.

Na krmítku zrovna seděly dvě sýkorky. Společně s Edou a Jájou tam tedy byli celkem čtyři. To ale vůbec nevadilo, krmítko bylo dost velké. Zobali zrní a u toho si povídali. Sýkorky jim vyprávěly, jak tráví zimu, a o tom, jak se těší na jaro. Co pak budou za teplých dní všechno podnikat a kam budou létat. „Minulé jaro jsem byla až u vysoké hory, která je za hezkého počasí vidět támhle v dálce,“ vytahovala se jedna z nich. Eda s Jájou jim pak zase řekli o svých výletech.

Jája chtěla sýkorkám také povědět, co se jim na krmítku stalo při poslední návštěvě. „Měli jsme velký hlad, ale nikde jsme nemohli najít nic k snědku. Na tomhle krmítku jsme našli pár zrníček, ty jsme si rozdělili, ale nestačilo nám to. Byli jsme už trochu zoufalí, protože jsme měli opravdu hlad. Chtěli jsme letět domů, ale napadlo nás, že bychom se mohli pomodlit. Když jsme to udělali, přišel pán, který nám zrníčka dosypal. Bylo to krásné znamení, že Bůh se o nás stará.“

Sýkorky se na ně nechápavě podívaly. Pak pohrdavě odpověděly: „Vy jako věříte, že to zařídil Bůh, jo? Vy věříte, že Bůh je? Ha ha ha! Taková hloupost! Copak jste Boha už někdy viděli?“ Eda s Jájou si uvědomili, že Boha nikdy neviděli. Nevěděli, co mají sýkorkám odpovědět, ale ani o tom už vlastně nemuseli přemýšlet, protože ty dvě zamávaly křídly a zmizely v dálce. Ptačí sourozenci pak byli chvíli zaražení a zamyšlení.

Rozhodli se, že už také poletí domů. Společně přemýšleli nad tím zvláštním setkáním, které se před kratinkou chvílí událo. Eda se sdílel se sestrou: „Je pravda, že jsme Boha nikdy neviděli. Ale mně to vůbec nevadí. Mám pocit, že ho nepotřebuji vidět. Že prostě vím, že je se mnou, a jsem si jistý, že mi pomáhá.“ „Mám to stejně,“ přidala se Jája. Sice mě reakce sýkorek překvapila, ale ve svém srdíčku jsem byla úplně klidná. Víím, že Ježíš je s námi a že si nemusíme z posměchů jiných zvířátek nic dělat.“ **(Otázka na děti: Eda a Jája navrhli rodičům, že jim pomohou tím, že přinesou jídlo pro celou rodinu. Jak rodičům pomáháte vy?)**

Obrázky k příběhu: 1, 21, 25

Návrh aktivity

Katecheta vybere z dětí jednoho dobrovolníka. Ten si stoupne vně kruhu, který utvoří všichni ostatní. Děti se chytí za ruce a stoupnou si co nejbliž k sobě. Dítě, které stojí venku, se pokouší dostat dovnitř a ostatní se mu v tom snaží zabránit.

Komentář k aktivitě

V dnešním evangeliu čteme, že Ježíš byl klidný, i když byli lidé proti němu. Stejně tak byli klidní naši ptáčci a podobně můžeme být klidní i my. Při hře jsme si takovou situaci, kdy je jeden proti všem, vyzkoušeli.

Modlitba

Všichni sedí v kruhu. Katecheta začne: „Ježíši, děkujeme ti, že jsi pořád s námi. Víme, že nás neopouštíš ani v situacích, které jsou pro nás těžké. Ty ti teď chceme odevzdat.“ Děti pak mohou vyjadřovat své těžkosti (*např. „když se nám někdo směje, když nás něco bolí, když jsme smutní...“*) a ostatní vždy společně dodají: „...ty jsi s námi, Ježíši.“

25. NÁSLEDOVÁNÍ

6. února 2022, 5. neděle v mezidobí

Lk 5,11:

Přirazili s lodmi k zemi, nechali všeho a šli za ním.

Cíl setkání: Dítě pozná, co znamená následovat Ježíše, a pochopí, co chtěl Ježíš po apoštolech, když jim řekl, že budou lovit lidi. Chápe, že se to týká i jeho.

ŽIVOT S JEŽÍŠEM

Byl začátek února a venku mrzlo. Byla taková zima, že ani Edovi a Jáje se dnes nechtělo ven a raději se rozhodli strávit den spolu s mámou, tátou a sestřičkou uvnitř teplého hnízda a společně se zahřívat.

Edu hned napadlo, že je to skvělá příležitost položit rodičům jednu z otázek, které jemu i Jáje už nějakou dobu vrtají hlavou. Eda si tedy vzal sestru stranou a pošeptal jí: „Jájo, mohli bychom mamku s taťkou poprosit, aby nám řekli něco o Ježíši, co myslíš?“ „To by bylo super,“ přitakala nadšeně Jája a hned oba rodiče oslovila. „Mámo, táto, několikrát jsme si s vámi povídali o Ježíši. O Vánocích jste nám povídali příběh o tom, jak se narodil. Mohli byste nám teď říct něco o jeho životě?“

Rodiče rádi souhlasili. Jako první se ujal slova tatínek. „Ježíš žil mnoho let jako úplně obyčejný člověk. Nejdřív to byl malý kluk, dělal radost rodičům a pomáhal tátovi, který byl tesař. Když byl dospělý, často povídal lidem o svém nebeském Otci a oni ho poslouchali. Jednou takhle mluvil k velké skupině lidí u jezera. Potkal tam rybáře. Jednomu z nich, Šimonovi, řekl, aby spustili síť k lovení. On mu na to odpověděl, že celou noc nic nechytily, ale že ho poslechnou a udělají to. Pak ulovili velké množství ryb, až se jim síť trhaly.“

„No teda, tak to byl zázrak!“ zvolala Jája. „A proč to vlastně Ježíš udělal?“ Máma pokračovala: „Když to Šimon viděl, užasl. Padl Ježíšovi k nohám. Ten mu na to řekl, že teď už nebude lovit ryby, ale lidi. A tohle Kristus říká nejen Šimonovi, ale každému člověku.“ „Ale, mami,“ odpověděl na to nechápavě Eda, „to je přece nesmysl. Proč by Pán Ježíš chtěl, aby se lidi navzájem lovili? K čemu by jim to bylo?“ Máma se tomu smála. „To přece neznamená, že se lidí mají navzájem chytat do sítí. Ježíš tím myslel, že má druhým lidem povídat o Bohu. Že je má „ulovit“ pro Boží království.“ „Aha, tak to už chápou,“ přikyvoval Eda. „To dává smysl.“
(Otázky na děti: Už jste si někdy s někým povídaly o Bohu? S kým? O čem?)

Obrázky k příběhu: 1, 2

Návrh aktivity

Děti mají za úkol vylovit ryby. Jde o papírové ryby (viz příloha 25_ryby.pdf), na kterých je připevněná kancelářská svorka. Ryby jsou rozházené po modré látce, která představuje moře, a loví se na prutu, který si vyrobíme z klacku nebo tyče, šňůry a magnetu. Děti mohou postupně lovit na čas nebo mezi sebou soutěžit ve dvojicích, kdo vyloví víc. Starší děti mohou zkusit lovit poslepu s tím, že toho, kdo loví, ostatní navigují.

Pomůcky: vystřižené ryby, kancelářské svorky, modrá deka nebo látka, klacek nebo tyč, provázek, magnet

Komentář k aktivitě

Při hře jsme lovili rybky. To dělali celý život Šimon, Ondřej, Jakub a Jan. Ježíš jim pak řekl, že už nebudou lovit ryby, ale lidi. Pamatujete si, děti, co to znamená? Povídali si o tom ptáčku v příběhu. Znamená to, že máme druhým lidem povídat o Bohu.

Modlitba

Děti si mezi sebe rozeberou každé po jedné rybce. Při modlitbě mohou klást ryby do prostřed kruhu a říct přitom nahlas svůj dík nebo prosbu. Ostatní podle toho, co dítě řeklo, přidávají: „Prosíme tě, Ježíši,“ nebo „Děkujeme ti, Ježíši.“

26. BLAHOŠLAVENSTVÍ

13. února 2022, 6. neděle v mezidobí

Lk 6,23:

Radujte se v ten den a jásejte, máte totiž v nebi velkou odměnu.

Cíl setkání: Dítě se seznámí s pojmem blahoslavenství. Chápe, že se každý člověk po smrti setká s Bohem a bude šťastný.

ESTERCE SE STÝSKÁ

Když se jedno studené únorové odpoledne rozhodli ptačí sourozenci na chvilku proletět, čekalo je venku překvapení. Potkali veverku Esterku! Když už zdálky zahlédli její nazrzlý kožíšek, velmi se divili a letěli rychle k ní.

„Ahoj, Esterko!“ volali. „Ahó, zrovna běžím za vámi! Moc se mi po vás stýskalo. Nemohla jsem z toho vůbec spát. A to my veverky spíme zimním spánkem celou zimu.“ Ptáčci z toho byli celí překvapení. Zároveň ale byli moc rádi, že Esterku vidí. Posadili se společně na nejbližší strom a povídali si. Esterka jim vyprávěla, že je už od prosince zalezlá ve svém pelíšku a je jí tam samotné smutno. Nemůže si ani hrát s ostatními veverkami, protože všechny spí.

Najednou se ozvalo od kořene stromu: „Cha chá, tak tak ty se bojíš sama v lese, jo? Ty jsi teda pěkný strašpytel! S tebou bych se nechtěl kamarádit.“ Byl to zajíc. Přiskákal pod strom, aniž by ho ve sněhu slyšeli, a celou dobu je poslouchal. Zajíc totiž zimním spánkem nespí. Edu a Jáju to naštvalo. Rozhodli se, že se pokusí zajíce zahnat. Zamávali křídly, vyletěli do vzduchu a namířili si to přímo na něj. Ten se lekl a utekl.

Když se posadili zpátky na strom k Esterce, všimli si, že má v očích slzičky. Chtěli ji nějak utěšit. Chvilí přemýšleli, co by mohli udělat nebo říct. Eda jí pak pověděl: „Esterko, neplač. Jsem si jistý, že náš nebeský Tatínek, Bůh, by se tě zastal. On má rád všechny, kdo jsou smutní a kdo musejí snášet posměch od jiných.“ Veverka si utřela slzičky a zkusila se usmát. Poprosila ptáčky, jestli by ji doprovodili domů. Ti rádi souhlasili. Letěli s ní tedy ještě k lesu a pak se vrátili domů do hnízda. **(Otázky na děti: Už se vám někdy stýskalo? Po kom?)**

Doma pak rodičům povídali o svém zážitku. O tom, jak se Esterce stýskalo, i o zajícovi, který se jí posmíval. Eda se pak taky svěřil tátovi, jak se snažil Esterku utěšit. Ptal se ho, jestli to řekl správně. „Skvěle jsi to pověděl, Edíku,“ odpověděl nadšeně táta. „Pán Bůh má opravdu rád všechny smutné. A dokonce slibuje, že jednou budou šťastní a že se budou zase smát.“

Obrázky k příběhu: 1, 5, 18

Návrh aktivity

Pro mladší děti si předem připravíme židli s opěradlem. K ní připevníme lepicí gumou dva velké obrázky z přílohy 26_blahoslavenstvi.pdf. K nohám židle připevníme zemi a k opěradlu nebe. Vystříhneme smajlíky a přilepíme k sobě vždy jednoho smutného a jednoho veselého tak, aby byl na každé straně jeden (a aby se daly otáčet). Otočíme je všechny smutnou stranou nahoru a položíme je na zem k židli před obrázek země.

Pak si s dětmi povídáme o blahoslavenství z evangelia. Vysvětlíme jim, co znamenají, a u každého z nich vezmeme jednoho smutného smajlíka, otočíme ho na veselou stranu a položíme na židli k obrázku nebe. Mohou to dělat i děti.

Vysvětlení blahoslavenství:

- blahoslavení = šťastní; říct někomu, že je blahoslavený, znamená blahopřát mu k něčemu dobrému, co ho potkalo
- chudí = ti, kdo mají nouzi, kdo se musí hodně namáhat, aby se uživili
- hladovějící = myšlen je skutečný hlad těch, kteří nemají co jíst
- plačící = ti, kteří se cítí bezmocní vůči zlu
- nenávidění kvůli Synu člověka = ti, kteří mají rádi Ježíše; jde o účast na Ježíšově pronásledování a smrti

Starší děti jsou vyzvány, aby si lehly na zem a zavřely oči. Pak mají za úkol si postupně představovat:

- že dělají tu činnost, která je nejvíce baví; pak ať si představí, jaké by to bylo, kdyby ji mohly dělat pořád
- že jsou na místě, které mají nejvíce rády, a následně, že z něj nemusí už nikdy odejít
- že jsou s lidmi, se kterými jsou nejraději na světě, pak že s nimi mohou být pořád a se všemi zároveň
- na závěr spojí všechny tyto představy dohromady: že dělají svou nejoblíbenější činnost na místě, které mají nejvíce rády, a s lidmi, které mají nejvíce rády

Pak si společně povídají o tom, co si představovaly. Následně jsou vedeny katechetou k tomu, aby se shodly, že není možné, aby tímto způsobem tyto věci prožívaly celý život. Že v některých okamžicích se sice dějí, ale kromě takových hezkých a příjemných věcí nás potkává také mnoho věcí náročných, nepříjemných a smutných.

Následně jim katecheta vysvětlí, že nás jednou čeká nebe, ve kterém to bude ještě daleko lepší než to, co jsme si představovali. Ježíš nám totiž slíbil, že všechno naše trápení tady na zemi jednou skončí.

Poté můžeme dětem vysvětlit jednotlivá blahoslavenství z evangelia, stejně jako mladším.

Pomůcky pro mladší: lepicí guma, židle

Komentář k aktivitě

Viz aktivity

Modlitba

Před modlitbou připomeneme dětem, že všechna trápení, která nás teď na zemi potkávají, můžeme říct Ježíši a poprosit ho, aby nám pomáhal je zvládnout. Pokud je to třeba, uvedeme si společně příklady těžkých situací ze života, za které se můžeme modlit.

Při modlitbě si s dětmi posíláme po kruhu jednoho smajlíka. Dítě položí smajlíka smutnou stranou před sebe na zem. Pak řekne: „Ježíši... *(doplní nějakou situaci, ve které je mu smutno, nepříjemně... např. stýská se mi po babičce)*.“ A následně všichni ostatní dodávají: „Ale s tebou budeme všichni šťastní.“ Při těchto slovech dítě obrátí smajlíka na veselou stranu. Následně ho pošle dál. Pokud některé z dětí nechce mluvit, může smajlíka poslat přímo.

27. MÁM RÁD I NEPŘÁTELE

20. února 2022, 7. neděle v mezidobí

Lk 6,44:

Milujte své nepřátele, prokazujte dobro těm, kdo vás nenávidí.

Cíl setkání: Dítě chápe, že má mít rádo i ty lidi, na kterých se mu něco nelíbí. V modlitbě je pak odevzdává Bohu.

ZÁCHRANNÁ AKCE

Ve druhé polovině února je ještě dost chladno na to, aby Jája a Eda podnikali celodenní výlety. Zima je ale dlouhá a je nebaví být pořád doma, a tak se téměř každý den snaží alespoň na chvíli proletět. Nejinak tomu bylo dnes. Chtěli se aspoň trochu prolétnout po okolí.

Rozhlíželi se po zasněžené krajině a říkali si, jaká je to krása. Pohled na bílou sněhovou peřinu je moc bavit. Také občas rádi pozorovali vločky zblízka. Velmi se jim líbilo, že je každá jiná. Žasli nad tím, jak nádherně je Bůh stvořil. **(Otázky na děti: Máte rády sníh? Jak si ve sněhu hrajete?)** Z prohlížení přírody je však vytrhnul nějaký hlásek, který volal: „Pómóc! Pómóc!“ Nebylo jim jasné, co se děje, protože ve sněhových závějích nikoho a nic neviděli.

Snažili se ale letět za zvukem a brzy našli v nedalekém příkopu nějaké zvířátko. Netušili, o koho jde, protože to stvoření bylo celé obalené sněhem. Po chvíli si však všimli dlouhých velkých uší. Byl to zajíc. A přesně ten zajíc, který se posmíval veverce Esterce. Spadl do příkopu a nedařilo se mu vyskočit ven.

Edu a Jáju však ani na malou chvilinku nenapadlo, že by ho v tom nechali. Přemýšleli, co by mohli udělat. Eda na něj zavolal: „Haló, zajíci, vydrž, pomůžeme ti!“ Jája se rozhodla obletět příkop dokola a vymyslet, jak by bylo možné zajícovi pomoci. Zjistila, že o kus dál je příkop mnohem méně hluboký než v místě, ve kterém do něj ušák spadnul. Možná by se mu tam podařilo vyskočit ven. Letěla proto zpátky a zajícovi poradila, kde má zkusit vyskočit ven. Zajíc se tam odrazil, jak jen to ve sněhu dokázal. A podařilo se. Byl z problému venku!

Potom ptáčkům děkoval. „Já jsem byl tak vylekaný a zmatený, že mě vůbec nenapadlo podívat se, jestli by se nedalo v nějaké části z příkopu vyskočit. A chtěl bych se vám omluvit, že jsem se smál veverce. Už vím, že to bylo hloupé. Děkuji vám, že jste mě v mém problému nenechali, i když jsem se k vaší kamarádce nechoval hezky.“

Eda s Jájou ušáka ujistili, že jeho omluvu přijímají. Poradili mu, aby se omluvil i Esterce. Svěřili se mu, že také před nějakou dobou ublížili ježkovi a že se jim moc ulevilo, když ho po-

prosili o odpuštění. Pak se rozloučili, zajíc odskákal někam pryč a ptáčci se vraceli domů.

Po cestě si ještě povídali. „Když jsem viděla zajíce,“ řekla Jája, „hned jsem si vzpomněla na Pána Boha, který má rád všechny bez rozdílu. I ty, kdo zlobí a kdo se nechovají dobře. Myslím, že se těší z toho, že jsme zajíci pomohli, že ho máme rádi jako on a že jsme mu odpustili.“ „S tím naprosto souhlasím,“ dodal Eda. Oba ve svých malých ptačích srdíčkách cítili velkou radost. Už jim ale také byla zima, a tak zamávali křídly a nabrali rychlost, aby byli co nejdříve doma v teple.

Obrázky k příběhu: 1, 18

Návrh aktivity

Děti stojí v kruhu. Je vybrán dobrovolník, který si stoupne doprostřed. Přiloží si levou dlaň k levému oku tak, aby neviděl doleva. Pravou paži přiloží k tělu tak, aby mu dlaň trčela pryč od těla pod levým loktem. Začne se pomalu otáčet po směru hodinových ručiček. Někdo z ostatních hráčů se ho ve chvíli, kdy na něj hráč, který se otáčí, nevidí, pokusí plácnout přes ruku. Pokud se mu to povede, hráč uprostřed se rychle otočí (stále ve stejném směru) a zkusí uhodnout, kdo ho plácl. Tomu člověku dá lehkou facku (pokud by se vám to nelíbilo, domluvte se na jiném způsobu plácnutí). Pokud se trefil, s daným hráčem se vystřídá. Pokud se netrefil, dostane své plácnutí zpět, vrátí levou i pravou ruku do původní polohy a otáčí se dál.

Komentář k aktivitě

Při dnešní hře padla spousta plácnutí. Některá možná i trochu zabořila, ale věděli jsme, že je to jenom hra a že jsme si nechtěli vzájemně ublížit. V životě se ale bohužel často stává, že se dostaneme do situace, kdy nám někdo ublížit chce, nebo kdy se nám nelíbí, jak se někdo chová, a není nám sympatický. Někdo nás může zarmoutit. Tohle zažila veverka Esterka, když se jí smál zajíc.

V dnešním evangeliu nám Ježíš říká, že se máme snažit mít takové lidi rádi. Je to velká výzva, ale s jeho pomocí to můžeme zvládnout.

Modlitba

Před modlitbou děti vyzveme, aby uvedly příklady situací, kdy jim bylo smutno, těžko, kdy se k nim někdo nechoval hezky. Děti pak mají příležitost to, co řekly, vložit do modlitby.

Děti postupně říkají: „I když... (*doplní situaci*)“, ostatní společně přidávají: „Ty nás neopouštíš, Ježíši.“

Poznámky

- pokud si troufnete, můžete s dětmi vyzkoušet následující hru, ve které jde o vytlačování z kruhu: <https://www.hranostaj.cz/hra3996>

28. VŠICHNI DĚLÁME CHYBY

27. února 2022, 8. neděle v mezidobí

Lk 6,41:

Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ?

Cíl setkání: Dítě si uvědomí, že má se všemi ostatními dětmi a lidmi společné to, že všichni dělají chyby, a že proto nemá být zlé na druhé, když nějakou chybu udělají.

KAŽDÝ DĚLÁ CHYBY

Eda byl dnes plný energie a těšil se, až si vyletí někam ven. Poskakoval po hnízdě a pískal na Jáju: „Jájó, pojd' ven! Já bych dneska s tebou chtěl aspoň na krátký výlet!“ Jája ale neměla na cestování náladu. Venku ještě nebylo zrovna teplo. „Edíku, promiň, není mi dobře. Ráda bych dnes zůstala doma v hnízdě. Vezmi dnes s sebou na výlet Emu, nebo leť sám.“

Eda se Jáje smál: „Ty vůbec nic nevydržíš! Tobě se prostě jenom nechce. Poletím tedy samotný.“ Jáju bratrovo obvinění našťvalo. Řekla však znova a rázně, že dnes prostě zůstane doma a hotovo. Opravdu se jí dnes nechtělo do dlouhého létání. Chtěla pak k tomu Edovi ještě něco říct, ale nestihla to, protože už byl pryč. Malá Ema si jeho odletu všimla a volala na něj: „Edó, počkéj, poletím za tebou!“ Ten se ve vzduchu otočil a houkl na ni: „No jó, tak si pospěš, nechce se mi čekat!“ Mladší sestra proto rychle vyletěla za ním a snažila se ho dostihnout. Jája pak přemýšlela o tom, co se stalo. „Eda má dneska nějakou rýpavou náladu,“ říkala si. „Až se vrátí, budeme si o tom muset promluvit.“

Za nějakou dobu Ema přiletěla domů a hlásila: „Jájó, Eda sedí na lípě u cesty a chce poprosit, jestli bys tam mohla zaletět za ním. Chtěl by s tebou mluvit o samotě.“ Jája tam hned letěla. Když dosedla na větev vedle svého brášky, hned na ni vyhrkl: „Jájó, moc, moc se ti omlouvám. Odpuť mi, že jsem měl ráno takové hloupé poznámky. Nechal jsem si to projít hlavou a uvědomil jsem si, že jsem vůbec neměl právo ti cokoli takového říkat. Vždyť já sám jsem nedávno nechtěl nikam letět, když jste celá rodina letěli hledat krmítka. Chtěl jsem tenkrát zůstat doma v hnízdě, a přitom jsem k tomu neměl žádný důvod. Zato ty jsi k tomu důvod měla, nebylo ti dobře. Je mi to líto. Jsem tak hloupý.“ Jája na to odpověděla: „Nejsi hloupý, Edíku. Musím se ti k něčemu přiznat. Měl jsi trochu pravdu, když jsi říkal, že se mi jenom nechce. Opravdu mě dnes přemohla lenost. Promiň mi to.“ Pak se vrátili společně domů. **(Otázky na děti: Už jste se někdy s někým pohádaly? A jak to nakonec dopadlo? Udobřili jste se zase?)**

Tam na ně čekali oba rodiče, kterým Ema mezitím všechno pověděla. Eda s Jájou vysvětlili rodičům, že se už udobřili a že přišli na to, že si nemají co vyčítat, protože se oba zachovali špatně. Táta k tomu dodal: „Jsem rád, že jste zjistili, že není dobré druhé z něčeho obvi-

ňovat. Každý z nás někdy udělá nějakou chybu, nikdo není dokonalý. Věřím, že si to odteď budete pamatovat.“

Obrázky k příběhu: 1, 2, 27

Návrh aktivity

Děti mají za úkol vzít si papír a pastelky a rozmístit se po místnosti tak, aby každé mělo prostor na kreslení a aby zároveň nevidělo do papíru nikomu jinému než sobě. Pak dostanou za úkol namalovat nějaké ovoce. Důležité je nspecifikovat, jaké ovoce to má být. Pokud děti potřebují poradit, vyjmenujeme si společně několik druhů.

Dáme jim několik minut na kreslení. Pak si společně sedneme do kruhu a ukážeme si vzájemně své výtvary, pojmenujeme jednotlivé druhy ovoce, srovnáme je, zdůrazníme, že každý namaloval něco jiného, a i když si někteří vybrali stejné druhy, jsou přece namalované jinak. Starší děti mohou malovat klidně něco složitějšího (např. postavu, dům...)

Komentář k aktivitě

Namalovali jsme obrázky a každý byl jiný. Stejně tak je každý z nás jiný. Každý jinak přemýšlí. Něco mu jde dobře, a něco tolik ne. Každý z nás dělá chyby a každý nějaké jiné. V dnešním evangeliu nám Ježíš říká, že nemáme upozorňovat na chyby druhých lidí, ale raději se zamyslet nad tím, jaké chyby děláme my. Stejně jako jsme každý nakreslili jiný druh ovoce, tak děláme každý jiné chyby a není správné, abychom se k sobě kvůli tomu chovali ošklivě.

Modlitba

Pokud je třeba, katecheta si před modlitbou s dětmi popovídá o tom, co se jim za poslední dobu nepovedlo.

Pak uvede modlitbu: „Drahý Ježíši, děkujeme ti, že nás máš rád, i když děláme chyby. Chceme mít také rádi druhé lidi jako ty, i když také dělají chyby. Chtěli bychom tě teď také prosit za odpuštění všeho, co se nám v poslední době nepovedlo.“

Následně mohou děti postupně nahlas prosit za odpuštění: „Ježíši, odpusť mi, že... *(jsem odmítal rodičům, že jsem si neuklízěl v pokoji...)*.“

Katecheta zakončí: „Ježíši, odevzdáváme ti všechno, co nás na sobě samých trápí, a slibujeme ti, že se budeme snažit být lepší. Moc tě prosíme, abys nám v tom pomáhal. Amen.“

29. PŘEMÁHAT POKUŠENÍ

6. března 2022, 1. neděle postní

Lk 4, 1–2:

Ježíš se vrátil od Jordánu plný Ducha svatého. Duch ho vodil pouští čtyřicet dní a ďábel ho pokoušel.

Cíl setkání: Dítě chápe, že ne všechno, co mu někdo radí, může být dobré. Přemýšlí s ostatními o tom, koho je dobré poslouchat a koho ne.

EDA A JÁJA SE NEDAJÍ

Je začátek března. Ještě není tak teplo, aby Jája a Eda mohli celý den někde poletovat, ale ani tak zima, aby bylo nutné být celý den schovaný v hnízdě. Proto se rozhodli, že poletí na otočku do města zamávat andulce Klárce. Vzali s sebou i sestřičku Emu.

Do města je to kousek, takže tam byli cobydup. Docela dobře si pamatovali, kde Klárka bydlí, takže už za malou chvilinku ťukali na okýnko. Andulka byla ráda, že je vidí, a zamávala na ně křídlem. Bylo jim všem trochu líto, že si nemohou popovídat, ale nedalo se nic dělat. Pak si všichni tři sourozenci sedli na větev nedalekého stromu, aby se domluvili, co budou dělat dál. Domů se jim ještě nechtělo. **(Otázka na děti: Jak si na zahradě nebo na hřišti rády hrajete?)**

Nestihli se ale ani začít domlouvat, protože je hned po dosednutí na strom čekalo překvapení. „Ahó, ptáčci!“ ozvalo se nad nimi. Byla to voska Alenka. „Já vás tak ráda vidím. Dneska jsem zrovna poprvé vyletěla z hnízda. Viděla jsem vás z dálky, tak jsem si říkala, že vás pozdravím.“ Všichni měli z milého setkání radost. Povídali si o tom, jak prožili zimu. Klárka jim vysvětlila, že byla celou zimu se svými kamarádkami voskami zalezlá v hnízdě, ale že dnes už se odvážila vykouknout na svět. Ptáčci jí zase vyprávěli o tom, jak si doma v teplém hnízdě povídali s rodiči nebo hledali krmítka se zrním, která jim hodní lidé připravili.

„Vy jste neměli co jíst? To mě mrzí,“ řekla jim na to Alenka. „Mám pro vás ale dobrou zprávu. Znam místo, kde je jídla dost a dost.“ „Super, tak nám řekni, kde to je!“ zaradovali se ptáčci. „Vidíte támhle za panelovými domy tu velkou kostku? To je sklad potravin. Nahoře u střechy je díra, tou můžete vlétnout dovnitř a vzít si tam, co chcete.“

Ptáčci se na sebe podívali. Chvilu bylo ticho. Všem třem ale bylo jasné, co chtějí říct. Jako první se rozhodl Eda a za všechny tři vosky vysvětlil: „Alenko, děkujeme ti za nabídku. Do skladu ale nepoletíme. Když nám něco nasypou na krmítka, tak to s radostí sezobeme, ale co nám lidé sami nedali, to jim nechceme brát.“ Voska je ubezpečovala: „Nebojte, nikdo na to nepřijde. A kdyby vás někdo viděl, stihnete uletět.“ Oni jí ale opakovali, že krást jídlo lidem nechťejí.

Pak se rozloučili a letěli domů. Jája po cestě Edovi vyjádřila vděčnost: „Edíku, děkuji ti, že jsi to za nás za všechny nahlas řekl. Věděli jsme, že to cítíme všichni stejně. Ani jeden z nás nechtěl nic ukrást. Jsem ráda, že jsme to neudělali.“

Obrázky k příběhu: 1, 2, 8, 14

Návrh aktivity

Hra *Kuba* řekl: Děti stojí v kruhu a katecheta jim dává různé pokyny. Pokyn vždy uvede větou: „Kuba řekl...“ Může jít například o pokyny: vyskočte, třikrát se otočte, pohladte kamaráda, dřepněte si. Pokud ale katecheta řekne jen pokyn, aniž by vyslovil slova „Kuba řekl“, nesmějí ho děti splnit. Pokud se někdo splete, vypadává ze hry.

Hru je možné hrát třeba s nějakým plyškem či postavičkou, kterou mají děti rády. Starší děti si mohou vymýšlet pokyny navzájem.

Komentář k aktivitě

Při hře jsme poslouchali různé pokyny. Měli jsme za úkol je někdy splnit, jindy nesplnit. To jsme dobře poznali podle toho, jak pokyn zazněl. V evangeliu čteme o tom, že ďábel Ježíši radil, aby něco udělal. On ho ale neposlechl.

V životě potkáváme spoustu lidí, kteří to s námi myslí dobře. Třeba rodiče nebo paní učitelky. Ty posloucháme. Ale také se nám může stát, že nám někdo radí něco, co není správné. V příběhu radila vosa Alenka Edovi a Jáje, aby letěli do skladu s potravinami a vzali si tam nějaké jídlo. Oni ale nechtěli, protože věděli, že to jídlo někomu patří, a nechtěli mu ho ukrást. A nám by se klidně mohlo stát něco podobného. Také by nám třeba někdo radil, abychom si vzali, co nám nepatří. V takových chvílích chceme být stateční jako Ježíš a nepodlehnout, ale zachovat se tak, jak je to správné.

Modlitba

Děti společně přemýšlí o tom, v jakých situacích musí odolávat nějakému pokušení. Pak tyto situace odevzdávají v modlitbě. Jedno dítě řekne: „*Když... (doplň situaci: ...si chci jít místo psaní úkolů hrát; se mi nechce splnit, co jsem slíbil; se mi chce vzít něco, co není moje...) a zbytek společně dodá: „...chci odolat jako ty, Ježíši.“*

Poznámky

- Je velmi pravděpodobné, že děti hru budou znát. Je tedy možné ji ozvláštnit tím, že necháme postupně dávat pokyny některé z dětí nebo že si s sebou vezmeme oblíbeného plyšáka, se kterým hrajeme jako s maňáskem a dáváme pokyny přes něj.

30. V PŘÍRODĚ

13. března 2022, 2. neděle postní

Lk 9, 28:

Ježíš vzal s sebou Petra, Jana a Jakuba a vystoupil s nimi na horu pomodlit se.

Cíl setkání: Dítě ví, že se v přírodě může setkat s Bohem. V modlitbě mu děkuje za přírodu.

JE TADY JARO

Konečně se otepluje a začíná jaro. Sníh ustupuje a ukazuje se tráva. Eda s Jájou si chtějí všechnu tu krásu pořádně prohlédnout zblízka. Létají proto po krajině a přivírají oči před sluníčkem, které je svými paprsky hladí nad zobáčky a pomalu přidává na síle.

Sníh už ustoupil a ukázala se první tráva. Dny se prodlužují, venku je každým dnem více světla. První jarní den je za dveřmi. Ptáčci se z výšky dívají na bledule a petrklíče, kterých je všude plno. „Jájo, dáme si soutěž, kdo první uvidí sněženku,“ navrhl Eda. Jája souhlasila a za chvíli už hlasitě pískala radostí, protože ji našla jako první. Jáje šly tyhle hledací hry vždycky lépe.

Viděli také, jak kvete vrba a trnka. Na jednom místě dokonce zahlédli šafrán, a to je velká vzácnost! Toho u nás totiž moc neroste. Zato je v našich končinách k vidění spousta kopřiv, podbělů a sedmikrásek. Ptáčci také chvíli pozorovali zahrádkáře, jak vytrhávají první plevel. U lesa zase zahlédli mláďata prasete divokého. Nemohli se té krásy nabažit. „Myslíš, že už jsou vzhůru všichni naši kamarádi? Třeba veverka, ježek nebo ještěrka? Mohli bychom je zase navštěvovat,“ napadlo Jáju.

Vyletěli k vrcholku nedalekého kopce. Tam potkali mámu, tátu a sestru Emu. „Jé, ahoj!“ volali, „Vás jsme tady nečekali.“ Pak si povídali, co všechno dnes viděli. Všichni společně žasli nad tou krásou. „Určitě si, děti, pamatujete,“ řekl táta, „že jsme si s vámi už povídali o tom, že to všechno stvořil Bůh. Stvořil to všechno z lásky. Je to jeho dar. Občas přemýšlím nad tím, jak velký a krásný musí sám být, když tvoří takovou nádheru. Skrze přírodu se nám totiž zjevuje, ukazuje nám kousek sebe.“

„A ukázal se Bůh někdy celý? Byl doopravdy tady na světě?“ zajímalo malou Emu. „Ano. Bůh byl tady na zemi v osobě Ježíše. Ježíš byl doopravdy Bůh i člověk.“

Celá rodina se pak společně vrátila domů. Měli radost, že mají před sebou celé jaro, léto a podzim, kdy budou moct poznávat přírodu a skrze ni se potkávat se svým milovaným Otcem Bohem.

(Otázka na děti: Které roční období máte rády? Proč?)

Obrázky k příběhu: 1, 2

Návrh aktivity

Katecheta rozdává dětem různé obrázky přírody. Mohou být vystřižené z různých časopisů. Pokud žádné nemá, může vytisknout obrázky ze souboru 30_priroda.pdf. Děti pak mají za úkol si obrázky prohlédnout, vzájemně si je ukázat a říct, co na nich je. Pak si povídají o tom, jestli rády chodí do přírody a kde se jim líbí.

Starší děti mohou začít povídáním a následně namalovat místo v přírodě, které mají rády.

Komentář k aktivitě

Povídali jsme si o přírodě. Příroda je krásný Boží dar pro nás. Je to také místo, kde se můžeme s Bohem setkat a kde můžeme poznávat, jak je krásný. Krásu přírody obdivovali i ptáčci v příběhu. V evangeliu čteme o Petrovi, Jakubovi a Janovi, kteří se s Ježíšem také potkali v přírodě, konkrétně na hoře.

Modlitba

Děti sedí v kruhu a drží v rukou své obrázky. Následně v modlitbě děkují Bohu za všechno, co na obrázcích vidí, a pokládají je přitom doprostřed kruhu. Když jedno dítě domluví, všichni ostatní dodají: „Děkujeme ti, Bože.“

31. SNAŽIT SE

20. března 2022, 3. neděle postní

Lk 13,8–9:

*Pane, nech ho tu (fíkovník) ještě tento rok.
Okopám ho a pohnojím, snad příště ovoce ponese.*

Cíl setkání: Dítě chápe, že je důležité se snažit o dobro a že tolik nevadí, když se mu něco nepovede, jako spíš to, když něco ani nezkusí.

CO JE EMĚ LÍTO

Eda, Jája i Ema se domluvili, že poletí do lesa. Chtěli navštívit veverku Esterku a ježka Františka. Ema se s nimi ještě nezná, ale to vůbec nevadí. Starší sourozenci ji představí. Všichni mají veselou náladu, v letu si prozpěvují a mírně se pošťuchují. Ema musí trochu více zabrat křídly, aby sourozencům stačila, ale naštěstí zvládá držet tempo.

Jen co se k lesu přiblížili, sourozenci už volali: „É-sté-rkó, Frán-tíš-ků! Už jsme tady!“ Ježka našli na jeho oblíbeném místě u velkých kamenů a veverka za nimi hned hbitě přiskákala. „To je krásné, že jste nás přišli navštívit. Už se nám stýskalo,“ svěřili se jim kamarádi z lesa. „Nám taky, nám taky!“ vyhrkl Eda a hned pokračoval: „Tohle je Ema, naše mladší sestra. Vzali jsme ji dnes s sebou.“ „Ráda vás poznávám,“ pípla nesměle Emča.

Pak si povídali, jaká byla zima. Esterka a František povídali, jak se jim přes zimu spalo, a ptáčci zase o tom, jak odpočívali v hníždě, hledali venku potravu nebo u lidí krmítka se zrním. Pak si vzpomněli: „Hele, my jsme se vlastně v zimě viděli! Probudili jsme vás ze zimního spánku, když se naše Ema ztratila. Prosili jsme vás, abyste nám ji pomohli najít.“ „Ano, už si vzpomínáme,“ odpověděli jejich kamarádi. „Tak to jsi byla ty, jo? Kvůli tobě jsme museli vstávat?“ Řekli to sice v žertu, ale Emě se to příliš vtipné nezdálo. Do hlavičky se jí znova nahrnuly vzpomínky na velkou chybu, kterou udělala a kterou nahnala celé rodině velký strach. V očích se jí objevily slzy. Pípala smutně: „Já se vám moc omlouvám. Víím, že jsem se nezachovala dobře.“ „Ale neboj, my jsme to tak nemysleli. Nezlobíme se na tebe,“ uklidňovali ji ježek a veverka. Ale Ema hned pokračovala: „Já nejsem vůbec k ničemu dobrá. Jsem malá, neumím rychle létat, mnoho věcí mi nejde tak dobře jako Jáje nebo Edovi. Musejí na mě pořád brát ohled, pomáhat mi a čekat na mě, protože jim nestačím. Bojím se létat vysoko. Nejraději jsem doma s rodiči. Všichni se mnou mají jen samé starosti.“

„Ale, Emičko, my tě máme moc rádi! Nám vůbec nevadí, že ti musíme pomáhat. A že jsi nám jednou uletěla? To je sice pravda, ale kolik my jsme toho pokazili! Nikdo z nás není bez chyby. A víš, co je krásné? Že Pán Bůh nás má všechny rád a dává nám pořád novou a novou šanci. Všechno nám odpustí, když budeme chtít. Pro něho je důležité už jen to, že se

snažíme žít dobře. Není to skvělé?“ „Je,“ pípla Ema. „Děkuji vám za povzbuzení. Jsem ráda, že vás mám, že se na vás můžu spolehnout a že díky vám můžu poznávat Boha.“ **(Otázka na děti: Je něco, co se snažíš dělat/naučit se, ale nejde ti to?)**

Obrázky k příběhu: 1, 5, 6

Návrh aktivity

Vytvoříme na zemi linii z provázku nebo klacíku. Vyzveme děti, aby si za ni stoupily do řady. Kousek od linie umístíme otevřený plátěný pytlík nebo složený šátek. Můžeme použít i nějakou misku či koš, pokud máme po ruce. Děti mají za úkol se do věci trefit míčkem. Daný předmět by měl být tak daleko, aby děti měly šanci se do něj trefit, ale aby to zároveň nebylo úplně jednoduché. (Důležité je, aby se aspoň některé z dětí nedokázalo trefit napoprvé a muselo hod opakovat.) Úkol dětem zadáváme tak, aby bylo jasné, že cílem je se pouze trefit. Nemělo by to vyznít tak, že mezi sebou mají soutěžit.

Dáme míček prvnímu dítěti a vyzveme ho k hodu. Pokud se netrefí, podáme mu míček a necháme ho házet znova. Tak se postupně vystřídají všechny děti. Případně můžeme každému dítěti dát jeden pokus s tím, že když se netrefí, stoupne si na konec řady a hází až ve chvíli, kdy se všichni vystřídají.

Pomůcky: provázek nebo klacík, pytlík nebo šátek, míček

Komentář k aktivitě

Zkoušeli jsme házet míčkem na cíl. Každý z nás potřeboval jiný počet pokusů. Někomu se to podařilo napoprvé, napodruhé či napotřetí. (Můžeme děti vyzvat, ať ukážou na prstech, kolik pokusů potřebovaly.) Myslíte si, děti, že je důležité, na kolik pokusů se vám podařilo míčkem trefit? Možná, že kdyby to byla soutěž, tak ano. Ale tohle soutěž nebyla.

V našem životě je to podobné jako v této hře. Něco nám jde dobře, a něco trochu méně. Stejně jako v této hře nebylo důležité, kolik jste potřebovali pokusů na to, abyste se trefili, tak Bůh nepočítá počet pokusů, na které se snažíme v životě dělat dobré věci. Pro něj je důležité hlavně to, že se snažíme. Kdyby někdo z vás řekl, že to házení nezkusí, tak by ani neměl možnost se trefit. Důležité je, že jsme to všichni zkusili a pak jsme měli další a další šanci, dokud jsme se netrefili.

Stejně tak v dnešním evangeliu čteme o vinaři, který se přimlouval za fíkovník, který nenesl ovoce. Chtěl, aby ten fíkovník dostal ještě další šanci začít plodit. V příběhu Ema vzpomíná na chyby, které udělala, a ostatní ji utěšují a ujišťují ji, že ji Bůh má i tak rád.

Modlitba

Katecheta modlitbu uvede a zakončí vlastními slovy.



Děti si po kruhu posílají míček, se kterým házely, a když ho drží v ruce, mají možnost říct: „Bože, děkuji ti, že mi dáváš další šanci, když... *(doplní podle sebe, např. nepomůžu rodičům; vezmu si, co není moje; odbudu domácí úkol...)*“ Ostatní následně společně dodávají: „Děkujeme ti, Bože.“

32. O LÍTOSTI A ODPUŠTĚNÍ

27. března 2022, 4. neděle postní

Lk 15, 18:

Vstanu a půjdu k svému otci a řeknu mu: Otče, zhřešil jsem proti Bohu i proti tobě.

Cíl setkání: Dítě chápe, že Bůh nám odpouští hříchy, pokud ho poprosíme o odpuštění.

EMA SE BOJÍ VRÁTIT DOMŮ

Bylo hezké slunečné dopoledne a Emu napadlo, že by se mohla jen tak proletět. „Mamí, půjdu na chvíli ven! Budu létat jen tady v okolí, za chvíli budu doma,“ zavolala. „Dobře,“ souhlasila maminka. Ale slib mi, že budeš brzy zpátky a že nepoletíš daleko. Nedávno jsme tě museli hledat po celém okolí.“ „Neboj, mami, budu na to myslet. Víím, že jste se o mě tenkrát báli, a nechci vám znova způsobit starosti. Slibuji, že na sebe dám pozor a brzy se vrátím domů.“

A tak Jája letěla. Řekla si, že ještě nikdy nebyla sama na poli. Tak letěla k němu. Když ale celé pole přeletěla, zjistila, že na jeho druhém konci je cesta. „Hmm, kampak asi vede?“ přemýšlela. „Chtěla bych to vidět. Určitě se neztratím, prostě se jí budu držet a pak se po ní vrátím.“

A tak letěla pořád dál a dál. Cesta ale pořád pokračovala a Ema byla tak zvědavá, kam vede, že úplně ztratila pojem o čase. Už bylo odpoledne a začala ji bolet křídla. Sedla si na kámen, aby si na chvíli odpočinula. V tu chvíli jí došlo, že už by se měla vrátit domů. Bylo moc hodin. Rodiče se po ní už určitě shání. Ona ale byla velmi daleko od domova a čekala ji ještě cesta zpátky. Polekala se a přemýšlela, co bude dělat. „Slíbila jsem mámě, že se brzy vrátím. Bojím se, že až přiletím domů, bude se zlobit.“ Emču napadlo, že by se domů dnes vůbec nevrátila a že by přespala venku.

Z přemýšlení nad noclehem pod širým nebem ji ale vytrhl známý hlásek: „Jé, ahoj, Emičko!“ Byla to ještěrka Rozárka. „Co tady děláš?“ ptala se jí. „Já jsem se byla proletět. Slíbila jsem mámě, že se brzy vrátím, a už jsem měla být dávno doma. Víím, že rodiče se budou zlobit, protože se mi to stalo podruhé. Tak přemýšlím, že se dnes domů nevrátím vůbec.“ „Teda, to rozhodně nedělej!“ promlouvala jí do duše Rozárka. „Kdybys vůbec nepřiletěla, rodiče se o tebe budou bát ještě víc. Věřím, že ti odpustí.“ Ema přemýšlela nad Rozárčinými slovy a nakonec se k návratu domů odhodlala. Rozloučila se s ještěrkou a vydala se na cestu domů.

Když se vrátila, rodiče byli vystrašení, ale než stihli cokoli říct, Ema už se omlouvala: „Mámo, táto, prosím, odpusťte mi, že jsem nedodržela slovo. Je mi to líto. Bála jsem se, že se bude-

te moc zlobit, ani se mi nechtělo vracet domů.“ Máma ji pohladila po hlavičce a odpověděla: „Už jsme tě chtěli letět hledat. Mrzí mě, že jsi neposlechla, ale hlavní je, že ses v pořádku vrátila. Odpouštíme ti. Pán Bůh taky všem odpouští. Odpouští vždycky, když litujeme toho, co jsme udělali.“

Obrázky k příběhu: 1, 2, 11

Návrh aktivity

Přehrajeme si s dětmi evangelium jako scénku. Můžeme k tomu použít obrázky ze souboru 32_marnotratny_syn.pdf, které buď předem, nebo společně s dětmi vystříhneme a nalepíme na špejle, případně i podlepíme tvrdým papírem. V souboru je k dispozici verze barevná nebo černobílá, kterou mohou děti vymalovat. Podle vlastního uvážení můžeme děti zapojit buď aktivně, nebo pasivně, tj. nechat je, aby se buď jen dívaly, nebo je můžeme nechat ovládat postavičky či jim dávat návodné otázky, pomocí kterých příběh samy převypráví, pokud ho již znají.

Pomůcky: špejle, nůžky, lepicí páska

Jeden člověk měl dva syny. Mladší z nich řekl otci: ‚Otče, dej mi z majetku podíl, který na mě připadá.‘ On tedy rozdělil majetek mezi ně. Netrvalo dlouho a mladší syn sebral všechno, odešel do daleké země a tam svůj majetek rozmařilým životem promarnil.

Když všechno utratil, nastal v té zemi velký hlad, a on začal mít nouzi. Šel a uchytil se u jednoho hospodáře v té zemi. Ten ho poslal na pole pást vepře. Rád by utišil hlad lusky, které žrali vepři, ale nikdo mu je nedal.

Tu šel do sebe a řekl: ‚Kolik nádeníků mého otce má nadbytek chleba, a já tady hynu hladem! Vstanu a půjdu k svému otci a řeknu mu: Otče, zhřešil jsem proti Bohu i proti tobě. Už nejsem hoden, abych se nazýval tvým synem. Vezmi mě jako jednoho ze svých nádeníků!‘ Vstal a šel k svému otci.

Když byl ještě daleko, otec ho uviděl a pohnut soucitem příběhl, objal ho a políbil. Syn mu řekl: ‚Otče, zhřešil jsem proti Bohu i proti tobě. Už nejsem hoden, abych se nazýval tvým synem.‘ Ale otec nařídil služebníkům: ‚Honem přineste nejlepší šaty a oblečte ho, dejte mu na ruku prsten a obuv na nohy! Přiveďte vykrmené tele a zabijte ho! A hodujme a veselme se, protože tento můj syn byl mrtev, a zase žije, byl ztracen, a je zas nalezen!‘ A začali se veselit.

Jeho starší syn byl právě na poli. Když se vracel a byl už blízko domu, uslyšel hudbu a tanec. Zavolal si jednoho ze služebníků a ptal se ho, co to znamená. On mu odpověděl: ‚Tvůj bratr se vrátil a tvůj otec dal zabít vykrmené tele, že se mu vrátil zdravý.‘ Tu se (starší syn) rozzlobil a nechtěl jít dovnitř. Jeho otec vyšel a domlouval mu. Ale on otci odpověděl: ‚Hle, tolik let už ti sloužím a nikdy jsem žádný tvůj příkaz nepřestoupil. A mně jsi nikdy nedal ani kůzle, abych se povесelil se svými přáteli. Když ale přišel tenhle tvůj syn, který prohýřil tvůj majetek s nevěstkami, dals pro něj zabít vykrmené tele!‘

Otec mu odpověděl: ‚Dítě, ty jsi pořád se mnou a všechno, co je moje, je i tvoje. Ale máme proč se veselit a radovat, protože tento tvůj bratr byl mrtev, a zase žije, byl ztracen, a je zase nalezen.‘

Komentář k aktivitě

Nejdůležitější myšlenka, kterou chceme dětem skrze podobenství předat, je ta, že otec svého syna přijal zpátky, i když mu syn ublížil. Důležité ale bylo, že syn si své chyby uvědomil a rozhodl se vrátit domů. Se strachem se domů vracela i Ema z příběhu. Ačkoliv udělala znova stejnou chybu, rodiče jí odpustili. Stejně tak nám Bůh odpouští naše hříchy, když o to stojíme a když ho o to poprosíme.

Modlitba

Předem si připravíme papíry, na kterých jsou napsaná jména dětí. Pokud máme k dispozici jejich fotky, můžeme na ně dát i fotky. (Pak se podle nich budou moct modlit i děti, které ještě neumí číst, bez pomoci.) Děti sedí v kruhu, uprostřed jsou rozložené postavičky a mezi nimi složené papírky se jmény dětí nebo fotkami.

Katecheta modlitbu začne slovy: „Bože, děkujeme ti, že jsme si na příběhu o otci a jeho synech mohli ukázat, jak moc nás máš rád. Děkujeme ti, že nám odpouštíš naše chyby. Chceme ti teď děkovat za každého z nás zvlášť.“

Děti si pak postupně náhodně vybírají jeden lísteček a podle něj se nahlas modlí: „Bože, děkujeme ti, že odpouštíš... *(doplň jméno podle textu nebo fotky)*.“

33. NEODSUZUJME DRUHÉ

3. dubna 2022, 5. neděle postní

Jan 8, 10–11:

Nikdo tě neodsoudil? – Ani já tě neodsuzuji. Jdi a od nyníjška už nehřeš!

Cíl setkání: Dítě chápe, že nemá druhé za jejich chyby odsuzovat.

KAŽDÝ DĚLÁ CHYBY

Venku už se trochu oteplilo a sníh začal roztávat. Pro ptáčky by to mohl být důvod k radosti, protože se zase blíží doba, kdy budou moct trávit celý den venku. Dnes se ale asi nějak špatně vyspali, protože se jim ani trochu nechtělo a vypadali nešťastně a zaraženě. Eda tedy trošku víc než jeho sestra.

Malá Ema okolo nich poskakovala a vyptávala se jich: „Copak vám je? Vy jste nějakí smutní!“ Sourozenci ji otráveně odstrkovali a snažili se jí naznačit, že na ni dnes nemají náladu. Emča ale byla neodbytná, a tak se jí nakonec alespoň Eda přece jen svěřil.

„Já jsem si dnes ráno z ničeho nic vzpomněl, že jsem udělal spoustu špatných věcí. A nedokážu se zbavit myšlenek na ně. Je mi to líto. Nejsem vůbec dobrý ptáček.“ „A na co vzpomínáš?“ zeptala se zvědavě sestřička. Eda smutně pípá: „Třeba na to, jak jsme házeli šišky na ježka. Já vím, že jsme se mu omluvili, ale to nic nemění na tom, že se to prostě stalo a že to bylo špatné. Nebo na to, jak jsme se s Jájou kvůli mně ztratili v lese a pak tam zmokli. Nebo jak jsem byl líný a nechtělo se mi letět s vámi hledat krmítka.“ **(Otázka na děti: Stalo se vám, že jste udělaly něco špatného a pak toho litovaly? Co to bylo?)**

Emě se to zdálo trochu zvláštní, protože nedávno ji přece zrovna bráška se sestrou utěšovali, když si povídali s veverkou a ježkem a když přišla řeč na její velkou chybu. Chtěla Edíka nějak potěšit, ale nevěděla jak. Šla se proto poradit za mámou. Ta hned letěla za Edou a pověděla mu: „Můj milý synku, chápu, že tě tvá pochybení mrzí. Je dobře, že jich lituješ. Ale není potřeba, abys nad nimi pořád přemýšlel. Nikdo z ptáčků, jiných zvířat ani lidí není dokonalý. Každý někdy něco pokazil. Já jsem taky udělala spoustu špatných věcí. Důležité je, abychom si to navzájem dokázali odpouštět a abychom vždycky mysleli na to, že nikdo z nás není úplně bez chybičky. Ale to ty umíš. Vzpomeň si, jak jste se hezky zachovali k zajícovi. Pomohli jste mu ven z příkopu, i když on sám předtím ublížil vaší kamarádce.“

Obrázky k příběhu: 1, 2

Návrh aktivity

Děti mají za úkol seskupit se do dvojic podle obrázků, které si vylosují (ze souboru 33_dvojice_obrazku.pdf). V prvním kole hledají kamaráda, se kterým mohou dohromady složit obrázek tím, že k sobě přiloží jeho dvě poloviny. Ve druhém kole se párují podle předmětů, které patří k sobě (štětec a barvy, kýbl a hadr, čepice a rukavice, hrnec a vařečka, kolo a přilba, fotoaparát a fotky, láhev a voda, květináč a hlína, ponožky a boty).

Následují kola, ve kterých mají děti za úkol se rozdělit podle něčeho, co mají na sobě. Například do skupin podle barvy trička, ponožek, vlasů atd.

Se staršími dětmi můžeme první dvě části přeskočit a nechat je, ať se dělí do skupinek rovnou podle našich pokynů, které mohou být i složitější a nemusí být na první pohled zjevné (např. podle barvy očí, oblíbeného pití, místa bydliště atd.).

Pokud máte ve skupince málo dětí (tj. rozdělování do skupinek by nemělo požadovaný efekt), můžete aktivitu alternovat takto: rozdáte dětem malé papírky a dáte jim za úkol, aby se postupně na chvíli sešly každé s každým a vzaly si k tomu jeden papírek. Na ten se podepíší a napíší na něj jednu věc, kterou mají v té dvojici společnou. Tyto papírky pak společně přišpendlete na nějakou tabuli nebo přilepte na větší papír a společně si prohlédnete, kolik toho máte společného.

Komentář k aktivitě

Zjišťovali jsme, co máme společného. Nejdříve jsme měli společné obrázky. Následně jsme zjišťovali, co dalšího máme stejné.

Jsou věci, které mají společné úplně všichni lidé (můžeme děti vyzvat, ať říkají nápady, co máme všichni společného, např. to, že žijeme, že dýcháme, dvě uši... 😊). Ještě jednu věc máme společnou úplně všichni. Už jsme si o ní jednou povídali. (Zeptáme se dětí, zda si to někdo pamatuje.) O té společné vlastnosti byl příběh o ptáčkách a také dnešní evangelium. V něm Ježíš vyzval lidi, aby ten, kdo nikdy neudělal žádnou chybu, hodil první kamenem po ženě, která jednu chybu udělala. Nikdo po ní tím kamenem nehodil. Všichni odešli, protože všichni si uvědomili, že taky dělají chyby, stejně jako ona. Proto raději odešli. Chyby dělá úplně každý. Proto je důležité, abychom si dnes znova připomněli a zapamatovali, že na sebe nemáme být kvůli svým chybám oškliví a máme si odpouštět.

Modlitba

Pokud je třeba, katecheta si před modlitbou s dětmi popovídá o tom, co se jim za poslední dobu nepovedlo.

Pak uvede modlitbu: „Drahý Ježíši, děkujeme ti, že nás máš pořád rád, i když děláme chyby. Už jsme tě několikrát prosili, abys nám odpustil, co se nám nepovedlo. Od té doby jsme



toho ale zase spoustu pokazili, a tak tě opět chceme prosit o odpuštění.“

Následně mohou děti postupně nahlas prosit za odpuštění: „Ježíši, odpusť mi, že... *(jsem odmlouval rodičům, že jsem si neuklízел v pokoji...)*.“

Katecheta zakončí slovy: „Ježíši, odevzdáváme ti všechno, co nás na sobě samých trápí, a slibujeme ti, že se budeme snažit být lepší. Chceme také myslet na to, že máme odpouštět druhým lidem, stejně jako jim odpouštíš ty. Moc tě prosíme, abys nám v tom pomáhal. Amen.“

34. VELIKONOČNÍ UDÁLOSTI

10. dubna 2022, Květná neděle

Lk 23,42:

„Ježíši, pamatuj na mě, až přijdeš do svého království.“
Odpověděl mu: „Amen, pravím ti: Dnes budeš se mnou v ráji.“

Cíl setkání: Dítě se seznámí s událostmi svatého týdne a chápe, proč křesťané slaví Velikonoce.

VELIKONOCE

Dnes je neděle. Celá ptačí rodina si vylétěla ve na malý výlet. Nikam nespěchali, užívali si jarního sluníčka a společně stráveného času.

Zastavili se na palouku, posadili se na chvíli do měkké trávy, přivřeli oči a nechali sluneční paprsky, aby je šimraly na zobáčkách. Pohodové ticho ale brzy přerušil tatínek Strnad: „Milé děti, jestlipak víte, jaké svátky se v těchto dnech slaví?“ zeptal se. „No jasně, že to víme!“ odpověděl hbitě Eda. „Přeci Velikonoce! Největší křesťanský svátek!“ „Přesně tak,“ potvrdil správnou odpověď táta. „A víte, proč jsou tak významné?“ Eda pokrčil rameny. Jája a Emča zavrtěly hlavou. Máma je ale hned uklidnila, že to vůbec nevadí, a navázala na tátu.

„O Velikonocích oslavujeme Ježíšovu velkou lásku k nám a jeho oběť na kříži. Ode dneška do příští neděle trvá Svatý týden. Dnes je neděle, které se říká Květná. Připomínáme si, jak Ježíš přijel na oslíkovi do města jménem Jeruzalém. Lidi na něj mávali a volali, protože měli radost, že je s nimi.“ Ptačí děti chápavě přikyvovaly. Máma proto pokračovala: „Dalším důležitým dnem Svatého týdne je čtvrtek. Říká se mu Zelený. V tento den si připomínáme, jak se Ježíš se svými učedníky sešel na večeři a Ježíš proměnil chleba a víno ve své tělo a svou krev.“ „Teda, to je zázrak!“ zvolala Ema. „To je,“ řekla na to máma. „A představ si, že tento zázrak se znova děje při každé mši svaté, kterou lidé slaví.“ Ema na to chtěla říct, že by se na tu mši svatou někdy ráda podívala, ale než to stačila vyslovit, už zase mluvil táta.

„Dalším dnem je Velký pátek. V tento den Ježíš zemřel na kříži. Nejdřív ho lidé zbičovali, až měl po celém těle mnoho bolestivých ran. Pak mu nasadili na hlavu trnovou korunu a dali mu kříž, který musel odnést na svých ramenou na velký kopec. Tam, přibitý velkými hřeby ke kříži, zemřel.“ „To je hrozně smutné,“ pípla se slzičkou v očích Jája. „To je,“ řekl na to táta. „Ale Ježíš to udělal, protože má moc rád každého člověka. Zemřel za hříchy všech lidí.“

Máma hned navázala: „Po Velkém pátku následuje Bílá sobota. To Ježíš ležel v kamenném hrobě. V neděli pak vstal z mrtvých. Ráno přišly ke hrobu dvě ženy a viděly, že velký kámen, kterým byl zakrytý vchod do hrobu, je odvalený a Ježíš v hrobě není! Tyto události si lidé každý rok připomínají.“

Když máma skončila s výkladem, podívala se na tátu, kývli na sebe a zaveleli: „Letíme domů.“ Celá rodina se vznesla k obloze a zamířila zpátky k louce, na jejímž okraji roste keř s jejich hnízdem.

Obrázky k příběhu: 1, 2, 23

Návrh aktivity

Projdeme si s dětmi události Svatého týdne podle toho, jak dobře je znají či neznají:

Květná neděle: Ježíš, Jeruzalém, oslík, lidé, ratolesti, Hosana

Zelený čtvrtek: učedníci, večeře, chléb a víno

Velký Pátek: zatčení, odsouzení, zbití, trnová koruna, kříž, křížová cesta, smrt

Bílá sobota: hrob

Neděle Zmrtvýchvstání/vzkříšení: dvě ženy, masti, prázdný hrob, anděl, dva učedníci

Následně mají děti za úkol seřadit obrázky z přílohy 34_velikonoce.pdf tak, jak jdou správně za sebou. Děti, které umějí číst, mohou obrázky přiřadit k názvu daného dne.

Komentář k aktivitě

Společně jsme si zopakovali události Svatého týdne. Je důležité, abychom je znali, protože Velikonoce jsou pro ty, kteří mají rádi Boha, ty nejdůležitější svátky. Proto také s nimi chtěli ptačí rodiče v našem příběhu seznámit své děti.

Modlitba

Při této děkovné modlitbě katecheta předčítá jednotlivé díky a všechny děti společně nahlas odpovídají: „Děkujeme ti, Ježíši.“

Ježíši, děkujeme ti, že si můžeme o Velikonocích společně připomínat, jak moc nás máš rád.

(Děkujeme ti, Ježíši.)

Ježíši, děkujeme ti, že jsi přijel do Jeruzaléma, i když jsi věděl, co tě tam čeká.

(Děkujeme ti, Ježíši.)

Ježíši, děkujeme ti, že jsi apoštolům dal velký dar – své tělo jako chléb a víno.

(Děkujeme ti, Ježíši.)



Ježíši, děkujeme ti, že jsi za nás zemřel na kříži. Nedokážeme si ani představit, jak velké to bylo utrpení.

(Děkujeme ti, Ježíši.)

Ježíši, děkujeme ti, že se brzy budeme moct radovat při připomínce toho, že jsi třetí den vstal z hrobu.

(Děkujeme ti, Ježíši.)

35. HROB JE PRÁZDNÝ

17. dubna 2022, Slavnost Zmrtvýchvstání Páně

Jan 20,1:

Prvního dne v týdnu přišla Marie Magdalská časně ráno ještě za tmy ke hrobu a viděla, že je kámen od hrobu odstraněn.

Cíl setkání: Dítě ví, co znamená, že Ježíš vstal z mrtvých. V modlitbě mu děkuje za jeho lásku k nám.

PROBUZENÍ

Je noc. Celá krajina odpočívá. Všem členům ptačí rodiny se dobře spí. Mají za sebou náročný den, a tak dnes ulehli ke spánku brzy. Eda, Jája a Ema si dnes hráli se svými kamarády – strnadími dětmi Májou a Kájou. Domluvili se, že se s nimi sejdou na půl cesty mezi jejich domovy, aby to neměli tak daleko. Bylo jim dnes krásně.

Noční ticho však najednou prorazil zvuk zvonu, který k nim doléhal z města. „Bim, bam!“ duněly zvony. Jako první se probudila Ema. Bála se. Šťouchla do Jáji, která spala hned vedle ní. Pošeptala jí: „Jájo, slyšíš to? Co je to za divný zvuk? Mám trochu strach.“ Než jí to ale stihla doříct, už se budil i Eda a brzy po něm i máma s tátou. Při takovém hluku se totiž nedalo spát. Děti byly zmatené, ale rodiče přesně věděli, o co jde. Hned to dětem vysvětlili: „Nebojte se, to je kostelní zvon. Dnes totiž mají lidé velkou slavnost.“ „A proč to slaví v noci?“ zeptal se nechápavě Eda. „Říká se jí vigilie. Dnes je sobota a zítra bude největší svátek – neděle vzkříšení. Lidé oslavují, že Ježíš vstal z mrtvých. No a na vigiliu se chodí vždy po setmění předchozí den. V době, kdy žil Ježíš, totiž nový den začínal už se západem slunce.“ „Aha, tak tomu rozumím,“ přikyvoval Eda. **(Otázka na děti: Slyšely jste někdy kostelní zvon? Jaké zvuky můžeme slyšet v noci?)**

Táta Strnad pak navrhl: „Co kdybychom se tam letěli podívat?“ „Ano, ano, ano!“ pískaly nadšením děti. U kostela ještě nebyly. A letět tam v noci je velké dobrodružství. Vůbec jim nevadilo, že je tma. Bylo jim jasné, že takovou příležitost jen tak mít nebudou.

Letěli tedy do města. Kostel se nachází na kopci, takže je mezi ostatními domy dobře vidět. Sedli si na okno a skrz barevnou vitráž se dívali dovnitř. Kostel byl plný lidí, kteří zpívali z modrých knížek „Aleluja, aleluja!“ Ema, Jája ani Eda tomu slovu nerozuměli. Než se ale stačili zeptat, co znamená, máma jim to prozradila: „Slovo „Aleluja“ znamená „Chvalte Boha“. Lidé ho zpívají, protože tím vyjadřují svou radost nad tím, že Ježíš zvítězil nad smrtí a žije.“

Ptáčci se pak ještě chvíli dívali. Lidé sedali a vstávali, modlili se a zpívali. Kněz pak promě-

ňoval bílý oplatek a víno v tělo a krev Krista. Byli z toho u vytržení. Když mše svatá skončila a lidé začali vycházet ven z kostela, odletěli zase zpátky domů. Než se uložili zpátky ke spaní, děkovali rodičům, že jim umožnili zažít tak velkou věc.

Obrázky k příběhu: 1, 2, 24

Návrh aktivity

Dáme dětem postupně potěžkat kámen. Ptáme se jich, jestli se jim zdá těžký. Pak je vy-
zvěme, aby si představily, jak těžký musel být kámen, kterým byl zavalený hrob, v němž
Ježíš ležel.

Znova si s nimi zopakujeme události Velkého pátku, Bílé soboty a Neděle Zmrtvýchvstání.
Zdůrazníme přitom, proč Ježíš zemřel – že nespáchal žádný hřích, ale vzal na sebe hříchy
naše, a tím nás zachránil. O tři dny později se ale stal zázrak a on vstal z hrobu a byl zase
živý.

Pak dětem nabídneme omalovánku vzkříšeného Krista (příloha 35_omalovanka.pdf).

Komentář k aktivitě

-

Modlitba

Pomodlíme se s dětmi zpěvem některé z těchto písní:

- A-a-a-aleluja (jednoduchá, jen jedna sloka):
<http://chvaly.nasefara.cz/?list=a-a-a-aleluja~&akordy=ano&filtr=&stitek=>
- Bůh neumřel:
<http://chvaly.nasefara.cz/?list=buh-neumrel&akordy=ano&filtr=&stitek=>
- Velikonoční hymnus (spíš pro starší):
<https://www.youtube.com/watch?v=ozjm3wydRpl>
- Případně jakoukoli jinou velikonoční, kterou znáte či máte rádi 😊
-
-

36. JEŠTĚ JEDNOU O ODPUŠTĚNÍ

24. dubna 2022, 2. neděle velikonoční

Jan 20, 22–23:

*Přijměte Ducha svatého. Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny,
komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.*

Cíl setkání: Dítě prohloubí své znalosti o odpuštění, chápe jeho význam. V modlitbě za něj prosí Boha.

UŽ ZASEŽ!

Ptačí kamarádi se rozhodli ještě jednou navštívit ježka Františka. Vyrazili na cestu k lesu hned ráno, aby mohli s kamarádem pobýt co nejdéle. Třeba se zase přidá i veverka Esterka. Ema tentokrát s Edou a Jájou letět nechtěla a zůstala doma.

V lese ptáčkům chvíli trvalo, než ježka našli. Byl velmi mile překvapený. Nabídl jim pár žízal, které právě před chvílí ulovil, a navrhl, že by jim mohl ukázat pár svých oblíbených míst v lese. Vyrazili tedy na cestu. Nikam nespěchali, užívali si jarní přírody i času stráveného spolu. Franta chtěl ptáčky zavést na kopeček, ze kterého byl hezký výhled do údolí na řeku. Když tam ale dorazili, čekalo je nemilé překvapení. Zpoza vysokého modřínu vykukoval zajíc. Ano, ten zajíc, se kterým se ptáčci viděli už dvakrát. Přesně ten, který se posmíval veverce a kterému pak pomáhali vyskočit ze závěje. Co jen chce tentokrát?

Zajíc zaměřil svůj pohled na tři kamarády, zastříhal ušima a spustil posměšně: „Jéžků, jéžků, ty máš ale krátké nožky! Nemůžeš skákat. A máš pichlavé bodliny, všichni se tě bojí!“ „To není pravda, my se ho nebojíme!“ bránili ježka Jája s Edou. „Je to náš kamarád. Nechej ho, zajíci, na pokoji. To nemáš na práci nic lepšího než se posmívat jiným zvířátkům? Tentokrát už ti to neodpustíme!“

Ptačí sourozenci byli velmi nazlobení. Ježkovi bylo smutno, a tak se ho snažili utěšit. Když se vraceli zpátky k ježkovu domečku, potkali Esterku. Vyprávěli jí, co se jim stalo. Veverka na to řekla: „Dobře jste to udělali. Já bych to zajícovi taky neprominula.“

Když se Edík a Jája vrátili domů, povídali rodičům, co se jim stalo – že se zajíc zase posmíval a že tentokrát mu to nezapomenou. Máma Strnadová zakroutila hlavou: „Myslím, děti, že to není dobrý nápad. Když zajíci neodpustíte, ublížíte tím jedině sami sobě, protože ve svém srdci budete mít pořád schovanou zlobu. Pán Bůh nám každému odpouští stejné chyby pořád znova a znova. Nechtěli byste to také zkusit?“ Sourozenci se na sebe podívali a pokrčili rameny. Máma ještě pokračovala: „Je jasné, že se asi ještě budete chvíli zlobit. Důležité ale je se pro odpuštění rozhodnout.“ Eda a Jája slíbili, že se budou zajíci snažit odpustit.

Obrázky k příběhu: 1, 5, 6, 18

Návrh aktivity

Posadíme se s dětmi do kruhu. Vezmeme si klubíčko provázku. Následně ho některému z dětí hodíme tak, aby nám zůstal konec v ruce. Mezi námi a dítětem se tak provázek natáhne. Dítě vezme do jedné ruky klubko, druhou zajistí provázek a hodí klubko zase někomu dalšímu tak, aby se v letu kus odmotal. Takto si postupně hodí mezi sebou provázek všechny děti, až se vytvoří pavučina. Podle počtu dětí můžeme házení zopakovat a pavučinu ještě zahustit.

Pomůcky: provázek, motouz nebo vlna

Komentář k aktivitě

Společně jsme vytvořili pavučinu (a stále ji držíme). Ta pavučina je jako naše hříchy. Všichni jsme do ní zapojení, zamotaní, nikdo není venku, protože nikdo není bez chyby. Ale je jeden způsob, jak se z pavučiny vymotat, a tím je odpuštění. Když někomu odpustíme, je to jako kdybychom se té pavučiny hříchu pustili.

Modlitba

Modlitba může následovat bezprostředně po aktivitě a jejím vysvětlení. Katecheta vyzve děti, aby postupně řekli Bohu, co chtějí umět druhým odpustit. Ten, kdo vysloví svou prosbu, se může pavučiny pustit. Pokud chceme modlitbu od aktivity oddělit, pustíme se všichni provázku, zmuchláme ho do velké koule a při modlitbě ho umístíme do kruhu jako symbol našich hříchů.

Při modlitbě děti postupně říkají: „Bože, prosím, pomoz mi, abych dokázal odpustit, když.... (dodá, za co chce prosit: když se mi kamarádi posmívají, když mi bratr nechce půjčit hračku...)“ Ostatní děti následně nahlas přidávají: „Prosíme tě, Bože.“

37. SVĚT JAKO DAR (1)

1. května 2022, 3. neděle velikonoční

Jan 21, 11:

Šimon Petr vystoupil a táhl na zem síť plnou velkých ryb, bylo jich sto třiapadesát.

Cíl setkání: Dítě si uvědomí, že Bůh hoj obdarovává tím, že pro něj stvořil svět. V modlitbě mu děkuje za všechna zvířata, která stvořil.

UVĚZNĚNÍ

Eda s Jájou si chtěli zaletět na výlet do vesnice. Létali po vesnici, prohlíželi si domky a pokukovali po dětech, které si na zahradách hrály na písku, jezdily po ulici na kolech a kolo-běžkách nebo pomáhaly rodičům na zahradě.

U jednoho z domů spatřili velkou stodolu s otevřenými vraty. Jáje to nedalo a navrhla: „Hele, pojďme se kouknout dovnitř!“ Eda ale nesouhlasil. „Já tam teda rozhodně koukat nebudu. A ty tam taky nechod. Ještě by nás tam někdo zavřel.“ Jája ale naléhala, že se chce dovnitř mrknout, a tak se s Edou domluvila, že na ni počká venku, zatímco ona se uvnitř dřevěné stavby proletí a vrátí se za ním. Když do ní ale naše jiříčka vlétla, přišel pán v šedé košili a stodolu zavřel. Co teď? Jak se dostane ven? Eda zpanikařil. „Jájo, počkej, pokusím se tě zachránit!“ Vyděšeně poletoval okolo vrat stodoly tam a zpátky.

Toho si všimla husa, která se procházela po nedalekém husníku. Pochopila, co se stalo, a začala hlasitě kejhat. Pán v šedé košili, který mezitím zašel za roh, to uslyšel a vrátil se. Husa mu zobákem ukazovala na dveře stodoly. Sice moc nechápal, co se děje, ale šel k nim a pootevřel je. Jája ihned vyletěla ven. Oběma ptáčkům se ulevilo. Letěli za husou. Ani nevěděli, jak by jí projevíli vděčnost. „Děkujeme ti, jsi naše záchrana!“ pískali. „Ale to nic, já jsem ráda, že jsem mohla pomoci,“ na to husa. **(Otázka na děti: Jaká další domácí zvířata znáte?)**

Pak si společně ještě chvilku povídali. Husa se jmenovala Kamča a byla moc fajn. Povídala jim o životě na vesnici. O tom, jak se o ni lidé starají. Ptáčci jí zase na oplátku pověděli o svém životě.

Když se pak vraceli domů, Jája se svému bráškově svěřila: „Edíku, stala se mi taková zvláštní věc. Když jsem byla zavřená, tak jsem se sice bála, že tam zůstanu dlouho uvězněná, ale zároveň jsem v sobě měla takový neobvyklý klid. Litovala jsem, že jsem do té stodoly vlétla. Cítila jsem ale, že nejsem sama. Byl tam se mnou Ježíš. Je to opravdu zvláštní, že ho nevidíme, ale víme, že s námi je. Je to moc krásné.

Obrázky k příběhu: 1, 17

Návrh aktivity

Děti mají za úkol vyjmenovat společně co nejvíce zvířat. Navážeme na příběh o ptáčcích a začneme od zvířat domácích. Pak se můžeme děti zeptat na zvířata lesní, polní, noční, ptáky, ryby atd. Pokud děti nevědí, můžeme jim pomoci obrázky v nějaké knížce o zvířatech. Pokud si s nimi pravidelně čteme příběhy, můžeme je vyzvat, ať si zkusí vzpomenout na všechna zvířata z těchto příběhů (strnadi, jiříčka, veverka, ježek, orel, vosa, ještěrka, andulka, světluška, husa).

Také se děti zeptáme, které ze zvířat je jejich nejoblíbenější. To je následně necháme namalovat na papír.

Komentář k aktivitě

V evangeliu Bůh udělal zázrak: naplnil sítě velkým množstvím ryb. Byl to jeho dar, aby měli apoštolové a ostatní lidé co jíst. Bůh nám daroval všechna zvířata na světě, protože nás má rád. Naši ptáčci se už v příbězích seznámili se spoustou různých zvířat. A v dnešním příběhu i s husou Kamčou, která se objevila ve správnou chvíli na správném místě, aby Jáju zachránila. Byl to takový malý zázrak, že byla zrovna poblíž. Stejně jako byl zázrak, že Šimon Petr vylovil tolik ryb.

Modlitba

Děti v modlitbě děkují Bohu za zvířata. Sednou si do kruhu, každé si k sobě vezme svůj obrázek. Postupně obrázky pokládají doprostřed kruhu a vyslovují díky. Až všichni položí obrázky doprostřed, mohou postupně děkovat za další zvířata, která na obrázcích nejsou.

38. SVĚT JAKO DAR (2)

8. května 2022, 4. neděle velikonoční

Jan 10,27:

Moje ovce slyší můj hlas; já je znám a ony jdou za mnou.

Cíl setkání: Dítě si znova uvědomuje, že Bůh mu (v přírodě) dává velké dary.

KDE TĚ MŮŽEME SLYŠET, BOŽE?

Je květnové dopoledne, venku svítí slunce, na louce je spousta květin a rozkvetlé jsou i stromy. Eda a Jája mají veselou náladu. Poletují nad loukou a je jim krásně. Posadili se do koruny lípy u cesty a přemýšleli, co dnes budou dělat.

„Mám nápad!“ vykřikla Jája. Oči jí jiskřily. „Pořád si říkám, že když si tak často povídáme o Bohu, mohli bychom ho zkusit najít. Rodiče už mnohokrát mluvili o tom, že nám Bůh něco říká. Ale doopravdy jsme ho nikdy neslyšeli. Co kdybychom se pokusili ho někde zaslechnout?“ Edovi se tento nápad líbil, takže se sestríčkou s radostí souhlasil. „Tak jo, zkusíme se co nejvíce ztišit, třeba ho uslyšíme.“

Zavřeli zobáčky a chvíli seděli bez jediného pípnutí. Slyšeli ale jen šustění listů. „Haló, Bože, jsi tady?“ zavolala Jája. Pak zase tiše seděli. Ale zaslechli jen bzučení včely, která letěla okolo.

Byli trochu zklamaní. Rozhodli se, že vyletí na nejvyšší strom v okolí a zkusí se zaposlouchat tam. Byli úplně potichu, ani nedutali, ale zase nic neslyšeli. Pak je napadlo, že by mohli zkusit poslouchat u země. Slétli proto dolů do trávy a přiložili hlavičky k zemi. „Slyšíš něco?“ zeptala se Jája. „Bohužel ne. A ty?“ odpověděl Eda. „Já také ne. Ale napadlo mě, že bychom to možná měli zkusit na kousku země, který není zarostlý trávou.“ Popoletěli proto o kousek dál a znova poslouchali. Jaké bylo jejich zklamání, když zase nic neslyšeli.

„Bůh s námi asi nechce mluvit,“ pípla se slzičkou v oku Jája. „To je tedy pěkný přítel. Nechápu, proč se nám nechce ozvat.“ Z jejího hlasu bylo zřejmé, že je nejen smutná, ale také se zlobí. „Pojď, Edo, poletíme domů.“

Když se ptáčky vrátili do hnízda, povídali rodičům, jak se pokoušeli slyšet nebeského Otce, ale že s nimi asi nechtěl mluvit. Máma s tátou se smáli: „Takhle to ale přece nefunguje! Boha nemůžeme slyšet ušima. Jeho hlas není jako šplouchání vody, šumění lesa, ptačí zpěv nebo lidský hlas. Není to prostě žádný zvuk. Boha slyšíme ve svém srdci.“ Eda s Jájou se na sebe chvíli nechápavě dívali. Ale Jáje se za pár vteřin rozzářily oči a radostně vypískla: „No jasně, já už vím, o co jde! Jsem si jistá, že jsem takto už Boha slyšela. Bylo to ve chvíli, kdy se nám smály sýkorky na krmítku. Zůstala jsem úplně klidná, vůbec jsem se

neznepokojovala a měla jsem pocit, jako by mi Bůh říkal, že to nevadí a že je se mnou. Nic jsem neslyšela, ale cítila jsem to. Těžko se to popisuje.“ Oba sourozenci si přáli, aby takto Boha ještě někdy uslyšeli.

Obrázky k příběhu: 1, 23, 27

Návrh aktivity

Po místnosti předem poschováváme obrázky oveček ze souboru 38_pastyr_ovce.pdf. Můžeme je vystříhat, nebo jen odstříhnout od sebe, aby si je děti mohly následně vystříhat samy. Oveček má být schovaných tolik kusů, kolik je dětí. Děti vyzveme, aby ovečky hledaly v místnosti. Každé z nich má najít jednu. Kdyby se to někomu nedařilo, mohou mu ostatní pomoci.

Pak připravíme obrázek pastýře z výše zmíněného souboru a balicí papír nebo více slepených malých papírů. Jde o to, abychom vytvořili větší plochu, která by měla být tak velká, aby na ni mohly všechny děti malovat současně. Pokud je dětí ve skupince hodně, můžeme je rozdělit do skupin menších a každé skupině přidělit pastýře a velký papír zvlášť.

Děti mají za úkol nakreslit společně na papír pastvinu, nalepit doprostřed pastýře a do zbytku papíru rozmístit ovečky.

Komentář k aktivitě

Dnešní evangelium a příběh mají společný motiv poslouchání/naslouchání. Ptáčci v příběhu se snaží zjistit, jak mohou slyšet Boha. Ovečky slyší hlas dobrého pastýře. Příběh z evangelia je ve skutečnosti o Ježíši a o nás lidech. My chceme jít za Ježíšem, chceme ho slyšet, stejně jako ptáčci. Ale musíme vědět, že jeho hlas je speciální. Neslyšíme ho ušima, ale srdcem.

Modlitba

Pomodlíme se s dětmi zpěvem písničky „Ježíši Kriste, Pastýři náš“. Je dostupná zde: <http://chvaly.nasefara.cz/?list=jezisi-kriste-pastyri-nas>

39. LÁSKA K DRUHÝM

15. května 2022, 5. neděle velikonoční

Jan 13,34:

Milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás.

Cíl setkání: Dítě přijímá Ježíše jako vzor pro život v lásce.

DÁRKY

Byla půlka května, teplý jarní den. Eda, Jája i Ema poletovali nad loukou a jako obvykle jim bylo veselo. Chvilí hráli na honěnou, pak se posadili do trávy a poskakovali mezi květinami. Museli si hodně dávat pozor, aby je neponičili, protože jimi byla louka opravdu posetá.

„Jájo, Edo, mám nápad!“ hvízdla Ema. „Co kdybychom natrhali pár květin a donesli je všem našim kamarádům. Jen tak, protože je máme rádi.“ „To je skvělý nápad!“ nadskočili radostí oba dva starší sourozenci. „Jdeme na to.“ S vybíráním těch nejkrásnějších kyticek si dali záležet. Rozhodli se pro sedmikrásky. Líbilo se jim, že mají malé roztomilé okvětní lístky. U cesty rostl také heřmánek, který vypadá podobně, je také bílý se žlutým středem, ale má delší stonek. Museli dávat pozor, aby si ho se sedmikráskou nespletli.

Když je natrhali, nejdřív se vydali do města. Tam navštívili vosu Alenku. Byla setkáním s nimi i dárkem velmi potěšena. Letěli také k panelovému domu, ve kterém bydlí Andulka Klárka, a položili jí sedmikrásku na okno. Pak zamířili k lesu. Veverka si jich všimla hned, když se přiblížili, ale ježka Františka nemohli najít. Domluvili se tedy s Esterkou, že mu kytku předá. Od lesa se přesunuli k velkému kameni, u kterého bydlí ještěrka Rozárka. Měla z jejich příletu také velkou radost, už dlouho ji totiž nikdo nenavštívil. Proto se u ní ptáčci chvíli zdrželi a poslechli si, co je u ní nového. Letěli pak i na vesnici k huse Kamče. Ta jim ukazovala housata, která se nedávno vylíhla. Ta byla roztomilá!

Když se vrátili domů, podarovali také rodiče. „Mami, tati, tady máte od nás malou pozornost! Chceme, abyste věděli, že vás máme moc a moc rádi!“ Rodiče to, stejně jako všechny kamarády moc potěšilo. „My vás máme taky moc rádi, naše drahé děti. Je krásné, že jste se rozhodli dát najevo, že vám na nás i na ostatních zvířátkách záleží.“ „Ale na někoho důležitého jsme zapomněli,“ podotkl zamyšleně Eda. „Na koho?“ nechápaly sestřičky. „No přece na Pána Boha. Pojdme mu natrhat velkou kyticí! Vždyť všechna ta láska je vlastně od něho. On nás měl rád jako první a má nás rád pořád!“ S tím celá rodina souhlasila. Letěli pak všichni na louku. Natrhali ty nejkrásnější květiny a společně je položili ke kříži v půli cesty do města. Bůh si totiž zaslouží tu největší kyticí.

Obrázky k příběhu: 1, 2, 5, 8, 10, 11, 14, 17, 23, 28

Návrh aktivity

Katecheta vybere z dětí jednoho dobrovolníka. Pošle ho za dveře. Zbytek skupiny se postaví do kruhu a vybere jedno dítě, které bude mít roli dirigenta. Má za úkol dělat různé pohyby, které po něm všichni ostatní opakují. Ideální je, když dělá jeden jednoduchý pohyb a po pár sekundách ho vždy změni na úplně jiný. Osoba za dveřmi se vrátí do místnosti a stoupne si doprostřed kruhu. Má za úkol poznat, kdo je dirigent, zatímco dirigent se snaží neustále měnit pohyby tak, aby nebyl poznán.

Pro mladší děti můžeme aktivitu zjednodušit tak, že budou mít za úkol pouze po někom opakovat pohyby (buď po katechetovi, nebo po některém z dětí, může se jich prostřídat víc).

Komentář k aktivitě

V dnešním příběhu chtěli Eda, Jája a Ema vyjádřit, že mají rádi své kamarády a rodiče, a dát jim dárky – květiny. Už jsme si mnohokrát povídali o tom, že Bůh nás také obdarovává. A my máme být jako on. Při dnešní hře jsme napodobovali jednoho z nás, který představoval dirigenta. V životě chceme napodobovat Ježíše a mít rádi druhé lidi tak, jako je má rád on.

Modlitba

Pokud je to možné, vezmeme před modlitbou děti ven a vyzveme je, aby každé utrhlou jednu květinu. Pokud nemáme možnost, můžeme použít vytištěné a vystříhané květiny ze souboru 39_květiny.pdf. Pak se vrátíme do místnosti. Sedneme si s dětmi do kruhu, doprostřed kterého postavíme vázu s vodou (na živé květiny) nebo misku (na květiny z papíru).

Modlitba tentokrát proběhne zcela volně. Po znamení kříže vyzveme děti, aby teď Ježíši něco řekly, pokud chtějí, a daly přitom svou květinu do vázy / do misky.

Poznámky

- Tip k aktivitě: Zkusme dětem vysvětlit, že se nemají na dirigenta pořád dívat. Pokud ho budou všichni sledovat, bude velmi snadné určit, o koho se jedná.

40. DUCH SVATÝ

22. května 2022, 6. neděle velikonoční

Jan 14,26:

Přímluvce, Duch svatý, kterého Otec pošle ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl já.

Cíl setkání: Dítě se seznámí s osobou Ducha svatého a jeho symboly.

HOLUBICE

Celá rodina Strnadů si společně vyletěla na výlet. Byl slunný den a všichni se shodli na tom, že by se chtěli vydat na cestu už ráno a vrátit se až večer, aby mohli být venku co nejdéle a poznat místa, která ještě nenavštívili. Když míjeli les, veverka Esterka jim mávala z nejvyššího stromu. Pak zamířili ke skále, u které ptáčci jednou viděli orla, ale nedoletěli k ní. Po chvíli se jejich směr stočil trochu víc doprava. Pod nimi se míhaly domky se zahradami, ovocnými stromy a záhony. Jejich cílem bylo velké jezero. Táta Strnad tam už jednou byl, ale zbytek rodiny ještě ne.

Asi v půlce cesty se dohodli, že se na chvíli zastaví a odpočinou si. Posadili se do koruny vzrostlého javoru. Na protějším stromě zahlédli ptačí slečnu, kterou děti ještě nikdy neviděly. Měla šedobílé peří. „Mami, co je to za krasavici?“ špitla potichu Jája. „To je holubice,“ odpověděla maminka. „Dobře se na ni podívejte, děti. Holubice je totiž symbolem Ducha svatého.“ „Aha, a co je ten Duch svatý?“ zeptali se Eda, Jája i Ema naráz. Byl to pro ně totiž úplně nový pojem. Táta jim to hned začal vysvětlovat: „Duch svatý nerozlučně patří k Bohu Otci a jeho Synu Ježíši. Pamatujete si, jak jsme si povídali o Ježíšových učednících? Když byl Ježíš v nebi, poslal jim na zem Ducha svatého, aby jim pomáhal. A pomáhá pořád úplně každému.“ „A jak pomáhá?“ hned se doptávali ptáčci. „Dává dary. Ale ne takové, které lidé dostávají k Vánocům. Ani takové, které jste vy nedávno rozdávali kamarádům. Jeho dary nejsou vidět. Je to třeba odvaha, statečnost nebo moudrost. Ale pojďte, poletíme dál, ať se pak stihneme včas vrátit. Až doletíme k jezeru, ještě vám o Duchu svatém něco řeknu.“

Pokračovali tedy v cestě. Když přiletěli k jezeru, užívali si výhled na vodní hladinu a táta se, jak slíbil, zase ujal slova: „Dalším symbolem Ducha svatého je voda. A vidíte, jak na druhém břehu nějací lidé táboří? Mají tam rozdělaný oheň. To je také jeho symbol.“

Bylo už dost pozdě, proto se příliš nezdržovali a brzy se vydali na cestu domů. Zvedl se vítr, který vál právě ve směru, kterým letěli. Jáju napadlo: „Není vítr náhodou taky symbolem svatého Ducha?“ „Náhodou ano,“ potvrdila máma. Jája měla radost, že se trefila. Pak už ale ona i všichni ostatní členové ptačí rodiny zůstali zticha a soustředili se na cestu, aby byli co nejdříve doma.

Obrázky k příběhu: 1, 2, 26

Návrh aktivity

Aktivitou na tuto neděli je hra pexesa. K aktivitě předem připravíme vytisknuté a rozstříhané kartičky ze souboru 40_pexeso_predni_strana.jpg. K němu je připravený ještě soubor 40_pexeso_zadni_strana.jpg, který můžeme natisknout na druhou stranu papíru, ale není to nutné. Pexeso můžeme vyrobit a namalovat i ručně. V takovém případě je třeba, aby první čtyři dvojice tvořily stejné obrázky, jaké jsou na předloze (holubice, voda, oheň, vítr). Ostatní dvojice mohou tvořit jakékoliv obrázky.

Děti si zahrají pexeso. Mohou mezi sebou soutěžit dva vybraní zástupci, nebo můžeme vytisknout více sad a rozdělit děti do dvojic či trojic, ve kterých si hru zahrají. Pokud je čas, může se hrát více kol.

Následně mají děti za úkol určit, na kterých kartičkách pexesa se nachází symboly Ducha svatého (karty s holubicí, ohněm, vodou a větrem). O těchto čtyřech symbolech Ducha svatého už slyšely v příběhu.

Další variantou, jak s dětmi určit symboly Ducha svatého, je rozložit po hře kartičky obrázky nahoru tak, aby na ně viděly, a pak teprve jim přečíst příběh o ptáčkách. Děti mají za úkol dobře poslouchat a během příběhu ukazovat na kartičky s obrázky, o kterých je v příběhu právě řeč.

Komentář k aktivitě

Hlavním cílem tohoto setkání má být to, aby si dítě uvědomilo, že Duch svatý vůbec existuje. Pokud to děti ve vaší skupince už vědí, můžete jim o něm povědět něco víc, vybrat například pár myšlenek z webových stránek, které jsou uvedeny v poznámkách. Je také možné povědět o vybraných symbolech něco víc a starším dětem se pokusit blíže vysvětlit, jak Duch svatý v životě člověka a církve působí.

Modlitba

Rozdáme dětem malé čisté papíry stejné velikosti, jakou mají kartičky pexesa, a každému dáme tužku nebo pastelku. Ještě před začátkem modlitby mají děti za úkol na kartičku namalovat, za co chtějí Bohu poděkovat.

Následně katecheta rozloží doprostřed kruhu, ve kterém všichni společně sedí, čtyři obrázky se slovy: „Bože, děkujeme ti, že jsme dnes mohli poznat Ducha svatého a jeho symboly: holubici, vodu, oheň a vítr. Také ti chceme děkovat za další dobré věci, které v životě díky tobě máme.“

Pak děti postupně kladou své obrázky doprostřed kruhu. Při jejich pokládání každé z nich

nahlas řekne, za co Bohu děkuje. Ostatní se mohou po každém díku přidat slovy „Děkuje-me ti, Bože.“

Poznámky

- pexeso je možné hrát i online, a to na webové adrese
<http://www.pexeso.net/online-hra?lang=cs&code=EYSOE&size=24&p1name=Člověk>
- odkazy na informace o Duchu Svatém:
<https://www.pastorace.cz/tematicke-texty/kdo-je- duch-svaty-symboly-ducha>
<http://biblickedilo.cz/bible-v-liturgii/liturgicky-rok-a/duch-svaty/>
<https://www.vira.cz/texty/otazky-a-odpovedi/duch-svaty>

41. KAŽDÝ MŮŽE POZNAT BOHA

29. května 2022, 7. neděle velikonoční

Jan 17,20–23:

*Otče svatý, prosím nejen za své učedníky, ale také za ty,
kdo pro jejich slovo uvěří ve mne: ať všichni jsou jedno.
Jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak i oni ať jsou jedno v nás,
aby svět uvěřil, že ty jsi mě poslal.*

Cíl setkání: Dítě chápe, že Boha mohou poznat i ti, kteří ho dosud neznají. V modlitbě za tyto lidi prosí.

DRUHÉ SETKÁNÍ SE SÝKORKAMI

Tak krásný den jako ten dnešní už hodně dlouho nebyl. Nebe bylo úplně bez mraků a slunce svítilo, ale ještě nepálilo. Všechno bylo rozkvetlé. Edovi, Emě i Jáje bylo jasné, že dnes musí být celý den venku a toho krásného počasí si náležitě užít. Všichni tři se shodli na tom, že mají chuť dnes někoho navštívit. Rozhodli se, že poletí za husou Kamčou a po cestě zpátky pozdraví ještěрку Rozárku.

Zastavili se také u kříže u cesty a chvíli tam zůstali v tichosti s Pánem Bohem. Jája se nahlas pomodlila: „Nebeský tatínku, máme tě moc rádi. Děkujeme ti, že jsi pořád s námi, že nás každý den provázíš a že se na tebe můžeme spolehnout. Chceme také být s tebou, chceme ti být věrní a nechceme se za tebe stydět. Slibujeme ti, že se o to budeme snažit.“ „Amen,“ odpověděli Ema s Edou. Pak pokračovali v cestě.

Když přiletěli ke statku, na kterém bydlí husa Kamča, nemohli ji najít. Ptali se ostatních hus, ale ty také nevěděly, kde je. Chvíli tam čekali, ale husa pořád nikde. Nakonec se rozhodli, že se poletí podívat někam jinam a pak se zkusí ještě vrátit a budou Kamču znova hledat.

O pár desítek metrů dál uviděli na kvetoucí jabloni dvě sýkorky. Napadlo je, že by se s nimi mohli seznámit. Přisedli si tedy na vedlejší větev. V tu chvíli si ale uvědomili, že už se s nimi znají! Byly to přesně ty sýkorky, které se jim posmívaly v zimě na krmítku kvůli tomu, že věří v Boha. Chtěli rychle odletět, ale už bylo pozdě. Báli se, že se jim budou sýkorky zase smát, ale ty je překvapily. Sýkorky jim řekly: „Jé, to jste vy! To jsme rády, že vás vidíme. Chtěly jsme vás najít, ale nevěděly jsme, kde bydlíte. Chtěly jsme se vám omluvit, že jsme se vám posmívaly. Víte, pro nás je vaše víra v Boha hodně těžko pochopitelná. To ale není důvod, abychom se vám posmívaly. Odpuště nám. A chtěly bychom vás také poprosit, jestli byste nám o tom vašem Bohu něco pověděli.“ Naši ptačí sourozenci byli v šoku. Tohle nečekali. Měli ale velkou radost. Sýkorkám samozřejmě hned řekli, že jim odpouštějí. Pak jim o Bohu

povídali. Mluvili o tom, že je jako jejich tatínek. Že má rád všechna zvířata a všechny lidi a že jim pomáhá.

Povídali si dlouho. Eda, Jája i Ema úplně zapomněli, že původně plánovali návštěvy u husy a ještěrky. Přáli by si se sýkorkami povídat ještě dlouho, ale už bylo moc hodin a potřebovali se vrátit domů. Domluvili se s nimi tedy, že se ještě někdy potkají, a letěli domů.

Obrázky k příběhu: 1, 11, 17, 25, 28

Návrh aktivity

Katecheta vybere z dětí jednoho dobrovolníka. Ten dostane do ruky miskou s kancelářskými sponkami. Jejich počet upravte dle uvážení a věku dětí tak, aby je jedno dítě bylo schopno za cca 2 minuty spojit dohromady. Jeho úkolem je sponky co nejrychleji spojit do kruhového řetězu. Ostatní děti ho povzbuzují.

Starší děti mezi sebou mohou soutěžit, spojovat sponky na čas, soutěžit proti sobě se dvěma miskami nebo odebírat z jedné a snažit se spojit delší řetěz než soupeř.

Alternativou pro skupinku dětí tak malých, že nedokážou manipulovat se sponkami, může být společná výroba řetězu z předem nastříhaných papírových proužků.

Komentář k aktivitě

Spojovali jsme sponky. Stejně jako jsou spolu propojeny sponky, jsme i my spojeni s Bohem. V dnešním evangeliu se Ježíš modlí za všechny, kdo v něj uvěří. My se také můžeme modlit za druhé lidi. A můžeme Boha prosit, aby se jim dal poznat. Každý člověk může Boha poznat – může se o něm něco dozvědět. Stejně jako sýkorky z příběhu.

Modlitba

Modlíme se s dětmi za lidi, kteří nám leží na srdci, protože bychom si přáli, aby poznali Boha. Každé dítě si vezme do ruky jednu sponku. Sedí se v kruhu. Katecheta začne. Vysloví jméno člověka, za kterého by se chtěl modlit, a podá svou sponku dítěti, které sedí vedle něj. To ji propojí se svojí sponkou, vysloví jméno člověka, za kterého se chce modlit, a podá obě sponky dalšímu dítěti. To opět připojí svou sponku, řekne jméno a pošle řetěz dál. Takhle se postupně propojí všechny sponky. Když spojené sponky dorazí zpět ke katechetovi, spojí první a poslední sponku tak, aby vznikl kruh, a položí ji doprostřed. Pak se všichni společně za lidi, které sponky znázorňují, pomodlí modlitbu Otče náš.

Pokud má katecheta k dispozici nějakou větší či barevnou sponku, která bude symbolizovat Boha, může ji přidat už na začátku do kruhu. Pokud je vás ve skupince málo, můžete si rozdat sponek více, poslat si řetěz dokola několikrát a modlit se i za své věřící rodinné příslušníky, kamarády apod.

42. RADOST ZE SETKÁNÍ

5. června 2022, Soslání Ducha Svatého

Jan 19,22: Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: Přijměte Ducha svatého.

Cíl setkání: Dítě si uvědomuje sílu a krásu opětovného setkání s někým, kdo nám chyběl. Poznává, že tuto radost prožili učedníci, když se setkali s Ježíšem. Ježíš sice musel zase odejít, ale dal jim velký dar – Ducha svatého.

SETKÁNÍ S KLÁRKOU

Když dnes ráno Eda a Jája vylétli z hnízda, mysleli si, že je čeká úplně obyčejný den. Budou si venku hrát a pak poletí někam na výlet nebo navštíví některého ze svých kamarádů. Možná se k nim přidá i Ema. V letu se snažili dohodnout, jaký bude cíl jejich dnešní cesty, ale měli dnes úplně odlišná přání. Jája chtěla navštívit ještěrku, za kterou se chtěli podívat nedávno, ale nevyšlo to, protože se zdrželi se sýkorkami. Eda si zase přál vidět, co je nového na druhém konci lesa. Jak se tak dohadovali, uviděli na nedalekém keři žlutozeleného ptáčka. Podívali se na něj pořádně a zajásali: „Klárko, jsi to ty? Tebe jsme tady nečekali!“ Byla to jejich kamarádka andulka. „Ano, jsem to já. Mám takovou radost, že vás vidím! Došla jsem dovolení proletět se po okolí. Slíbila jsem mojí holčičce, že se v pořádku vrátím. Bylo mi jasné, že nejdříve poletím za vámi, moc se mi po vás stýskalo.“

Ptačí sourozenci si sedli ke Klárce na větev. Povídali jí, co je nového. Už se dlouho neviděli. Andulka pak zase povídala jim. Pak se společně proletěli po okolí. Eda a Jája kamarádce ukázali kříž u cesty. Společně se tam také znova pomodlili. Děkovali Bohu za to, že se mohli zase setkat. Klárka vyjadřovala díky za holčičku, u které bydlí, že jí dala důvěru a pustila ji na výlet.

Pak si společně zahráli na honěnou a na schovávanou a to se k nim připojila i Ema. Na sklonku dne se Klárka chtěla rozloučit a letět domů. Ptačí sourozenci ale trvali na tom, že ji doprovodí. Ona souhlasila, a tak všichni společně letěli do města. Andulka vletěla oknem zpátky do bytu, ve kterém je její domov. Jája, Ema a Eda jí zamávali a vrátili se domů.

Měli ze setkání obrovskou radost. Celí zářili. Rodiče se jich hned ptali, co se jim přihodilo, že jsou tak radostní. „Viděli jsme se s andulkou Klárkou!“ vyhrkli hned všichni tři. „Vůbec jsme to nečekali,“ pokračovala Jája. „Klárka bydlí s lidmi, takže je pořád uvnitř v bytě, má tam svoji klec. Když jsme se s ní seznámili, tak byla venku výjimečně, protože uletěla a pak se ztratila.“ Eda dodal: „Počítali jsme s tím, že už si s ní nikdy nepopovídáme ani si nezhrajeme hry. Mysleli jsme si, že jí budeme moct jen Źukat na okýnko.“

Rodiče měli z nečekaného setkání radost spolu s dětmi. Společně pak v modlitbě děkovali Bohu za krásný den a všechno, co v něm zažili.

Obrázky k příběhu: 1, 14

Návrh aktivity

Děti stojí v kruhu, uprostřed něhož leží deka nebo prostěradlo. Děti zavřou oči a katecheta opatrně vyzve jedno z dětí, aby se uprostřed kruhu schovalo pod deku a potichu tam sedělo. Děti pak otevřou oči a mají za úkol poznat, kdo chybí. Hra se hraje na několik kol. Pokud to čas a velikost skupiny dovolí, je fajn, když se pod dekou vystřídají postupně všechny děti.

Komentář k aktivitě

Společně jsme si hráli, že nám někdo ve skupině chybí. Naštěstí to bylo jen jako. Kdyby nám někdo ze skupinky chyběl doopravdy, byla by to velká škoda a stýskalo by se nám po něm. Stejně tak se stýskalo Edovi a Jáje po andulce Klárce, se kterou se nemohli vídat. A ještě víc chyběl apoštolům Ježíš, když zemřel na kříži. Jak velkou měli radost, když se s ním setkali a zjistili, že je zase živý! Zůstal s nimi však jen krátkou dobu, ale dal jim dar – Ducha svatého, aby jim pomáhal, až Ježíš sám odejde.

Modlitba

Pomodlíme se s dětmi litanie k Duchu svatému. Pokud jsou děti starší, můžeme jim jednotlivé invokace vytisknout, rozstříhat a rozdat, aby je četly samy. Jinak je předčítá katecheta a děti se nahlas přidají a po každé z nich opakují daná slova.

Za každou invokací všichni společně říkají: „Buď s námi, Duchu svatý.“

Když ráno vstáváme...

Když jsme ve školách a školkách...

Když si hrajeme...

Když jsme s kamarády...

Když jíme...

Když pomáháme druhým...

Když jsme venku...

Když jsme veselí...



Když jsme smutní...

Když se nám nechce nic dělat...

Když je nám něco líto...

Když se nám stýská...

Když jdeme spát...

43. ŽIVOT S BOHEM

12. června 2022, Nejsvětější Trojice

Jan 16, 12–13a:

Měl bych vám ještě mnoho jiného říci, ale teď byste to nemohli snést.

Ale až přijde on, Duch pravdy, uvede vás do celé pravdy.

Cíl setkání: Dítě poznává, že Bůh Otec, Syn Ježíš a Duch svatý patří k sobě. Uvědomuje si, že Boha bude postupně objevovat celý život.

MŮŽEME BOHA VIDĚT?

Jája se dnes probudila brzy nad ránem, když všichni ostatní ještě spali. Nemohla pak už usnout, a tak v dlouhé chvíli přemýšlela, co by mohli dnes dělat. A dostala skvělý nápad. Těšila se, až ho řekne Edíkovi. Když pak dopoledne vyletěli ven, hned na něj vystartovala se svým návrhem.

„Edo! Říkala jsem si, že když se nám nedávno nepodařilo Boha slyšet, mohli bychom ho zkusit aspoň vidět. To se určitě podaří! Mám spoustu návrhů, na jaká místa bychom se mohli vydat. Aspoň na jednom z nich ho určitě zahlédneme.“ Eda souhlasil. Hned se tedy vydali na první místo, které Jája navrhla.

Byla to vysoká lípa u cesty. Občas na ní sedávali, ale nikdy ne úplně na špičce. Teď našli tu nejvyšší větev, opatrně na ní balancovali a rozhlíželi se kolem. „Tak co, vidíš něco?“ ptal se Eda. „Nevidím. A ty?“ na to Jája. „Já také ne. Navrhoji, abychom zkusili vyletět vysoko do oblak, nejvýš, jak dokážeme. Tak budeme mít určitě skvělý rozhled.“

Odrázili se, zamávali křídly a zamířili si to přímo k obloze. Ale ani ve velké výšce nad stromy a domy nezahledli nic, co by vypadalo jako Bůh. Zklamaně přistáli zpátky na větvi stromu a přemýšleli, co dál.

„Už vím!“ zajásal Eda. „Poletíme se podívat do kostela! Jestli Boha neuvidíme tam, tak už nikde.“ A tak zamířili k městu. Jenže kostel byl zavřený. Zklamaně se vrátili domů.

„Já jsem si myslel, že to zase nepůjde,“ řekl Eda. „Je to jako s tím posloucháním. Taky jsme nakonec zjistili, že Bůh se jako zvuk slyšet nedá a že ho můžeme zaslechnout ve svém srdci. Nevím ale, jak bychom ho mohli v srdci vidět. Musíme se na to zeptat rodičů.“

A tak spěchali domů. Jakmile přiletěli, hned vypálili s otázkou: „Mami, tati, kde můžeme vidět Boha?“ Táta jim to vysvětlil: „To je přece úplně jednoduché. Bůh se nám ukazuje ve všem okolo nás. V loukách, lesích, stromech, horách. A také ve zvířátkách a lidech. Ale nečekejte, že ho někdy celého dobře poznáte. Bůh je velké tajemství. Vždycky nás bude ně-

čím překvapovat a pořád ho budeme poznávat víc a víc.“ Eda a Jája byli rádi, že jim to táta objasnil. Řekli si, že se budou snažit více dívat kolem sebe, a tak Boha poznávat. **(Otázka na děti: Byly jste v poslední době v přírodě? Na výletě, na procházce? Co jste viděly?)**

Obrázky k příběhu: 1, 24, 27

Návrh aktivity

Děti se rozdělí do dvojic. Jedno dítě z dvojice si vezme papír a tužku a posadí se tak, aby se mu pohodlně malovalo a aby mu ostatní děti neviděly do papíru. Druhé dítě dostane do ruky obrázek rubem nahoru. Obrázek vybereme buď vlastní, nebo ze souboru 43_obrazky.pdf. Následně mají děti ve dvojicích za úkol společně obrázek překreslit, a to tím způsobem, že jedno z nich se na něj dívá a popisuje ho tomu druhému, které ho kreslí jen podle toho popisu.

Hru lze upravit podle potřeby a věku dětí například tak, že budeme všem dětem obrázek popisovat sami a ony ho budou malovat tím nejjednodušším způsobem (namalujte sluníčko, dva mraky, jednu květinu s červenými listy...). Nebo je možné hrát hru ve dvojicích, ale s tím, že obrázek k překreslení je jen jeden a je umístěn o několik metrů dál, takže k němu děti musí běžat a jeho vzhled si zapamatovat. Zde je ale nutné zajistit, aby to k němu měly všechny dvojice stejně daleko. Podle věku a schopností dětí pak také můžeme hodnotit přesnost umístění jednotlivých prvků na obrázku, jejich velikost atd.

Pomůcky: papíry, tužky

Komentář k aktivitě

Obrázek jsme „viděli“ pomocí kamaráda, který nám ho popsal. Boha můžeme vidět okolo sebe pomocí stvoření. V přírodě – v lese, vodě, květinách, zvířatech. Stejně jako nám teď kamarád pomáhal „vidět“ obrázek, pomáhá nám Duch svatý vidět Boha.

Modlitba

Děti děkují za všechno, v čem mohou Boha vidět okolo sebe. Mohou postupně nahlas říkat: „Bože, děkujeme ti, že tě můžeme vidět v... *(doplň podle sebe: v trávě, květinách, stromech, zvířatech, druhých lidech...)*“. Ostatní se společně nahlas přidávají ke každému díky slovy: „Děkujeme ti, Bože.“

44. VÍRA JE DAR

19. června 2022, 12. neděle v mezidobí

Lk 9,20:

Zeptal se jich: „A za koho mě pokládáte vy?“ Petr odpověděl: „Za Božího Mesiáše!“

Cíl setkání: Dítě si uvědomí, že víra je dar. V modlitbě za něj Bohu děkuje.

TŘI JSOU VLASTNĚ JEDEN

Eda byl dnes celý den nějak zamyšlený. Jája s Emou si chtěly hrát na schovávanou, ale s jejich bráškou to prostě nešlo. Když se měl schovávat, nestihl to, a když je měl hledat, nemohl je najít. Necháпали, co se s ním děje. Jája to nevydržela a zeptala se ho: „Edíku, co ti je? Ty jsi dnes úplně mimo. Nad čím přemýšlíš?“ Eda ji ale odbyl: „To je jedno, to je moc složité.“ Jája ale dál naléhala, aby se jí bratr svěřil.

Nakonec se nechal přemluvit. „Mám v hlavě jednu moc složitou otázku. Jsem z ní úplně zmatený,“ vysvětlil. „Pamatuješ si, jak jsme letěli na výlet k jezeru? A jak jsme po cestě viděli holubici? Táta nám tenkrát povídal, že je to symbol Ducha svatého. Že patří k Bohu Otci a jeho Synu Ježíši. Povídal jsem si o tom pak ještě s tátou o samotě, a ten mi řekl jednu věc, která mi pořád vrtá hlavou. Povídal, že Otec, Syn a Duch svatý jsou tři, ale zároveň jeden. Chápeš to? Já ne. To přece nejde. Buď jsou prostě tři, nebo jeden, nemůžou být obojí dohromady.“

Jája se zamyslela. „No jo, to máš pravdu. Tak to taky nechápu. Musíme se na to táty ještě zeptat.“ Letěli tedy domů. Táta tam ale zrovna nebyl, tak museli počkat do večera, než se vrátí. Jakmile ho uviděli, hned na něj vyhrkli: „Tatí, máme veledůležitý dotaz! Jak je možné, že Otec, Syn a Duch svatý jsou tři a zároveň jeden?“ Táta jim na to odpověděl: „Inu, děti, představte si to třeba takto: Je to taková Boží rodina. Asi jako my. Je nás pět. Máma, Ema, vy dva a já. A přesto jsme všichni jedna rodina.“

„Aha, tak to už trochu chápu,“ řekla Jája. „A myslím, že mám dokonce další nápad, k čemu bychom je mohli přirovnat. Pamatujete si, jak jsme sbírali trojlístek? Ten má také tři listy, ale zároveň je to jedna rostlina.“ „Přesně tak, to jsi dobře vymyslela,“ pochválil ji táta. Podle trojlístku si to můžete také zapamatovat. A ještě dodal: „Otcí, Synu a Duchu svatému říkáme Boží Trojice.“

„Boží Trojice,“ opakovali si Jája a Eda, aby si to zapamatovali. Říkali si, že Bůh je někdy šíleně složitý. Ale i přesto jsou moc rádi, že ho znají.

(Otázka na děti: Pamatujete si, jaké jsou symboly Ducha svatého?)

Obrázky k příběhu: 1, 2, 19

Návrh aktivity

Do neprůhledného pytlíku nebo krabice předem připravíme několik drobných předmětů. Měly by to být takové předměty, které jsou děti schopné poznat po hmatu. Může jít o věci z katechetického kufříku nebo o nějaké drobné hračky (například kolíček, provázek, pastelka, míček...). Starším dětem můžeme úkol ztížit výběrem předmětů.

Vyzveme děti, aby se posadily zády k nám a daly si ruce za záda. Následně do nich postupně vkládáme předměty. Děti mají za úkol po hmatu určit, o jaké předměty se jedná.

Komentář k aktivitě

Společně jsme poznávali předměty hmatem. To, že jsme je dokázali poznat a pojmenovat, mělo jednu důležitou podmínku – že už jsme se s tím předmětem někdy setkali, že jsme ho viděli nebo drželi v ruce. Co neznáme, to rozpoznat nemůžeme.

Stejně je to s Bohem. Díky tomu, že nás s ním někdo seznámil (rodiče, katecheta, kněz...), ho pak můžeme poznávat v různých životních situacích, kdy nám pomáhá nebo kdy se s ním jakýmkoli způsobem potkáme. Celý život ho budeme poznávat víc a víc a stále jinak. I ptáčci v příběhu poznali Boha tak, jak ještě nikdy předtím. Dozvěděli se o něm velké tajemství – že je ve třech osobách a zároveň jeden.

Modlitba

V této modlitbě si mohou děti vybrat, zda předloží Bohu svůj dík nebo prosbu. Ostatní děti se pak podle toho společnými slovy přidávají.

Katecheta modlitbu uvádí slovy: „Bože, děkujeme ti, že nás máš rád. Děkujeme ti, že jsme tě dnes mohli zase o trochu více poznat. Víme, že ty jsi tak zajímavý a velký, že tě nikdy nezvládneme znát úplně celého a budeme tě poznávat celý život. Jsi pro nás velké tajemství. Chceme ti teď odevzdat svoje díky a prosby.“

Děti pak mohou nahlas říct svůj dík nebo prosbu: „Bože, děkuji ti/prosím tě...“ a ostatní dodávají „...děkujeme ti, Bože/prosíme tě, Bože.“

45. PRÁZDNINY SE BLÍŽÍ

26. června 2022, 13. neděle v mezidobí

Lk 9,62:

Žádný, kdo položil ruku na pluh a ohlíží se za sebe, není způsobilý pro Boží království.

Cíl setkání: Dítě vnímá, že má na Boha myslet i o prázdninách. V modlitbě ho prosí, aby mu ve dnech volna žehnal.

NA BOHA JE TŘEBA MYSLET POŘÁD

Byl teplý červnový den. Venku byla spousta dětí s jejich rodiči. Jezdili na kole po cyklostezce nebo se procházeli. Eda a Jája mají rádi, když je rušno. Rádi lidi pozorují a přemýšlí nad tím, kde asi bydlí a co dělají.

Bylo už k večeru a tatínek na ptačí sourozence volal: „Edo, Jájo, polette domů! Budeme společně večeřet!“ „My ale nemáme hlad,“ odpověděli ptačí sourozenci. „Před chvilkou jsme jedli, ulovili jsme si žížaly.“ „Dobře, výjimečně můžete ještě chvíli zůstat venku. Zanedlouho vás ale zavolám.“

Trvalo to jen malou chvíli a táta přišel dodržet, co slíbil: „Edíku, Jájinko, pojdte domů! Budeme se společně modlit!“ Těm dvěma se ale zase vůbec nechtělo. Snažili se nejdřív chvíli dělat, že tátu neslyší, když se ale neozývali, přiletěl za nimi. „Pojďte domů. Na konci dne je důležité Bohu poděkovat v modlitbě.“ Eda se snažil najít nějakou výmluvu. „Ale vždyť Bůh ví, že ho máme rádi a že jsme mu vděční za to, že je s námi. Nemusíme mu to pořád dokola opakovat, ne?“ Táta se mu ale snažil vysvětlit, že to tak není. „Na Boha je důležité najít si čas každý den. Dáváš mu tím najevo, že ho máš rád. Když máš dobrého kamaráda, taky s ním chceš trávit čas a povídat si s ním. S Bohem je to úplně stejné.“

„Aha, dobře,“ odpověděla Jája. „Chápu to. Pojdme tedy domů, abychom mohli společně strávit chvíli s naším nebeským Tatínkem.“ Eda také přikývl.

Doma už čekala máma s Emou. Společně pak letěli ke kříži u cesty. Modlili se tam: „Drahý Bože, chceme ti poděkovat za dnešní den. Děkujeme ti, že bylo hezké počasí a že jsme mohli být venku. Děkujeme ti, že se nám dnes nic nestalo, že jsme živí a zdraví a že můžeme být spolu. Děkujeme ti za to, že máme spoustu kamarádů, a prosíme tě, abys jim žehnal, opatroval je a chránil. Také tě prosíme za všechny, kdo tě neznají, aby tě mohli poznat. Omlouváme se ti za všechno, co jsme dnes pokazili, za všechny chvíle, kdy jsme tě zarmoutili svým chováním. Nakonec tě také prosíme o klidnou noc, abychom nabrali síly do zítřejšího dne. Máme tě rádi a chceme být s tebou. Amen.“

Pak ještě chvíli potichu zůstali v Boží blízkosti. Když se vrátili domů, už bylo pozdě, a tak šli rovnou do hajan. Přitulili se k sobě a za chvíli už všichni pomalu a tiše oddychovali ze spánku.

Obrázky k příběhu: 1, 2, 28

Návrh aktivity

Společně si s dětmi povídáme o tom, co budou dělat o prázdninách. Necháme postupně každé dítě promluvit, můžeme postupovat po kruhu a nechat děti, ať si posílají nějaký drobný předmět (třeba míček) s tím, že může mluvit jen ten, kdo má míček právě v ruce.

Mladší děti pak mohou namalovat, o čem mluvily, a starší děti si mohou zahrát hru. Ta spočívá v tom, že děti sedí v kruhu a první dítě řekne větu: „O prázdninách... (a přidá, co bude dělat)“. Děti pak postupně mluví po směru hodinových ručiček a každé řekne, co bude dělat o prázdninách, ale s tím, že zopakuje vše, co už řekly děti před ním.

Příklad:

1.dítě: „O prázdninách pojedu k babičce.“

2.dítě: „O prázdninách pojedu k babičce a na tábor.“

3.dítě: „O prázdninách pojedu k babičce, na tábor a na výlet s rodiči.“

4.dítě: „O prázdninách pojedu k babičce, na tábor, na výlet s rodiči a na chalupu.“

A tak dále...

Komentář k aktivitě

Povídali jsme si o tom, co budeme dělat o prázdninách. Určitě se na to všichni moc těšíme. Pán Bůh se těší s námi. Je spolu s námi rád, že si můžeme odpočinout, užít si teplých dní a času s těmi, které máme rádi. Protože máme rádi také Pána Boha, nechceme o prázdninách zapomínat trávit čas s ním. Najdeme si čas na modlitbu, i když se nám třeba zrovna nebude chtít. Stejně jako naši ptáčci v příběhu.

Modlitba

Děti společně s katechetou prosí za prázdniny. Postupně má každé z nich možnost nahlas říct: „Bože, prosím tě, abys mě ochraňoval... (doplň prázdninovou aktivitu nebo místo, na které pojedete)“. A ostatní děti společně dodávají: „Prosíme tě, Bože.“

KATECHETICKÝ KUFŘÍK

Zde je seznam pomůcek, které jsou při aktivitách využívány. Většina z nich je k opakovanému použití. Kromě nich patří k metodice ještě materiály k vytisknutí a sada kartiček se zvířátky, která v příbězích vystupují.

- papíry (využijí se při několika setkáních a stačí, aby byly čisté z jedné strany)
- pastelky (v takovém množství, aby s nimi mohly malovat všechny děti)
- tužky na psaní (tak, aby byla k dispozici jedna pro každé dítě)
- klacík (délka cca 50 cm)
- malý zvoneček
- šátek (pro aktivitu č. 21 je třeba bílý, ale jinak lze použít i barevný a jen na č. 21 přinést něco bílého)
- balicí papír (nebo více menších papírů spojených k sobě)
- kamínky (pro každé dítě jeden)
- svíčka
- zápalky
- ošatka nebo miska
- nůžky
- dvacetikoruna
- Bible
- reproduktor (je nezbytný jen při jedné aktivitě, ale lze ho použít pro podkreslení u jiných, zejména výtvarných aktivit)
- směs různých přírodnin (kamínků, žaludů, kaštanů, suchého listí...)
- lepidlo, příp. několik lepidel (podle počtu dětí)
- drátek, zavařovací sklenice a různé drobnosti pro vyrábění se staršími dětmi u aktivity č. 20
- panenka (jen pro aktivitu č. 21)
- bílé prostěradlo (na jednu aktivitu je lepší modré, ale je to v podstatě jedno, klidně se při ní může použít i to bílé)

- malá konvička a krabička (u aktivity č. 21 jako konvička, ze které se lije voda na křtěné miminko, a nádobka na křížmo)
- malý balonek (ideálně hakisák, protože se dobře chytá a neodráží se)
- plátěný pytlík (není nutný, lze ho nahradit šátkem)
- několik špejlí
- lepicí páska, příp. lepicí guma
- magnet
- balíček kancelářských sponek (lépe ty obyčejné kovové, co nejsou obalené vrstvou plastu)
- větší kamínek (aby ho děti unesly a mohly si ho předávat, ale aby byl aspoň trochu těžký)